

**ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І
ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ПЕРСПЕКТИВИ ВОЛИНИ»
ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ І МЕНЕДЖМЕНТУ**

05 грудня 2015 року, м. Луцьк

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ**

Тези доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції
молодих науковців, аспірантів, здобувачів і студентів

**MODERN ISSUES AND PROSPECTS OF ACCOUNTING,
ANALYSIS AND CONTROL IN CONDITION OF ECONOMIC
GLOBALIZATION**

Abstracts of the VII International Scientific Conference for Young
Scientists, Graduate Students and Students

**СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ
РАЗВИТИЯ УЧЕТА, АНАЛИЗА И КОНТРОЛЯ В
УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ**

Тезисы докладов VII Международной научно-практической
конференции молодых ученых, аспирантов, соискателей и студентов

Випуск 8

Частина 1

Редакційно-видавничий відділ Луцького НТУ
Луцьк – 2015

УДК 657: 657.1
ББК 65.052
С 78

Рецензенти:

Малік М.Й., доктор економічних наук, академік УААН, ННЦ «Інститут аграрної економіки», м. Київ;

Гарасим П.М., доктор економічних наук, професор, Львівська державна фінансова академія, м. Львів.

*Рекомендовано Вченою радою Луцького національного технічного університету
(протокол № 4 від 24 листопада 2015 р.)*

Редакційна колегія: **головний редактор** – к.е.н., професор *Садовська І.Б.* (Україна); **відп. редактор** – к.е.н., доцент *Бабіч І.І.* (Україна); д.е.н., професор *Аверіна О.І.* (Росія); к.е.н., доцент *Баула О.В.* (Україна); к.е.н., професор *Бігдан І.А.* (Україна); д.е.н., професор *Герасимчук З.В.* (Україна); д.е.н., професор *Бессонова О.А.* (Росія); д.е.н., доцент *Веєра С.Г.* (Білорусь); д.е.н., професор *Голян В.А.* (Україна); к.е.н., доцент *Голячук Н.В.* (Україна); д-р, професор *Димитров С.С.* (Болгарія); к.е.н., доцент *Жураковська І.В.* (Україна); д-р *Гжегож Зайонц* (Польща); к.е.н., доцент *Зеленко С.В.* (Україна); д-р *Дорота Казмерчак-Пец* (Польща); д.юр.н., професор *Кобабаєв О.К.* (Казахстан); *Легенчук С.Ф.*, д.е.н., професор (Україна); *Левицька С.О.*, д.е.н., професор (Україна); д.е.н., доцент *Макарова В.І.* (Росія); д.е.н., професор *Малік М.Й.* (Україна); к.е.н., доцент *Мальцевич Н.В.* (Білорусь); д.т.н., с.н.с. *Мокєєв В.В.* (Росія); д.е.н., доцент *Морозова Н.І.* (Росія); к.е.н., доцент *Московчук А.Т.* (Україна); к.е.н., доцент *Нагірська К.С.* (Україна); к.е.н., доцент *Нужна О.А.* (Україна); к.е.н., доцент *Петрова О.О.* (Росія); к.е.н., доцент *Писаренко Т.М.* (Україна); *Правдюк Н.Л.*, д.е.н., професор (Україна); к.е.н., доцент *Савош Л.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Семенішена Н.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Секачова В.М.* (Росія); к.е.н., доцент *Сидоренко Р.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Сушко Т.І.* (Білорусь); к.е.н., доцент *Талах В.І.* (Україна); к.е.н., доцент *Талах Т.А.* (Україна); к.е.н., доцент *Ткачук І.М.* (Україна); к.е.н., доцент *Тлучкевич Н.В.* (Україна); д-р *Хенрік Федевіч* (Польща); к.е.н., доцент *Чудовець В.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Шаріпов Д.Г.* (Таджикістан); к.е.н., доцент *Шестакова І.М.* (Росія); д.е.н., професор *Шешукова Т.Г.* (Росія).

С 78 Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (05 грудня 2015 р.) / відп. ред. І.Б. Садовська. – Ч. 1. – Луцьк: ПВВ Луцького НТУ, 2015. – 184 с.

ISBN 978-617-672-116-1

У збірнику подано матеріали досліджень, виголошених на VII Міжнародній науково-практичній конференції молодих науковців, аспірантів, здобувачів і студентів "Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки", що була проведена кафедрою обліку і аудиту факультету обліку та фінансів Луцького національного технічного університету у грудні 2015 року. У публікаціях висвітлено шляхи удосконалення теорії бухгалтерського обліку в умовах глобалізації економіки; теоретико-методичні передумови гармонізації системи фінансового обліку в Україні; особливості управлінського обліку і контролю як підсистеми сучасного менеджменту підприємства; аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів господарювання; перспективи розвитку аудиту в період світової фінансової кризи; науково-практичне обґрунтування впровадження інформаційних технологій в обліку, аналізі та контролі; проблеми формування показників звітності підприємств; проблеми обліку і аналізу трансакційних витрат; регіональні і глобальні проблеми розвитку економіки.

Для науковців, аспірантів, студентів і всіх, хто цікавиться актуальними проблемами і перспективами розвитку обліку, аналізу і аудиту.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, залузової термінології, інших відомостей.

© Луцький НТУ, 2015

ЗМІСТ

Андрушко Руслана, Турчиняк Наталя Необхідність оптимізації трансакційних витрат агрохолдингів	9
Балынин Игорь Особенности развития малого предпринимательства в Российской Федерации в 2012-2014 годы (по видам экономической деятельности)	11
Барановська Яна Господарський облік, його суть і значення	13
Білінець Юлія Історичні аспекти обліку амортизації та встановлення її сутності	15
Білошапка Аліна Первинні документи в системі бухгалтерського обліку	17
Бобик Оксана, Андрушко Микола Необхідність громадського контролю в умовах ринкових відносин	19
Бобокало Анастасія Облік основних засобів підприємства та аналіз ефективності їх використання: проблеми теорії та практики	21
Бондаренко Вікторія Фінансова звітність як складова інформаційного забезпечення управління	24
Бунда Максим Концепції вимірювання та оцінки результатів діяльності	26
Буцак Юлія Сучасний стан агропромислового комплексу та проблеми його розвитку в Україні	28
Волков Владислав Система налогообложення в Україні, проблеми реформування	30
Вольська Ангелія, Білик Інна Щодо проблем в обліку оплати праці	33
Гавриленко Ольга Місце рахунків в системі бухгалтерського обліку	35
Гаврилюк Богдан Проблеми підготовки бухгалтерських кадрів в Україні та покращення їхньої якості	37

Гаранчевська Ірина Особливості національного менталітету китайців	39
Гарматенко Анастасія Фінансові ризики та фінансові загрози в управлінні фінансовою безпекою підприємства	41
Глізніцова Катерина Деякі дискусійні аспекти обліку витрат на підприємстві	42
Hrubashchuk Yevhen Paradygmat światowych procesów globalizacji gospodarczej	45
Гурська Юлія Особливості класифікації виробничих запасів АТП	46
Dmytruk Anna Globalizacja – szansa czy zagrożenie	47
Довгаль Емілія Особливості проведення аудиту експортних операцій	49
Dolecki Michał Bezrobocie jako wskaźnik stabilności makroekonomicznej	51
Жилінська Катерина Принципи складання Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід): нові виклики	53
Задерей Наталія Облік результатів діяльності підприємства	55
Зубчик Вадим Суть дебіторської заборгованості для організації обліку	56
Зубчик Леся Актуальні питання оцінки основних засобів	58
Ішук Іван Кримінальне регулювання діяльності суб'єктів господарювання	60
Каганюк Аліна Роль і значення внутрішньої звітності підприємства	62
Карнеєнко Тат'яна, Какора Марина Состояние и перспективы развития мясной отрасли Республики Беларусь	63
Касяненко Наталія Обліково-аналітичний алгоритм прийняття управлінських рішень за умови невизначеності	65

Клеха Аліна Податкова система і її вплив на фінансово-економічну діяльність підприємств в Україні	67
Коваль Наталія, Куцак Інесса Особливості аналізу стратегії управління оборотними активами	70
Kowalczuk Marija Cechy gospodarki swiatowej	72
Ковачевич Милена Значимість прямих іностраних інвестицій в умовах глобалізації	76
Колос Микола Моє бачення майбутньої професії – бухгалтер	78
Конотопчик Катерина Шляхи вдосконалення облікового відображення виробничих запасів підприємств	81
Корнійчук Алла Фінансовий звіт суб'єктів малого підприємництва в контексті змін до П(С)БО 25	84
Кубік Валентина Проблеми формування облікової політики підприємств: інституціональний аспект	86
Кузнецов Андрій Параметризація управлінського контролю	89
Кушнір Павло Поняття та особливості обліку нематеріальних активів	90
Легенчук Сергій Тенденції розвитку бухгалтерського обліку як практичної діяльності	92
Лопатинська Марина Внесок Луки Пачолі в розвиток бухгалтерського обліку	95
Мамчар Тетяна Становлення та розвиток управлінського обліку в Україні	97
Мережа Дарія Сутність державної політики регулювання економічних процесів і явищ	99
Михалевич Світлана Основні підходи до вибору систем управління виробничими запасами	101

Москалева Алина ABC-анализ в маркетинговой деятельности предприятия пищевой промышленности	102
Нещадим Вікторія Економічна сутність активів комерційного банку	104
Ночовна Юлія, Самбурська Наталія Сучасні проблеми формування облікової політики підприємства щодо виробничих витрат	107
Первій Інна Варіанти облікового відображення внутрішньостворених комп'ютерних програм в залежності від цілей створення і напряму їх використання	109
Перинська Альона Система обліково-аналітичного забезпечення управління діяльністю суб'єктів господарювання	111
Прущишена Ірина Поняття собівартості продукції та шляхи її зниження	113
Пустовіт Юлія, Ковтонюк Ілля Етнічна самобутність японців та її вплив на ведення бізнесу	115
Резнік Аліна Методи обліку запасів за МСФЗ для малих та середніх підприємств	117
Рябова Анна Облік і контроль земель сільськогосподарського призначення	120
Семенишена Юлія Аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів господарювання	122
Семенів Сергій Тракування грошових коштів в системі бухгалтерського обліку	126
Семенюк Анна Суть і класифікація нематеріальних активів	128
Сергійчук Оксана Облік нерозподіленого прибутку	130
Сивак Марта Стан і напрямки вдосконалення обліку поточних біологічних активів рослинництва	134
Синиця Тетяна Проблеми сучасного стану заробітної плати	137

Скрипченко Марія Фактори, що стримують впровадження сучасних управлінських концепцій	139
Смолянінова Лариса Організація обліку фінансових результатів підприємства	141
Сова Юлія Еволюція системи обліку інтелектуального капіталу за кордоном	143
Сорока Богдана Роль інформаційних технологій "ІС" в підвищенні ефективності управління підприємством	146
Сударева Ольга Анализ затрат по естественной убыли мяса и мясопродуктов на холодильниках	148
Сулік Валентина Проблеми відображення готової продукції в обліку	150
Тиханська Ірина Підходи до оптимізації витрат в процесі їх калькулювання за етапами життєвого циклу продукції	153
Тюніна Наталія Проблеми інформаційного забезпечення управління грошовими коштами підприємства в умовах глобалізації	155
Федоришина Анастасія Аналітичні процедури в аудиті: напрями використання	157
Фесенко Жанна, Трофименко Аріна Проблеми кредитування малих підприємств комерційними банками України	159
Хілуха Олена Шляхи вдосконалення обліку оплати праці	161
Ходзицька Валентина Релевантні витрати при прийнятті стратегічних управлінських рішень при визначенні економічно обгрунтованого розміру замовлення	163
Хомик Христина Внутрішній аудит витрат лісогосподарських підприємств в період світової фінансової кризи	165
Читадзе Ника Денежно-кредитного регулювання економіки	166

Чієнова Дар'я Створення умов для соціальної адаптації та інтеграції людей з обмеженими можливостями в Україні	169
Шаварин Андрій Незаконні дії з електронними грошима в рамках злочинів проти встановленого порядку обігу цінних паперів	171
Шапаренко Аліна Проблеми застосування справедливої вартості при оцінці активів	173
Шевчук Ольга Модель проведення судово-бухгалтерської експертизи основних засобів	175
Шендригоренко Марина Управління кредиторською заборгованістю для підвищення ефективності діяльності підприємства	177
Яблочнікова Ірина Організаційні аспекти фінансової освіти	179
Ярославський Анатолій Фінансовий стан підприємства: трактування поняття	181

УДК 657

**Андрушко Руслана,
Турчиняк Наталя**
Львівський національний аграрний університет

НЕОБХІДНІСТЬ ОПТИМІЗАЦІЇ ТРАНСАКЦІЙНИХ ВИТРАТ АГРОХОЛДИНГІВ

На сьогоднішній день досить важливою та актуальною для підприємств являється проблема визначення основних складових механізму управління трансакційними витратами, оскільки, з розвитком інституціонального середовища спостерігається зростання питомої ваги даних витрат в загальній сукупності витрат.

Дослідження трансакційних витрат за сучасних умов розвитку ринкового господарства залишається надзвичайно актуальним, через те, що вченим так і не вдалося дійти спільної думки щодо того, що все ж таки доцільно відносити до трансакційних витрат.

На даному етапі розвитку економічних відносин залишається відкритим питання стосовно того, в якому випадку зростання трансакційних витрат є корисним для підприємства, а в якому випадку так і витрати мають негативний вплив на суб'єкти господарювання.

Недосконале управління витратами підприємства, в тому числі і трансакційними, може призвести до загрози неплатоспроможності підприємства, погіршення його фінансової безпеки, руйнування стратегічного потенціалу. Тому, від ефективності системи управління витратами напряму залежить прибутковість підприємства, стабільність його розвитку та дотримання встановлених цілей.

Агрохолдинги з позиції теорії трансакційних витрат формуються з метою економії трансакційних витрат, пов'язаних з веденням господарської діяльності. Економічне середовище в Україні сприяє надмірному зростанню трансакційних витрат (як формальних, так і неформальних).

До специфічних чинників, що спонукають підприємства до об'єднання, можна віднести зростання трансакційних витрат в результаті відмови від прямого державного управління і регулювання, зміни характеру взаємин між підприємствами в ході економічної реформи.

Основними цілями формування агрохолдингів є:

- створення технологічно взаємозв'язаних виробничих і збутових ланцюгів, що забезпечує безперебійне функціонування всіх включених в них підприємств і меншу їх залежність від зовнішніх постачальників, зокрема зниження трансакційних витрат і ризик роботи з партнерами по вертикальному виробничому ланцюгу;

- оптимізація структури управління, в процесі якої керівництво головної компанії може зосередитися на розробці і вирішенні стратегічних завдань, що забезпечують перспективний розвиток всієї групи компаній;

- організація власної сервісної мережі, коли окремі служби підприємств (ремонтні, транспортні, будівельні, збутові тощо) реорганізуються і реєструються як окремі юридичні особи, які в централізованому порядку обслуговують всі підприємства, що входять в холдинг;

- диверсифікація бізнесу, коли в агрохолдинг входять різномірні підприємства, що проводять різні види продукції або послуг.

Особливості трансакційних витрат агрохолдингів пов'язані з функціональними порушеннями паритетності економічних взаємовідносин аграрних підприємств з контрагентами інших секторів економіки.

На підставі узагальнення наукових поглядів вітчизняних і закордонних авторів ідентифіковано домінуючі характеристики трансакційних витрат, а саме:

- 1) їх виникнення пов'язано з глобалізацією інформаційного простору і необхідністю нормативно-правового забезпечення ринкової взаємодії;

- 2) сутність економічних витрат, що передбачає розподіл на втрати і видатки, які необхідні для попередження та/або подолання цих витрат;

- 3) інституційна природа явища, тобто обумовленість існування трансакційних витрат факторами загальнонаціонального характеру.

Сьогодні агрохолдинги та й підприємства в сфері АПК в цілому не надають належної уваги виділенню та класифікації трансакційних витрат, їх обліку.

Прийняття ними управлінських рішень щодо проведення тих чи інших операцій (наприклад одержання лізингу на основні засоби сільськогосподарського призначення) відбувається в умовах неповної та неоднорідної інформації про послугу, товар чи потенційного

постачальника, що свідчить про недосконалість ринкового середовища.

Тому агрохолдингам доводиться нести витрати на збір та оцінку інформації про стан та тенденції ринків техніки та обладнання, фінансових послуг, розробку бізнес – плану, пошук партнера та оцінку його репутації тощо. Нерідко інформація з різних джерел може носити суперечливий характер, бути недостовірною. Зменшити цей вид трансакційних витрат агрохолдинг зможе через аналіз реклами, ділової репутації, а також за допомогою бірж.

Методика регулювання трансакційних витрат агрохолдингів ґрунтується на застосуванні класифікації, що дозволяє врахувати специфіку АПК та забезпечує можливість безпосереднього впливу на процес управління трансакційними витратами. Вона включає внутрішньовиробничі трансакційні витрати, зовнішні трансакційні витрати і трансакційні витрати у формі недоотриманої виручки.

Ці витрати виникають у випадках втрати агрохолдингами частини виручки внаслідок розбіжностей у визначенні якісних показників продукції, що реалізується, реалізації продукції в терміни і за цінами на шкоду власній вигоді, а також у разі втрати продукції у фізичному об'ємі в процесі реалізації.

Розробка системи регулювання трансакційних витрат неможлива без урахування особливостей агропромислового комплексу та впливу державного регулювання на взаємовідносини між суб'єктами.

УДК 334.012

Балынин Игорь

Финансовый университет при Правительстве Российской Федерации

**ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ МАЛОГО
ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
В 2012-2014 ГОДЫ (ПО ВИДАМ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ)**

В современных социально-экономических условиях малое предпринимательство должно стать драйвером роста российской экономики, для чего необходима детальная проработка различных теоретических и практических вопросов его развития.

Важно отметить, что за последние годы в экономической литературе вопросы развития предпринимательства в Российской Федерации (в т.ч. и малого) были рассмотрены различными учеными. Однако, с целью достижения намеченных целей и ориентиров в социально-экономическом развитии Российской Федерации, необходимо проведение анализа в разрезе видов экономической деятельности. Так, в частности, научное исследование было проведено в разрезе 13 видов экономической деятельности. При этом, в рамках оценки развития малого предпринимательства используются следующие показатели: П1 – количество малых предприятий, в единицах; П2 - средняя численность работников, тыс. чел.; П3 – оборот, млрд. руб.; П4 – оборот, в % к ВВП

Анализ выявил ежегодное увеличение количества малых предприятий в исследуемом периоде лишь в здравоохранении и предоставлении социальных услуг (+4,62% - в 2012; +2,26% - в 2013; +3,39% - в 2014), а ежегодное сокращение в образовании (-1,24% - в 2012; - 10,97% - в 2013; - 13,03% - в 2014) и в предоставлении прочих коммунальных социальных и персональных услуг (-11,32% - в 2012; - 0,98% - в 2013; - 5,40% - в 2014).

В то же время, ежегодное сокращение средней численности работников в исследуемом периоде выявлено в сельском хозяйстве, охоте и лесном хозяйстве (-3,18% - в 2012; -7,28% - в 2013; -1,10% - в 2014), строительстве (-2,99% - в 2012; -3,03% - в 2013; -2,26% - в 2014), операциях с недвижимым имуществом, арендой и предоставлением услуг (-0,60% - в 2012; -0,21% - в 2013; -3,20% - в 2014), образовании (-22,13% - в 2012; -3,46% - в 2013; -8,56% - в 2014). Ежегодное увеличение средней численности работников на малых предприятиях в исследуемом периоде не выявлено ни по одному виду экономической деятельности.

Наконец, проанализируем полученные результаты об изменении объема оборота малых предприятий в 2011-2014 гг. Так, было выявлено ежегодное увеличение значения данного показателя в:

- сельском хозяйстве, охоте и лесном хозяйстве (+16,87% - в 2012; +6,36% - в 2013; +17,70% - в 2014);

рыболовстве и рыбоводстве (+12,55% - в 2012; +4,91% - в 2013; +11,40% - в 2014);

обрабатывающих производствах (+5,67% - в 2012; +5,36% - в 2013; +5,95% - в 2014);

производстве и распределении электроэнергии, газа и воды (+5,67% - в 2012; +5,36% - в 2013; +5,95% - в 2014);

операциях с недвижимым имуществом, арендой и предоставлением услуг (+12,53% - в 2012; +13,23% - в 2013; +12,33% - в 2014);

здравоохранении и предоставлении социальных услуг (+16,11% - в 2012; +15,96% - в 2013; +20,26% - в 2014).

По итогам проведенного анализа следует сделать вывод о том, что наибольшие значения П4 зафиксированы в оптовой и розничной торговле; ремонте автотранспортных средств, мотоциклов, бытовых изделий и предметов личного пользования (однако, с ежегодным снижением): в 2011 - 17,39%; в 2012 - 14,22%; в 2013 - 13,44%; в 2014 - 13,35%.

С долей оборота в ВВП Российской Федерации свыше 1% малые предприятия следующих видов экономической деятельности:

– обрабатывающие производства (в 2011 - 2,73%; в 2012 - 2,60%; в 2013 - 2,57%; в 2014 - 2,52%);

– строительство (в 2011 - 2,83%; в 2012 - 2,84%; в 2013 - 2,73%; в 2014 - 2,44%);

– операции с недвижимым имуществом, аренда и предоставление услуг (в 2011 - 2,17%; в 2012 - 2,20%; в 2013 - 2,34%; в 2014 - 2,44%).

Таким образом, по итогам проведенного исследования следует сделать вывод о неравномерном развитии малого предпринимательства в разрезе видов экономической деятельности.

УДК 657

Барановська Яна

Науковий керівник: **Калюга Євгенія**
Національний університет біоресурсів і
природокористування України

ГОСПОДАРСЬКИЙ ОБЛІК, ЙОГО СУТЬ І ЗНАЧЕННЯ

За сучасного розвитку економіки вимоги до бухгалтерського обліку більш жорсткі і перелік їх набагато ширший, ніж це мало місце в умовах витратної економіки. Перш за все, це пов'язано з

переорієнтацією цілей управління на кінцевий результат діяльності підприємства – одержання прибутку. Для управління процесом виробництва потрібно знати: скільки матеріальних цінностей є в наявності, скільки їх вироблено і скільки робочого часу було витрачено на це. Такі дані отримують за допомогою систематичного спостереження та реєстрації виробничих процесів.

Господарська діяльність складається з господарських операцій, наприклад, із придбання матеріалів, виробництва продукції, виплати заробітної плати, сплати податків, отримання кредиту, виконання робіт, надання послуг, реалізації товару тощо. На кожному підприємстві ведення господарської діяльності забезпечується засобами господарювання, такими як грошові кошти, матеріали, товари, нематеріальні активи, автомобілі, обладнання, будівлі і т. п. Вони входять до складу активів підприємства, бо активи – це ресурси (контрольовані підприємством), використання яких, як очікується, приведе в майбутньому до отримання економічних вигід, тобто надходження грошових коштів. Підприємство в процесі такої діяльності обов'язково буде мати певні зобов'язання перед іншими підприємствами, своїми працівниками, державою тощо.

Господарський облік – це облік господарської діяльності підприємства, а також його активів, зобов'язань і власного капіталу, в основу якого покладено спостереження, вимірювання та реєстрацію.

Спостереження полягає у визначенні змістовної характеристики об'єкта обліку; вимірювання – у вираженні об'єкта обліку в установлених одиницях (натуральних, трудових, вартісних); реєстрація – у фіксації змістовної характеристики об'єкта обліку й одиниць його вимірювання. Об'єктами господарського обліку можуть виступати господарські операції, активи, зобов'язання та власний капітал. Спостереження, вимірювання та реєстрація господарських операцій – кількісне відображення господарської діяльності і становить основну сутність господарського обліку. Проте господарський облік реєструє не всі явища природи та суспільства, а лише господарську діяльність людей, спрямовану на добування, перетворення та пристосування продуктів природи до потреб людського суспільства.

Отже, господарський облік у процесі матеріального виробництва став необхідним тільки на певному етапі культурного розвитку суспільства і зазнавав змін разом із ним. З обліку окремого

господарства він перетворився в комплексну систему, яка пронизує всю економіку країни. Його роль зростає в міру ускладнення господарської діяльності та збільшення масштабів виробництва. Облік – це, перш за все, реєстрація фактів і подій. Їх оцінювання відбувається через кількісне й якісне вимірювання, для чого використовують кілька видів вимірників: натуральні, трудові грошові. Натуральні характеризують об'єкти обліку за масою, довжиною, площею, кількістю. Тобто, це – тонни, кілограми, метри, штуки і т. д. З їх допомогою ведеться кількісний облік виробленої продукції, отриманих товарно-матеріальних цінностей. Натуральні вимірники застосовують, як правило, до однорідних об'єктів.

Література:

1. Суглобов А. Є., Жарилгасова Б. Т. Бухгалтерський облік і аудит [Електронний ресурс]. – М.: КНОРУС, 2005. – 496 с. – Режим доступу: <http://refbaza.com.ua/ref-8208-12.html>
2. Бабаєв Ю. А., Комісарова І. П., Бородин В. А. Бухгалтерський облік. – 2-ге вид., перероб. і доп. – М.: Юніті – Дана, 2005. – 527 с.
3. Бухгалтерський облік / За ред. Ю. А. Бабаєва [Електронний ресурс]. – М.: Велбі, Проспект, 2005. – 392 с. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1228030153209/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/osnovi_buhgalterskog_o_obliku

УДК 657

Білінець Юлія

Науковий керівник: **Михалевич Світлана**
Ковельський промислово-економічний коледж Луцького
національного технічного університету

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ АМОРТИЗАЦІЇ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ ЇЇ СУТНОСТІ

Питання амортизації є актуальним, оскільки амортизація, як економічна категорія, та складова фінансово-господарської діяльності підприємства завжди була і залишається однією з центральних тем, що знаходиться на перехресті науки і практики.

Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про амортизацію основних засобів і відображення її у фінансовій звітності визначає Положення (стандарт) бухгалтерського

обліку 7 «Основні засоби».

Відповідно до даного П(С)БО амортизація основних засобів нараховується із застосуванням таких методів: прямолінійного, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивного, виробничого.

Підприємство самостійно обирає метод нарахування амортизації і зазначає його в наказі про облікову політику. Вибір методу здійснюється відповідно до своєї виробничо-господарської діяльності підприємства.

Проте, для належної організації обліку основних засобів в цілому і амортизації зокрема, важливим є встановлення її економічної сутності.

Так, відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби» амортизація – це систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації) [1]. Таке ж визначення амортизації зустрічаємо у Податковому кодексі України [2].

Проблемам сутності амортизації, її економічному значенню, методам нарахування та удосконаленню обліку присвячена велика кількість праць вітчизняних та зарубіжних вчених.

Перше визначення амортизації та її пояснення, за свідченнями Четфілда М.М., належать давньоримському архітектору Вітровію, який вважав амортизацію «ціною року, що минув». Оцінюючи цегляну будівлю, Вітровій планував щоденно зменшувати її вартість на одну вісімдесяту частину первісної вартості.

У 1558 р. Меллис Д.І. визначав амортизацію як прями витрати рухомого майна. У нього ж зустрічаємо провідку: дебет рахунка прибутки та збитки – кредит рахунка інвентар, тобто вартість придбаного інвентару списувалась рівними частинами на збитки.

Таким чином, вже з середини ХІХ ст. амортизація зайняла належне місце в обліку. З цього приводу професор Соколов Я. пише: «З'явилися такі бухгалтерські рахунки \, як Амортизація, Делькредере, Резервування – все це і об'єкти, і методологічні облікові прийоми, створені людиною, але які не лежать поза нею» [3].

Бабенко І.П. вважає, що амортизація – погашення (зменшення) вартості рухомого майна, інших цінностей, що викликається їх використанням (роботою та ін.), фізичними (часом та ін.), економічними (знецінення) та іншими законами.

Такі вчені як Лутц Ф. та Лутц В. прийшли до висновку, що амортизація – це інструмент фіскальної (податкової) політики держави, і саме ця політика, а не умови експлуатації основних засобів впливають на строки їх служби.

Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Партин Г.О. вважають, що амортизація – це списання вартості основного засобу для відшкодування витрат на їх придбання, а Борисов А.Б. трактує амортизацію, як елемент собівартості.

Отже, в різні часи науковці займалися вивченням питань теорії амортизації, аналізували фактичні тенденції її нарахування і досліджували закономірності відтворення. Однак існує ряд проблем, які ще не досліджені і не вирішені, що свідчить про те, що дане питання є актуальним і не до кінця вивченим.

Література:

- 1.П(С)БО 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.10.99 р. №242.
- 2.Податковий Кодекс України №17-18 від 24.02.2012р.
3. Щирська О.В. Економічна сутність поняття «Амортизація» та «Знос»: Історичний аспект. Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 2(20) 478.

УДК 657

Білошапка Аліна

Науковий керівник: **Калюга Євгенія**
Національний університет біоресурсів і
природокористування України

ПЕРВИННІ ДОКУМЕНТИ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Бухгалтерія щоденно обробляє велику кількість документів і не має точного уявлення про обсяги документів, що підлягають обробці, їх характер, види, властивості, походження, а також про якість зафіксованої в них економічної інформації, темпи їх надходження, ступінь захисту та реалізації за допомогою документування.

Бухгалтерський облік як упорядкована система узагальнення інформації про діяльність підприємства ґрунтується на суцільному та безперервному документуванні господарських операцій, що

відбуваються. Первинна інформація повинна відображатись у спеціалізованих документах бухгалтерського обліку, які є юридичним доказом здійснення операцій і використовуються для проведення економічного аналізу та прийняття управлінських рішень. Тільки та інформація, що міститься в первинних документах, знаходиться на рахунках бухгалтерського обліку. Саме тому правильне та своєчасне складання цих документів є необхідною умовою для впевненості бухгалтера в тому, що ті, хто перевірятиме, не зможуть виставити претензії до його роботи.

Первинний документ – документ, який містить відомості про господарську операцію та підтверджує її здійснення.

Первинні документи можуть бути створені як у письмовій, так і в електронній формі. Хоча останній матиме юридичну силу тільки у випадку засвідчення його електронним цифровим підписом.

Первинні документи дуже різноманітні за призначенням, змістом, формою. Порядок їх складання (заповнення бланків форм) регламентується відповідними нормативними актами. Водночас є цілий ряд вимог, що однакові для всіх первинних документів і обов'язкові для дотримання всіма суб'єктами господарювання. Їх викладено в статті 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та в Положенні про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженому наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 р. № 88.

Первинний облік є базою бухгалтерського обліку, результати аналізу стану первинного обліку на 70–80% можна проектувати на всю систему бухгалтерського обліку і систему внутрішнього контролю на підприємстві.

Елементарними неподільними одиницями економічної інформації, які входять до первинного документа, є його реквізити. Можна виділити такі обов'язкові реквізити документів: назва документа; дата складання; назва й адреса підприємства, де було складено документ; зазначення осіб, які брали участь у здійсненні господарської операції; зміст операції; вимірники та підписи відповідальних осіб. Решта реквізитів визначаються характером операцій, що реєструються.

Первинні документи складаються на бланках типових форм, затверджених Міністерством статистики України, а також на бланках спеціалізованих форм, затверджених міністерствами і відомствами

України. Документування господарських операцій може здійснюватись із використанням виготовлених самостійно бланків, які повинні обов'язково містити реквізити типових або спеціалізованих форм.

Виходячи із цього, документація являє собою спосіб суцільного та безперервного відображення об'єктів бухгалтерського обліку (господарських засобів, джерел їх утворення та господарських процесів) шляхом використання бухгалтерських документів. Усі господарські операції, що проводяться установою, повинні оформлятися первинними документами.

Література:

1. Бабаєва Ю. А. Бухгалтерський (фінансовий) облік: підручник для вузів. – М.: Вузівський підручник, 2009.
2. Грачова Р. Бухгалтерський облік: від ремісництва до теорії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dtkt.com.ua/show/1cid0458.html>
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»: Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

УДК 657

**Бобик Оксана,
Андрушко Микола**

Львівський національний аграрний університет

НЕОБХІДНІСТЬ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ В УМОВАХ РИНКОВИХ ВІДНОСИН

У сучасних ринкових умовах, окрім чотирьох основних видів контролю (державний, муніципальний, незалежний, відомчий), необхідно виділити і такий вид контролю як громадський.

В час розбудови в Україні демократичної, соціальної, правової держави громадський контроль є невід'ємною складовою системи публічного управління та незамінним чинником розвитку соціуму, який забезпечує підтримку владно-громадських відносин у стані стабільності й рівноваги.

Необхідно зауважити, що громадський контроль є технологією, яка вигідна і владі, і громадянському суспільству через те, що сприяє

підвищенню ефективності діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Громадський контроль здійснюється для забезпечення прозорості та відкритості функціонування діяльності органів державної влади, тому демократична влада має сприяти забезпеченню оприлюднення моніторингових звітів та результатів громадської експертизи, залученню широкого кола громадськості до аналізу та оцінки роботи органів влади.

За терміном здійснення громадський контроль буває попереднім, поточним та заключним. Попередній громадський контроль здійснюється напередодні певної події або рішення шляхом відстеження планів та намірів об'єкту контролю, зокрема проєктів актів, що готуються до прийняття. Поточний громадський контроль здійснюється безпосередньо у ході діяльності і полягає у регулярній перевірці того, як триває робота, обговоренні проблем, що виникають, та виробленні пропозицій щодо їхнього усунення. Заключний контроль здійснюється після того, як роботу виконано. Він полягає у тому, що фактичні результати порівнюються із потрібними, на підставі чого виробляються заходи щодо неухильного виконання рішення або додержання норми та запобігання можливих відхилень у майбутньому.

Ефективність громадського контролю залежить від чіткості встановлення завдань, обґрунтованості еталонних норм та якості розробки і додержання процедур його здійснення.

На даний час в Україні немає спеціального закону про громадський контроль. Його нормативну базу складають окремі норми Конституції та інших законів.

Для здійснення громадського моніторингу влади необхідно постійно системно працювати інститутам громадянського суспільства, організовувати збирання інформації про діяльність влади у конкретних галузях, аналізувати та систематизувати інформацію та її оприлюднювати.

Найважливішою умовою підвищення ефективності громадського контролю є відкритість та прозорість діяльності органів влади, зокрема шляхом поширення доступу до інформації про діяльність цих органів, комунальних та інших підприємств, установ та організацій через Інтернет.

Громадський контроль в умовах ринкових відносин в Україні є найважливішим чинником розвитку громадянського суспільства. Він

потрібен перш за все самій публічній владі, щоб підвищити ефективність своєї діяльності та забезпечити додаткові заходи її захисту від захоплення впливовими політичними й економічними групами.

Напрямами подальшого дослідження у сфері вдосконалення механізмів здійснення громадського контролю має бути розширення його форм і методів, відпрацювання правових та організаційних механізмів відповідальності підконтрольних об'єктів громадського контролю за допущені порушення, що були виявлені, а також забезпечення громадської легітимності суб'єктів громадського контролю, підвищення професійного рівня, спеціалізації громадських контролерів у відповідних сферах здійснення контролю та запровадження певних механізмів запобігання корупції в їхньому середовищі.

Література:

1. Сірик Д. Організаційно-правові форми участі громадян у діяльності виконавчої влади / Д. Сірик // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 9. — С. 48—51.
2. Сушинський О. І. Контроль у сфері публічної влади: теоретико-методологічні та організаційно-правові аспекти: Монографія. / О.І. Сушинський. — Львів: ЛРІДУ УАДУ, 2002. — 468 с.

УДК 657

Бобокало Анастасія

Науковий керівник: **Ночовна Юлія**

Полтавський університет економіки і торгівлі

ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА ТА АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Матеріальною основою виробничого процесу виступають основні засоби, які характеризують технічний та економічний рівень розвитку підприємства зокрема, і суспільства в цілому. Адже, стан та ефективне використання основних засобів прямо впливають на зростання продуктивності праці, збільшення обсягів виробництва, зниження собівартості виготовленої продукції (наданих послуг,

виконаних робіт), а головне, зростання прибутку підприємства, який є важливим фактором економічного та соціального розвитку суб'єктів господарювання та країни в цілому.

Проведений аналіз частки основних засобів у загальній вартості активів сільськогосподарських підприємств Дніпропетровської області дозволяє зробити висновок, що вони становлять їх домінуючу частку (в середньому 82%). Проте, їх стан є незадовільним, а структура не є ефективною. Це підтверджується, по-перше, незначною питомою вагою активної частини основних засобів у загальній їх вартості. А, по-друге, тим, що близько третини всіх основних засобів сільськогосподарського призначення є або фізично, або морально застарілими. Доказом цього є значення коефіцієнту зносу та його зростання в динаміці. Так, в 2013р. коефіцієнт зносу основних засобів становив 35,4 % та впродовж 2011-2013 рр. його значення збільшилось на 10,3%. Проте, значення та зміна коефіцієнту оновлення свідчать про покращення відтворювальних процесів в сільському господарстві та перспективи розвитку аграрного бізнесу Дніпропетровської області, оскільки, впродовж останніх років його значення збільшилось майже в 2 рази. Хоча, враховуючи високий ступінь зношеності сільськогосподарського обладнання і кризовий стан вітчизняної економіки, зберегти такі темпи оновлення та якісно покращити стан основних засобів буде досить складно.

За таких обставин, одним із головних напрямів збільшення обсягів та ефективності виробництва сільськогосподарської продукції є підвищення ролі обліково-аналітичної інформації в управлінні основними засобами. Адже, облік та аналіз основних засобів є необхідними для виявлення внутрішніх резервів підвищення ефективності діяльності підприємства, оскільки це безпосередньо впливає на фінансові результати. При цьому правильно організовані облік та аналіз основних засобів повинні забезпечити контроль за ефективним використанням обладнання, машин, транспортних засобів та інших засобів праці і забезпечити формування якісної інформаційної системи, здатної задовольняти різноманітні потреби користувачів в процесі прийняття рішень. З огляду на це ефективне управління основними засобами на основі побудови якісної обліково-аналітичної інформаційної системи є важливою проблемою практично для всіх підприємств нашої держави, в тому числі і сільськогосподарських підприємств Дніпропетровської області. Це

обумовлює необхідність дослідження існуючих проблем обліку та аналізу основних засобів з метою їх вирішення та практичної апробації на базі сучасних більш прогресивних методик.

У зв'язку з цим за останні роки за даною проблематикою захищено декілька кандидатських дисертацій, які у своїй більшості мають галузеве спрямування. У них, зокрема, розроблено практичний інструментарій обліково-аналітичного забезпечення оцінки ефективності використання основних засобів з урахуванням галузевих особливостей підприємств водопостачання та водовідведення (Самбурська Н. І., 2013р.), удосконалено методологічні засади обліку та аналізу основних засобів підприємств готельного господарства (Мустеца І. В., 2013р.), досліджено проблеми та розроблено практичні рекомендації щодо удосконалення обліку операцій, пов'язаних з використанням та утриманням основних засобів машинобудівних підприємств (Лесняк В. О., 2014р.).

Не зменшуючи вагомості проведених наукових досліджень вказаних авторів, вважаємо, що наявність невирішених питань, дискусійність багатьох теоретичних положень, а також їх важливе прикладне значення обумовлюють необхідність подальшого удосконалення обліку основних засобів та аналізу ефективності їх використання. До їх числа належать необхідність узгодження різних підходів до визначення сутності основних засобів та методики їх відображення у бухгалтерському і податковому обліку, узгодження економічної та бухгалтерської інтерпретації понять “амортизація” і “знос”, дослідження проблем формування ефективної амортизаційної політики та удосконалення методики аналізу ефективності використання основних засобів на основі сучасних методів моделювання, кореляційно-регресійного аналізу тощо.

УДК 657

Бондаренко Вікторія

Науковий керівник: **Кулик Вікторія**

Полтавський університет економіки і торгівлі

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ

Предметом управлінської праці є інформація, яка характеризує, з одного боку, стан системи і операцій, котрі виконуються під час діяльності об'єкта управління, з іншого - її зовнішнє середовище. Тому й предметною сферою управління є інформаційна система об'єкта, пов'язана з управлінням. Ця сфера є складовою частиною загальної інформаційної системи, яка виступає інформаційною моделлю об'єкта управління.

Для підготовки та прийняття конкретного управлінського рішення той чи інший менеджер має бути забезпечений об'єктивною, повною, вірогідною і наданою в потрібний час інформацією.

Для прийняття правильних управлінських рішень необхідна інформація про зовнішнє і внутрішнє середовище організації.

Обсяги та зміст інформації, потрібної різним керівникам (суб'єктам управління), залежать від: масштабу й важливості управлінського рішення, яке приймає керівник; кількості й характеру параметрів, які керуються і регулюються в керованій системі (об'єкта управління); кількості варіантів можливого стану й поведінки керованої системи (об'єкта управління); різноманітності та складності здійснюваних дій; кількості та якості показників, які характеризують результати роботи системи; структури системи управління тощо.

Зважаючи на те, що управління є процесом безперервним, він має безперервно отримувати таку інформацію.

Для цього необхідним є використання комплексу методів, засобів документального, фактографічного і концептографічного обслуговування, використовуваних для задоволення інформаційних потреб у конкретній науково-технічній ситуації або у вирішенні управлінських задач, що за своїм змістом відповідає поняттю – інформаційне забезпечення управління.

Інформаційне забезпечення управління – це організація цілеспрямованих масивів інформації й інформаційних потоків, яка

включає збирання, зберігання, опрацювання і передавання інформації (в тому числі із використанням комп'ютерних інформаційних систем) з метою аналізу, одержаних результаті для підготовки, обґрунтування і прийняття управлінських рішень органами управління.

Все розмаїття відносин, в яке підприємство вступає з суб'єктами зовнішнього середовища, базується на інформації про це підприємство, що дозволяє оцінити можливість практичної реалізації своїх економічних інтересів у взаємовідносинах з ним. Зазначена інформація представляє собою набір даних (в систематизованій певним чином формі) про стан: господарських ресурсів, зобов'язань і фінансових джерел фірми; рівня прибутку і витрат, що дозволяють судити про очікувані доходи і пов'язані з ними ризики; оборотів фірми і якості її активів; обсягу і якості потоків грошових коштів. Такою згрупованою та систематизованою інформацією за даними напрямками виступає фінансова звітність підприємства.

Фінансові звіти містять статті, склад і зміст яких визначаються чинним законодавством. Стаття повинна наводитися у фінансовій звітності, якщо відповідає критеріям: 1) існує ймовірність надходження або вибуття майбутніх економічних вигод, пов'язаних з цією статтею; 2) оцінка статті може бути достовірно визначена

Для того щоб інформація звітності була корисною у процесі прийняття рішень, вона має відповідати наступним якісним характеристикам. Дохідливість означає, що інформація, яка надається у фінансових звітах, повинна бути розрахована на однозначне тлумачення її користувачами за умови, що вони мають достатні знання та зацікавлені у сприйнятті цієї інформації. Доречність означає, що фінансова звітність повинна містити лише таку інформацію, яка впливає на прийняття рішень користувачами, дає змогу вчасно оцінити минулі, теперішні та майбутні події, підтвердити та скоригувати їхні оцінки, зроблені у минулому. Достовірність означає, що інформація, яка наведена у фінансовій звітності не містить помилок та перекручень, які здатні вплинути на рішення користувачів звітності. Порівнюваність дозволяє здійснювати порівняння: - фінансових звітів підприємства за різні періоди; - фінансових звітів різних підприємств.

Таким чином, проведене дослідження дозволило сформулювати такі основні висновки та пропозиції: інформаційне забезпечення підприємств відіграє важливу роль щодо прийняття та виконання

ефективних управлінських рішень. Фінансова звітність розглядається як інструмент для об'єктивної та достовірної інформації щодо фінансово-майнового стану, результатів діяльності та руху грошових коштів підприємства.

УДК 657

Бунда Максим

Науковий керівник: **Семенішена Наталія**

Подільський державний аграрно-технічний університет

КОНЦЕПЦІЇ ВИМІРЮВАННЯ ТА ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ

Ефективне стратегічне управління важко уявити собі без гармонійної та узгодженої дії всіх управлінських функцій, серед яких далеко не останнє місце посідає стратегічне вимірювання (з англійської *strategic measurement*). Важко уявити собі здійснення повноцінного стратегічного аналізу без належного розуміння методології вимірювання параметрів та результатів стратегій, без застосування економічного обґрунтованих мір оцінки ефективності і результативності бізнес-процесів у стратегічному аспекті.

Спрощення підходів до стратегічного вимірювання або підміна його елементами фінансового та операційного вимірювання вихолощує стратегічний аналіз, «вибиває» з під нього фундамент, на якому базується підготовка обґрунтованих довгострокових управлінських рішень.

Підприємства повинні вимірювати не тільки фінансові результати, продуктивність та інші традиційні параметри господарського механізму, які служать основою для оцінки його життєздатності та прийняття поточних управлінських рішень – потрібно вимірювати результати впровадження тих чи інших стратегій.

Перші концепції вимірювання та оцінки результатів діяльності підприємства, які з'явилися у 1920-х роках і згодом поширилися практично у всіх країнах з ринковою економікою, мали виключно фінансовий характер і являли собою досить прості моделі, наприклад, мультиплікативна модель Дюпона або коефіцієнт рентабельності інвестицій – ROI (табл. 1).

Таблиця 1

Концепції вимірювання та оцінки результатів діяльності

1920-ті роки	1970-ті роки	1980-ті роки	1990-ті роки
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Модель Дюпона (Du Pont Model); ➤ Рентабельність інвестицій (ROI) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Чистий прибуток на одну акцію (EPS); ➤ Коефіцієнт співвідношення ціни акції і чистого прибутку (P/E) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Коефіцієнт співвідношення ринкової і балансової вартості акцій (M/B); ➤ Рентабельність акціонерного капіталу (ROE); ➤ Рентабельність чистих активів (RONA); ➤ Грошовий потік (Cash Flow) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Економічна додана вартість (EVA); ➤ Прибуток до виплати процентів, податків і дивідендів (EBITDA); ➤ Ринкова додана вартість (MVA); ➤ Збалансована система показників (BalancedScorecard); ➤ Показник сукупної акціонерної доходності (TSR) ➤ Грошовий потік віддачі на інвестований капітал (CFROI)

Лише у 1990-х роках поряд з фінансовими критеріями з'явилася збалансована система показників (BalancedScorecard – BSC), яка передбачає оцінку ефективності стратегії за фінансовими і не фінансовими показниками одночасно.

Отже, протягом останніх років почали з'являтися збалансовані системи стратегічного вимірювання, які набагато краще підходять для потреб цільового стратегічного управління, ніж попередні – орієнтовані виключно на монетарну (грошову) оцінку результатів діяльності підприємства.

Погоджуємося з думкою, висловлюваній в економічній літературі, що застосовувані фінансові моделі, засновані на традиційному бухгалтерському обліку, не в змозі з належною ефективністю вирішити завдання, які ставить перед менеджерами необхідність управління сучасними підприємствами.

Буцак Юлія

Науковий керівник: Гринько Тетяна

**Дніпропетровський національний університет
імені Олеся Гончара**

СУЧАСНИЙ СТАН АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ТА ПРОБЛЕМИ ЙОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Агропромисловий комплекс є одним з найважливіших секторів економіки України, оскільки від рівня його розвитку і стабільності функціонування залежить загальний стан економіки, продовольча безпека країни, рівень життя населення та розвиток внутрішнього і зовнішнього ринку. Сільське господарство створює продукти харчування для населення, сировину для багатьох галузей промисловості, відтворює живу тяглову силу, включає галузі землеробства і тваринництва, тому це та з небагатьох галузей, без якої не тільки економічний розвиток неможливий, а й життя та розвиток людей, як складової цивілізації у всьому світі. Вироблена в сільському господарстві 1 гривня продукції дає змогу одержувати понад 12 гривень продукції в інших галузях [1].

Проаналізувавши сучасний стан АПК, можна зазначити, що сільське господарство України показує досить невтішні результати. Згідно з офіційними даними Державної служби статистики України індекс сільськогосподарського виробництва в 2015 році знизився на 4,7% в порівнянні з минулим роком. поголів'я великої рогатої худоби в Україні станом в 2015 році склало 4,1 млн. голів, що на 9,8% менше, ніж в минулому році. поголів'я птиці на звітну дату знизилася на 8,3%, склавши 199,0 млн. голів. Бачимо, що ситуація в цій галузі така, що з початку 90-х років до теперішнього часу поголів'я худоби всіх видів в Україні знизилася на 70%. Також слід зазначити, що показники врожайності України основних видів вирощуваних культур істотно нижче аналогічних показників в розвинених країнах. Наприклад, в Західній Європі з 1 га посівів цукрового буряка отримують 8-10 т цукру, а в Україні – близько 3 т. Виробництво ж валової продукції в розрахунку на 1 га сільгоспугідь – у сім разів менше середнього по країнах ЄС [3].

Серед основних проблем, які торкнулися українського

сільського господарства, виділяємо:

1) стала застаріла, працююча ще з радянських часів, техніко-технологічна база;

2) відбувається процес "старіння" сільськогосподарських кадрів. Молоде покоління все частіше переїжджає у великі міста, де є кращі умови для навчання і роботи, через що частина кваліфікованих інженерно-технічних та робітничих кадрів на селі вже вважається втраченою;

3) відсутність ефективного ринку збуту сільськогосподарської продукції;

4) недостатнє фінансування даної галузі;

5) майже відсутні іноземні інвестиції в сільське господарство [2].

Оскільки, сільському господарству притаманний сезонний розрив між вкладенням і надходженням коштів та безперервністю процесів відтворення, вирішальну роль відіграють кредитні ресурси. Банківські позики допомагають розвиватися промисловості, малому підприємству та сільському господарству, але для забезпечення сталого розвитку потрібні передусім середньо та довгострокові кредити. За даними Державної служби статистики лише 13% підприємств використовують кредити на технологічне оновлення виробництва, а 6% - на його розширення, в той час як у країнах ЄС 40% господарств перебуває в повній залежності від залучення позикових коштів і лише 25% фермерських господарств не використовують банківські кредити [3].

Отже, державна підтримка аграрного сектора — це один з пріоритетних напрямів економічної політики у багатьох країнах світу, який розглядається як необхідний інструмент аграрної політики в умовах ринку.

Дослідивши проблеми розвитку сільського господарства, як висновок, можна відмітити, що існує потреба в прийнятті ефективних заходів з метою припинення подальшого розвитку негативних тенденцій в даній галузі. Тому для вирішення вищезазначених проблем обов'язковим є забезпечення державної підтримки, яка спрямовується на забезпечення соціально-економічного захисту сільськогосподарських товаровиробників, виділення достатніх коштів з державного бюджету для подальшого розвитку галузі, технічне оновлення сільгоспвиробництва, розвиток інфраструктури села. Держава повинна знижувати податкове навантаження, контролювати

сировинні ринки, створювати ефективні системи інвестування.

Література:

1. Вишневська О.М. В 55 Регіональна економіка: навчальний посібник / О. М. Вишневська; ДонНТУ
2. Сучасні проблеми сільського господарства України та можливі шляхи їх подолання [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_APSN_2010/Economics/65100.doc.htm
3. Державний комітет статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

УДК 657

Волков Владислав

Університет національного і мирового господарства

СИСТЕМА НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ В УКРАИНЕ, ПРОБЛЕМЫ РЕФОРМИРОВАНИЯ

Налогообложение - законодательно урегулированный процесс установления и удержания налогов в стране, определение их размеров и ставок, соответствующих объектов и круга юридических и физических лиц, подлежащих налогообложению, а также порядок уплаты налогов. Система налогообложения Украины, своими корнями уходит во времена Киевской Руси. Каждый новый владетель развивал систему налогов, тем самым увеличивая или уменьшая их количество, как и их ставки. Современная налоговая система представляет собой отлаженный механизм налогообложения и законодательную базу, которая регулирует данный вопрос. Совокупность местных и общегосударственных налогов и сборов, взимаемых в установленном Налоговым кодексом Украины порядке, составляет налоговую систему Украины. На сегодня, после внесения изменений в НКУ, в декабре 2014, в Украине действуют 9 налогов и 2 местных сбора. Налоговую систему Украины можно представить в виде трех основных подсистем:

- подсистема налогообложения юридических лиц
- подсистема налогообложения физических лиц
- сборы в государственные целевые фонды

Все эти подсистемы находятся в тесной взаимосвязи между собой и составляют одни структурные элементы: прямые налоги, косвенные налоги, а также другие налоги и сборы. С момента

приняття податкового кодексу України на даний момент було внесено 96 змін. НКУ в свою чергу визначає:

- вичерпуючий перелік податків і зборів, збираємих в Україні, і порядок їх адміністрування,
- плателіщиків податків і зборів, їх права і обов'язки,
- компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб в час виконання податкового контролю,
- відповідальність за порушення податкового законодавства.

Податковий кодекс України (НКУ) регулює відносини, виникаючі в сфері збирання податків і зборів, в частині, визначає вичерпуючий їх перелік, плателіщиків, їх права і обов'язки, і порядок адміністрування, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб в час виконання податкового контролю, а також відповідальність за порушення податкового законодавства. Крім цього п.2 ст.1 НКУ встановлюються правила податкового оподаткування товарів, переміщених через митну межу України, крім правил податкового оподаткування товарів митною, які встановлюються Митним кодексом України і іншими законами в питаннях митного справи. А також регламентує інші аспекти податкового оподаткування, включаючи основні принципи податкового законодавства України, закріплені в даному кодексі.

Таблиця 1

	Общегосударственные налоги	Местные налоги и сборы
Виды налогов	<ol style="list-style-type: none"> 1. налог на прибыль предприятий 2. налог на доходы физических лиц 3. налог на добавленную стоимость 4. акцизный налог 5. экологический налог 6. рентная плата 7. пошлина 	<ol style="list-style-type: none"> 1. единый налог 2. налог на имущество
Виды сборов	-	<ol style="list-style-type: none"> 1. туристический сбор; 2. сбор за места для парковки транспортных средств

В ст. 9 и ст. 10 НКУ структура разделения налогов и сборов на общегосударственные и местные.

Проанализировав систему налогообложения в Украине можно отметить ряд положительных и отрицательных аспектов, после ее реформирование.

Положительные аспекты:

1. Изменение формульного подхода при переиндексации нормативно-денежной оценки земли.
2. Усовершенствование упрощенной системы оплаты налогов.
3. Изъятие некоторых ставок налогов дискриминирующих систему налогов и противоречащих принципам налогообложения.
4. Введение налога на имущество, своего рода налога на роскошь.

Негативные аспекты:

1. Передача местным органам власти права установления ставок налогов, в том числе перечня лиц пользующих льготами при уплате налогов. Данные аспекты являются прерогативой государства.
2. Ухудшения ситуации при начислении и оплате земельного налога.
3. Достаточно большое количество внесенных изменений в законодательстве. За период 01.01.2011 до 10.11.2015 – 96 изменений в НКУ (в среднем 20 изменений ежегодно).
4. Несовершенное законодательство и большое количество ставок налогов. Существует 9 налогов и два сбора включают в себя более 400 ставок налогов.
5. Наличие ставок налога, которые противоречат принципам налогообложения и приводят к коррупции.
6. Наличие диссонанса в НКУ, в вопросе взаимодействия некоторых разделов кодекса.
7. Наличие диссонанса между некоторыми принципами налогообложения.

Налоговая система является одним из основных регуляторов экономики. Основным законом в сфере налогообложения в Украине является НКУ, который подлежит обязательной доработке и внесению изменений для усовершенствования налоговой системы и исправлении ошибок, допущенных при реформировании НКУ. Так как после внесения изменений в кодекс, он не является совершенным, и некоторые статьи противоречат принципам налогообложения, права и экономики, а также здравого смысла. Кроме этого приводят к абсурду и дискриминации некоторых плательщиков. Также хотелось бы

отметить, что частое внесение изменений и поправок в систему налогообложения приводит к дисбалансу и потери большого количества времени на ознакомление с ними и их внедрением.

Литература:

1. Налоговый кодекс Украины.
2. ЗУ «О внесении изменений в НКУ и некоторые законодательные акты Украины, относительно налоговой реформы» № 71-VIII от 28.12.2014

УДК 331.2

**Вольська Ангелія,
Білик Інна**

Подільський державний аграрно-технічний університет

ЩОДО ПРОБЛЕМ В ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ

Питання розрахунків з оплати праці є актуальним, оскільки оплата праці є важливою ланкою системи соціально-трудових відносин і найскладнішою у вирішенні соціально-економічною проблемою.

Заробітна плата є основним джерелом грошових доходів найманих працівників, підґрунтям матеріального добробуту та визначає рівень соціально-економічного життя кожної людини і виступає суттєвою часткою витрат виробництва. Заробітна плата, згідно чинного законодавства - база для нарахування і проведення утримань єдиного соціального внеску, а також податку з доходів фізичних осіб, військового збору.

Теоретико-практичні аспекти обліку праці та її оплати розглядалися в працях вітчизняних вчених, серед яких В.В. Сопко, П.Я. Хомин, Т.А. Бутинець, Н.Л. Жук, М.Т. Білуха, Н.І. Дорош, О.В. Кантаєва, Н.В. Потриваєва та ін.

Конституція України гарантує кожному громадянину право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він обирає або на яку він вільно погоджується.

Заробітна плата – це грошовий вираз вартості робочої сили, яка є товаром, її ціна. В сучасних умовах ціна робочої сили визначається попитом і пропозицією, але в основі ціни лежить її вартість [1, 2]. Зазначимо, що удосконалення системи оплати праці, за допомогою

вивчення та опрацювання закордонного досвіду через призму українських реалій може стати визначальним у вирішенні проблем, пов'язаних із заробітною платою з одночасним створенням основи для підвищення мотивації працівників, що в комплексі впливатиме економічно-соціальний фактор та благополуччя нашої країни.

Облік оплати праці і розрахунків з робітниками – одна з найбільш трудомістких і відповідальних ділянок бухгалтерського обліку. Роль бухгалтерського обліку зростає в сучасних умовах, коли підприємства самостійно встановлюють форми і системи заробітної плати, умови преміювання, чисельність та склад працівників.

Важливим питанням у реформуванні бухгалтерського обліку заробітної плати є вдосконалення діючої моделі аналітичного обліку, оскільки дані аналітичного обліку відіграють важливу роль, характеризуючи розміщення та склад персоналу за місцями його використання, відпрацьований і невідпрацьований час, обсяг продукції, виконання норм продажів, фонд заробітної плати і його структуру [2].

Від організації обліку оплати праці залежить якість, справедливість, повнота і своєчасність розрахунків з оплати праці [3].

Здійснюючи удосконалення обліку оплати праці, підприємство повинно підходити до цього питання обґрунтовано, враховуючи доцільність, використовуючи аналіз нарахування, динаміки заробітної плати, а також факторів, що впливають на її реальну зміну. На основі цієї інформації здійснюється контроль за виконанням робочого часу, впровадженням прогресивних методів праці, дотриманням раціонального співвідношення між ростом продуктивності праці та заробітної плати. Правильний облік оплати праці, розподіл її за сферами виробництва, а також своєчасний аналіз дають можливість виявити нові резерви в підвищенні оплати кожного працюючого.

Основна задача обліку, контролю і аудиту розрахунків підприємства по заробітній платі, погоджуємося з Л.С.Герасимчук та О.В.Кантаєвою, це знайти оптимальний рівень таких витрат, що забезпечував би і прибутковість підприємства і достатню мотивацію працівників.

В сучасних умовах розвитку України достовірний облік розрахунків з оплати праці є вимогою чинного законодавства і джерелом повної, неупередженої інформації для подальшого контролю та управління витратами на оплату праці.

Література:

1. Кім Г.С. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх

заповнення: навч. посіб. / Г.С. Кім, В.В. Сопко, Ю.Г. Кім; 2-ге вид., перероб. та доп. - К.: Центр навчальної літератури, 2009. - 480 с.

2. Потриваєва Н.В. Стан та перспектива обліку розрахунків з оплати праці: теоретичний аспект / Н.В. Потриваєва, І.В. Савченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecfor_2014_1_45.pdf

3. Герасимчук Л. С. Шляхи вдосконалення обліку оплати праці / Л.С. Герасимчук, О. В. Кантаєва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bulletin.uabs.edu.ua/store/eco/2012/676abd49ed42c170f192af8b276669e0.pdf>

УДК 657

Гавриленко Ольга

Науковий керівник: **Калюга Євгенія**
Національний університет біоресурсів і
природокористування України

МІСЦЕ РАХУНКІВ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Рахунки, як і інші складові методу бухгалтерського обліку, мають свою історію. Спочатку їх розглядали тільки як сам процес підрахунку чогось: грошей, матеріалів і сировини, різних запасів тощо. Відтак того, котрий підраховує, називали рахівником. Згодом того, хто веде рахункові книги, почали називати бухгалтером – від нім. *Bush* – книга і *Halter* – держатель.

Рахунки бухгалтерського обліку – спосіб отримання показників про однорідні елементи господарських засобів і джерел їх утворення. В процесі господарської діяльності виникають зміни в складі засобів і джерел. Для їх врахування і використовують систему рахунків бухгалтерського обліку. Кількість і назва рахунків визначається Планом рахунків.

Оцінюючи роль і значення рахунків у систематизації та накопиченні облікової інформації, необхідно підкреслити, що вони відіграють вирішальну роль у визначенні форми бухгалтерського обліку на кожному підприємстві. Жодна інша складова методу не впливає на вибір форми бухгалтерського обліку так, як це здійснюють рахунки.

Суть рахунків бухгалтерського обліку полягає в групуванні та систематизації господарських операцій за відповідними ознаками та видами господарських засобів і джерел їх утворення, що створює

налагоджену систему поточного бухгалтерського обліку на підприємстві. Призначення рахунків – служити засобом відображення та поточного контролю господарських операцій, що охоплюють наявність і рух господарських засобів, власного капіталу та зобов'язань, а також процесів, пов'язаних із використанням трудових ресурсів і фондів оплати праці та основних засобів, придбанням (заготівлею) предметів праці й їх споживанням, обліком процесу виробництва та реалізації.

На відміну від балансу, який характеризує стан господарських засобів та їх джерел на звітну дату, у системі рахунків ці засоби і джерела відображаються та контролюються безперервним виявленням у них змін, що відбуваються у результаті господарських операцій. Тому система рахунків у їх взаємозв'язку створює передумови для балансового узагальнення ресурсів підприємства за їх складом і розміщенням та джерелами формування на відповідну дату.

Як складова методу бухгалтерського обліку система рахунків перебуває в тісному взаємозв'язку з іншими його складовими (елементами), зокрема, документацією, подвійним записом, оцінкою, балансом, звітністю. Калькуляція й інвентаризація також є обов'язковими, але вони мають епізодичний характер і використовуються в кінці відповідних звітних періодів (місяць, квартал, півріччя, рік).

За допомогою рахунків бухгалтерського обліку забезпечується отримання вірогідної інформації, яка може використовуватись на різних рівнях управління. Так, на мікрорівні – як дані поточного обліку, так і окрема синтезована інформація у формі оборотного та сальдового балансу, спеціально підготовлених даних про використання необоротних і оборотних активів, про фінансовий стан та платоспроможність підприємства. На макрорівні дані підприємства використовуються у формі офіційної звітності. Рахунки, включені до відповідних книг, журналів, відомостей, виступають як генератори облікової інформації, дають можливість отримувати розгорнуту систематизовану інформацію, що потім узагальнюється за необхідними напрямками для ефективнішого її використання в управлінні.

За умов автоматизації інформація накопичується також у розрізі рахунків бухгалтерського обліку, але не у відповідних регістрах, а у формі машинограм, роздрукування яких із електронно-обчислювальних машин треба робити на 1-ше число кожного місяця.

Отже, в системі бухгалтерського обліку рахунки займають дуже важливе місце і використовуються для обліку змін засобів та їх джерел у процесі господарської діяльності метою оперативного керівництва ресурсами виробництва.

Література:

1. Кужельний М. В., Лінник В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник / М. В. Кужельний, В. Г. Лінник. – КНЕУ, 2001. – 334 с.
2. Кутер М. І. Теорія бухгалтерського обліку. Фінанси і статистика / М. І. Кутер. – 2003. – 544 с.
3. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку / В. Г. Швець. – 2004. – 447 с.

УДК 657

Гаврилюк Богдан

Науковий керівник: **Толстопятова Діана**
Кам'янець-Подільський коледж харчової промисловості

**ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ БУХГАЛТЕРСЬКИХ КАДРІВ В
УКРАЇНІ ТА ПОКРАЩЕННЯ ЇХНЬОЇ ЯКОСТІ**

Ще досить недавно для виконання своєї роботи бухгалтеру було достатньо бути акуратним і уважним, адже всі його функції і обов'язки були чітко встановлені. Але до сучасного бухгалтера вимоги суттєво змінились. Щоб досягти успіху в виконанні поставлених цілей необхідно добре володіти податковим законодавством й мати аналітичний склад розуму. Тому при підготовці фахівців з обліку і аудиту необхідно не лише вкласти в голови студентів базові знання, а й навчити їх мислити самостійно, оскільки набуті знання через певний час можуть втратити актуальність.

Важко уявити сучасне підприємство без такої особи як бухгалтер, і саме від його кваліфікації частково залежить успішність роботи підприємства, тому в сучасному суспільстві професія бухгалтера набула такої популярності і розвитку. На даний момент в Україні дуже велика кількість людей має освіту бухгалтера, деякі з них працюють за спеціальністю, і лише одиниці відповідають вимогам, які поставлені сучасному бухгалтеру. Для якісного виконання роботи недостатньо мати відповідну вищу освіту, крім цього потрібно присвячувати багато часу на набуття практичних навичок,

підвищувати професійний рівень, спостерігати за змінами в законодавстві. В більшості підприємства мають бажання і можливість утримувати не великий штат працівників економічного профілю, а декількох, які мають високий рівень кваліфікації а саме: повинен глибоко знати теоретичні основи бухгалтерського обліку й аналізу, сучасні методи оподаткування та організації правових відносин, досконало володіти комп'ютерною технікою, основами менеджменту, законами ринку, логістики, виробничої етики та іншими.

На сучасну освіту покладена найбільша відповідальність щодо підготовки кадрів, тому варто розглянути проблеми, які виникають в навчальному процесі. Основні з них такі:

1. Заочна форма навчання. Великим мінусом цієї форми навчання є недостатня якість отриманих знань, адже простіше засвоїти матеріал, який нам детально пояснили, аніж намагатись зрозуміти самостійно. На перший курс за заочною формою навчання набирають осіб, які тільки що закінчили середню школу, не мають практичного досвіду роботи або він незначний. Спосіб вирішення полягає в зменшенні в Україні ліцензованого обсягу підготовки висококваліфікованих фахівців із спеціальності «Облік і аудит» за заочною формою навчання, який має складати близько половини студентів денної форми навчання. Але не слід забувати, що незалежно від форми навчання, бажання здобувати знання залежить виключно від нас.

2. Рівень освіти суттєво знижується через можливість студентів здобувати освіту не докладаючи до цього значних зусиль, а саме завдяки корупції та розвинутим інформаційним технологіям, які дозволяють без особливих зусиль списувати курсові та дипломні роботи. Не секрет, що на даний момент існує дуже багато приватних осіб, фірм які відкрито пропонують свої послуги в написанні дипломних, курсових та інших наукових робіт. Для вирішення цієї проблеми необхідно встановити відповідальність перед законом подібних підприємців.

3. Наступна проблема полягає у масштабах впровадження сучасних інформаційних систем і технологій. У програмах ВНЗ передбачено вивчення інформаційних систем, але рівень підготовки не відповідає сучасним вимогам, адже крім програми 1С бухгалтерія є більше програм із значно ширшими можливостями і прогресивнішими у використанні.

4. Існує значний розрив між теоретичною і практичною підготовкою бухгалтерів.

5. Відсутні дієві зв'язки навчальних закладів з підприємствами.

6. На вітчизняних підприємствах недостатньо уваги приділяється бухгалтерському обліку, оскільки сучасна облікова система система орієнтується, в основному, на податкове законодавство.

Тому для досягнення поставлених цілей в підготовці кадрів з обліку і аудиту необхідне оновлення змісту і структури сучасної освіти, повинен бути присутнім процес постійного підвищення кваліфікації та післядипломної підготовки для досягнення рівня міжнародного спеціаліста.

УДК 930.2

Гаранчевська Ірина

Луцький національний технічний університет

ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕНТАЛІТЕТУ КИТАЙЦІВ

Одним із найважливіших стратегічних партнерів України серед держав Азійсько-Тихоокеанського регіону є Китай. Нині все більше українських підприємців обирають східний вектор для ділових контактів, приділяючи особливу увагу китайському ринку. Український бізнес має що запропонувати китайському споживачеві, а китайський ринок – це незвіданий потенціал для українських підприємців у розвитку торговельно-економічних відносин.

Слід зазначити, що на шляху до взаємовигідної співпраці існує безліч ризиків, пов'язаних як із законодавчою базою, що регулює міжнародні торговельні відносини, так і з особливостями менталітету китайських бізнесменів.

Своєрідний менталітет китайців склався в результаті впливу багатьох чинників: ізоляції від зовнішнього світу, специфічної писемності, важких умов ведення сільського господарства, релігійних та філософських вчень. Серед основних рис національного характеру жителів "Піднебесної" можна виділити замкнутість, невибагливість, прагматичність тощо.

Китайці є замкнутою нацією. Схильність до інтроверсії проявляється у них на самих різних рівнях: від особистісного до державного. Поганим тоном вважається відкритий прояв емоцій, більше того, вони підміняються складним комплексом етичних ритуалів, що в очах європейця може виглядати як лицемірство.

Під час розмови один на один з маловідомими людьми китаєць поводить себе специфічно: зберігає нерухомими поставу і тіло, сидить прямо, вигнувши спину, не ворухиться зовсім, тільки губи злегка рухаються, а голос наблизений до шепоту. Дуже гучна розмова вважається неприйнятною. Китайці уникають прямого погляду в очі співрозмовнику, бо, за їхніми уявленнями, так роблять тільки вороги, або люди, що ненавидять один одного. Очевидно, саме ця риса національного менталітету зберігала Китай закритим від зовнішніх зв'язків протягом більшої частини його історії.

Китайці широко відомі як невибагливі люди. Споконвіку вони задовольнялися тим, що мали, намагаючись добути мінімум для прожиття в умовах важкої боротьби за існування. Зробила свій вплив і конфуціанська ідеологія, що орієнтувала свідомість людей не на принади загробного життя, а на достаток мінімуму повсякденності. Вона вчила їх бачити соціальний ідеал не в задоволенні широко виникаючих потреб, а в досягненні щастя з тим, що було. Прості китайці звикли вважати, що щастя залежить не від зовнішніх обставин, а від них самих. У результаті невибагливість, поміркованість, пристосовність, стали цілим комплексом взаємопов'язаних рис їх національного характеру. «Рис та овочі для їжі, вода для пиття, та голова на плечах – ось, що необхідно мені для щастя», – повчав Конфуцій.

Складні кліматичні і природні умови країни, а також пов'язана з цим необхідність важкої, титанічної праці сформували таку рису національного характеру китайців як колективізм. У країні важливу роль завжди грали громада і колективна праця. Дуже яскраво це проявляється у таких національно-психологічних якостях китайців, як жорстка дисципліна, високий ступінь залежності індивіда від групи, специфічна згуртованість, високий ступінь довіри до думки групи, а також особливостях характеру таких як співчуття і переживання, що проявляються в міжособистісних відносинах.

Обмеженість у ресурсах їжі, корисних копалин, землі виробила в китайцях гіпертрофовану ощадливість, прагматизм і обачність.

Прагматичний китаєць розраховує до найменших деталей найбільш економний шлях для досягнення своєї мети. В умовах постійного недоїдання виросли покоління, яким було важливо не витратити зайву енергію.

Ведення бізнесу по-китайськи ґрунтується на усних домовленостях і взаєминах із партнерами, а письмовий контракт має швидше формальний характер. Переговори можуть тягнутися місяцями, і навіть роками. Це пов'язано з тим, що китайські партнери хочуть дізнатися якомога більше про свого майбутнього контрагента і переконатися в тому, що йому можна довіряти.

Китайці у будь-яких ситуаціях поводяться досить стримано, їм не притаманні прояви сильних емоцій, ентузіазму. Тому, спілкуючись із мешканцями цієї країни, варто пам'ятати, що вони вважають неприпустимими обнімання, плескання по спині, поцілунки, навіть легкі дотики.

Отже, найбільша за чисельністю країна світу Китай не може не цікавити Україну. Знання менталітету країни та його народу дозволять налагодити контакти соціально-економічного і культурного характеру і визначити перспективи майбутнього співробітництва.

УДК 336

Гарматенко Анастасія

Науковий керівник: **Бігдан Інна**

Харківський державний університет харчування і торгівлі

ФІНАНСОВІ РИЗИКИ ТА ФІНАНСОВІ ЗАГРОЗИ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасні підходи до розкриття змісту фінансової безпеки підприємства визначаються розмаїттям наукових поглядів на цю категорію. Більшість дослідників вважають, що фінансова безпека підприємства – це стан підприємства, за якого досягається ефективне використання ресурсів, його фінансова рівновага та узгодженість фінансових інтересів. Для підтримки такого стану необхідна дієва система управління фінансами, особливо в умовах загострення фінансової кризи в країні та погіршення результатів фінансово-господарської діяльності значної кількості підприємств.

На фінансову безпеку підприємства впливають як фінансові ризики, так і загрози. Це категорії, які мають спільні риси і відмінності. Спільними є те, що настання фінансового ризику та наявні загрози можуть призвести до втрати фінансової стійкості, платоспроможності підприємства, отже знизити рівень його фінансової безпеки. Крім того, вони вимірюються в процесі кількісної та якісної оцінки. Відмінними характеристиками цих категорій є: 1) ризик виникає під час вибору альтернативного управлінського рішення в умовах невизначеності; загроза є об'єктивне чи суб'єктивне явище в не прогнозованих для підприємства умовах; 2) оцінка фінансового ризику здійснюється перед ухваленням управлінського рішення; оцінка загроз – після їх настання; 3) фінансові ризики пов'язані з фінансовими відносинами, фінансовим управлінням і фінансовою безпекою; загрози можуть бути і нефінансового характеру (техногенні, екологічні); 4) фінансові ризики носять ймовірний та суб'єктивний характер; загрози – наявний або потенційно можливий чинник, спроможний створити небезпеку підприємству. Отже, категорія «загроза» означає фактичну реалізацію за певних умов одного з потенційних ризиків.

Управління фінансовою безпекою передбачає управління фінансовими ризиками та загрозами, отже побудову моделей управління цими підсистемами, вибір методів управління, розробку та обґрунтування системи показників оцінки їх рівня.

УДК 657

Глізніцова Катерина

Науковий керівник: **Лоханова Наталія**
Одеський національний економічний університет

ДЕЯКІ ДИСКУСІЙНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Стан виробництва в умовах обмеженості ресурсів потребує постійного порівняння понесених витрат і отриманих результатів. Облік витрат виробництва – це одне з найважливіших джерел інформації про шляхи підвищення ефективності діяльності підприємства, а правильно організований облік витрат у виробництві –

це шлях до економії ресурсів за рахунок їх корисного використання, в чому і полягає актуальність даної теми на наш час.

Полягає в тому, щоб обґрунтувати теоретичні положення і практичних рекомендацій щодо вдосконалення обліку витрат звичайно діяльності підприємства; узагальнити підходи до проблеми формування та управління витратами суб'єктів господарювання.

Дослідженням витрат займалися такі науковці як Ф.Ф. Бутинець, В.П. Загородній, Г.М. Колісник. Вони проводять дослідження щодо теоретичних та практичних аспектів обліку витрат та ефективного управління ними.

Основний фінансовий результат діяльності підприємства - це прибуток, який є основою і джерелом засобів для його подальшого розвитку. Підвищити прибуток можна, збільшуючи обсяги виробництва або ціни на продукцію (роботу, послугу), що випускається. Однак це не завжди можливо і доцільно. Тому в системі розвитку підприємства в умовах значних економічних обмежень підвищення фінансового результату безпосередньо зв'язано зі зниженням витрат.

Облік витрат має визначальне місце в економіці підприємства, оскільки на ньому базуються економічні площини виробництва продукції. Як зазначає, проф. Ф. Ф. Бутинець: «Сьогодні питання обліку та контролю витрат з метою зниження собівартості продукції знаходиться поза увагою керівників підприємства та бухгалтерів. Забезпечити рентабельність роботи підприємства у першу чергу прагнуть за рахунок високих відпускних цін, а не за рахунок економії витрат економічних ресурсів. Однак це ненадійний і безперспективний спосіб вирішення проблем виживання підприємства». Відповідно до НП (С) БО 1 «Загальні положення до фінансової звітності» витрати - це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, яке призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками).

Всі витрати на підприємстві можна класифікувати за певними ознаками. З розширенням та ускладненням господарської діяльності необхідність в більш деталізованій класифікації зростає. Так, як правильно згруповані витрати є основою ефективного обліку, планування, контролю та аналізу. Усі витрати підприємства, згідно з П(С)БО 16, поділяють на виробничі (виробнича собівартість

продукції, робіт, послуг), операційні (адміністративні (загальногосподарські) витрати, витрати на збут, інші операційні витрати) та інші витрати діяльності (фінансові витрати, втрати від участі в капіталі, надзвичайні витрати, інші витрати).

Поелементне групування використовують, визначаючи граничний рівень витрат, для складання кошторисів та формування їхньої нормативної бази.

Дуже важливою є правильна організація обліку витрат для контролю руху продукції, збереження та раціонального використання матеріальних цінностей і майна підприємства в цілому. Основною метою організації обліку витрат є створення інформаційної бази для здійснення аналізу витрат та прийняття управлінських рішень.

Управління витратами доцільно у всіх сферах діяльності підприємства й має велике значення та цінність для всіх місць виникнення і центрів витрат.

Класифікація витрат потрібна для визначення вартості продукції та відповідно для ціноутворення та визначення собівартості продукції, тобто локальних затрат. Оскільки управлінські рішення зазвичай спрямовані на перспективу, керівництву насамперед необхідна інформація про очікувані витрати та доходи.

Таким чином, головною метою управління витратами підприємства є підвищення його конкурентоспроможності та ефективності діяльності за рахунок підвищення ефективності формування витрат, чому сприяє їх раціональна класифікація. Оптимізація витрат забезпечує дотримання режиму економії, зростання продуктивності праці, що дозволяє підвищити рентабельність підприємства та ефективність виробництва.

Boradca naukowy: Kotliński Wacław
Staropolska Szkoła Wyższa w Kielcach

PARADYGMAT ŚWIATOWYCH PROCESÓW GLOBALIZACJI GOSPODARCZEJ

Paradygmat globalizacji gospodarczej jest dojrzałym przejściem produkt z przemysłowej etapie post-przemysłowego rozwoju gospodarczego, tworzenia zasad sferach gospodarczych, politycznych, społecznych i innych aktywności człowieka nowej cywilizacji, której istota polega na jedności, integralności systemu gospodarki światowej na podstawie stosunków rynkowych i pogłębienie integracji gospodarczej. Ważną kwestią pozostaje sprzeczne i nierównomiernego rozłożenia globalizacji gospodarczej i jej wpływ na rozwój poszczególnych krajach i regionach, które z kolei, dostaje zarówno pozytywny jak i negatywny kierunek. Ponieważ dzisiaj jest, że wyniki globalizacji w pełni korzystają z krajów rozwiniętych, podczas gdy kraje rozwijające się często cierpią z jej konsekwencjami. Niektóre państwa nawet częściowo przyznają ich funkcji podmiotów stosunków międzynarodowych i prawa międzynarodowego zewnętrznej kontroli wykonywanych przez organy ponadnarodowe.

Jednocześnie znacząco zwiększając liczbę państw uczestniczących w procesie globalizacji. Stopniowo w gospodarce światowej pojawiają się globalnej cywilizacji ze wspólnych upodobań, wartości i świadomości społecznej, która składa się z nowych graczy, że decydujący wpływ na proces globalizacji gospodarczej.

Tak więc, globalizacja rozwoju gospodarczego jest stałym czynnikiem w krajowym i międzynarodowym życiu gospodarczym, a obecnie jest jednym z najważniejszych elementów współczesnej cywilizacji, która obejmuje prawie wszystkich czynników produkcji i warunków. Obecnie wszystkie kraje w różnym stopniu zaangażowanych w proces globalizacji. Jednak braki w kategoriach ekonomicznych, kraj bardzo podatne na wpływ procesów globalnych, które wymagają tworzenia krajowych i międzynarodowych mechanizmów, które złagodzą negatywne skutki globalizacji dla rozwoju gospodarczego świata.

Науковий керівник: **Дацюк Альона**
Ковельський промислово-економічний коледж
Луцького національного технічного університету

ОСОБЛИВОСТІ КЛАСИФІКАЦІЇ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ АТП

Основою господарської діяльності будь-якого підприємства є процес виробництва, в результаті якого створюються продукти, необхідні для існування та розвитку суспільства. Важливою передумовою здійснення будь-якого виробничого процесу є наявність та використання виробничих запасів. Саме за їх допомогою створюється готова продукція.

Запаси є вагомою частиною активів підприємства, вони займають особливе місце у складі майна та у структурі витрат, а тому організація належного їх обліку має важливе значення для ефективного управління виробничими процесами.

Виробничі запаси – це матеріальні цінності, що використовуються для виробництва продукції та інших потреб і які повністю переносять свою вартість на собівартість новоствореної продукції.

Методологічні засади формування інформації про визнання, оцінку запасів та їх розкриття у фінансовій звітності визначено у П(С)БО 9 “Запаси”.

В основі раціональної організації складського господарства, ведення аналітичного обліку, а також в процесі належного нормування, планування, обліку, аналізу, контролю запасами лежить їх класифікація.

Облік виробничих запасів досліджували відомі науковці О.Ю. Мамедов, Ф.Ф. Бутинець, В.В. Сопко, Д.С. Моляков, Г.М. Тарасюк, С.Г. Михалевич та інші.

Оскільки у складі запасів автотранспортних підприємств значну частину займають паливо, мастильні матеріали, запасні частини, то в процесі групування оборотних активів на таких підприємствах їм має приділятися особлива увага.

Детальна класифікація паливно-мастильних матеріалів та запасних частин сприятиме належному обліку та ефективному контролю цих видів запасів.

UDK 657

Dmytruk Anna
PWSZ im. Papieża Jana Pawła II

GLOBALIZACJA – SZANSA CZY ZAGROZENIE

Globalizacja oznacza rozszerzenie i intensyfikację dynamiki światowych przepływów różnych elementów materialnego i duchowego życia społeczeństw, proces bezgranicznego przepływu wiedzy, informacji, idei, technik, kapitałów, osób, dóbr, usług prowadzący do głębokich przemian, zachodzących we wszystkich wymiarach współczesnego świata.

Proces globalizacji rozpoczął się od wielkich odkryć geograficznych, którym towarzyszyła rewolucja w komunikacji społecznej dzięki odkryciu czcionki i później prasy drukarskiej, przez co kultury narodów zaczęły się ujednoczać. Dynamiczny rozwój globalizacji nastąpił w XX w. zarówno na świecie jak i w Polsce.

Już w XIX wieku pod wpływem przeobrażeń związanych z rewolucją przemysłową i postępem naukowo-technicznym zwrócono uwagę na problemy globalne, a więc w mniejszym lub większym stopniu dotyczące całej ludzkości.

Od początku XIX wieku świat ulega nieustannej kolektywizacji, co powoduje przekształcanie się pierwotnych społeczeństw w społeczeństwa masowe, w morza bezimiennych głów, zajmujących się tylko własnymi sprawami. Przez dwieście lat ten proces zmieniał oblicze Ziemi – jednostka została zredukowana do numeru w kartotece, nastąpił upadek tradycyjnej obyczajowości, rozpoczęte zostały rządy kapitalizmu, pieniądza. Paradoksalnie dzięki tym negatywnym przemianom, niejako w formie rekompensaty za zerwanie odwiecznych więzi międzyludzkich, nastąpił rozwój nowoczesnej świadomości narodowej. Każdy człowiek mimowolnie staje się związany z kulturą miejsca, w którym się urodził i wychował. Chodzi mi tu oczywiście o język, obyczaje, religię, ale także takie niuanse jak sposób myślenia i kryteria estetyczne. Każdy Polak mówi po polsku, myśli po polsku, zna polską historię i w większym czy mniejszym stopniu hołduje polskiej tradycji.

Ponadto przywiązanie do wielkiej wspólnoty jaką jest naród daje we współczesnym zglobalizowanym świecie poczucie bezpieczeństwa.

Przynależność do narodu daje wreszcie poczucie swoistej dumy, spełnienia. Kultura narodowa stanowi o różnorodności i bogactwie kultury. Styl życia i mentalność Polaków kształtowały się przez ponad tysiąc lat. Dialog i przenikanie się kultur widać w polskiej tradycji przez wieki. Obyczaje, zachowania, stroje kształtowały wpływy zachodnie i wschodniej. W drugiej połowie XX wieku dzięki postępie naukowo-technicznym, zaczęła się rozwijać kultura masowa. Poprzez środki masowego przekazu takie jak telewizja czy Internet, sprawiły, że bez trudu odbywa się błyskawiczny przepływ informacji.

Nastąpił proces globalizacji. U schyłku XX nasilały się procesy przenikania do Polski uniwersalistycznych nurtów kultury, zwłaszcza amerykańskiej. Ich symbolem stają się znane marki napojów chłodzących, spodni z dżinsu, coraz częstsze używanie zapożyczeń z języka angielskiego oraz bary szybkiej obsługi. Możemy je spotkać we wszystkich zakątkach kuli ziemskiej. Narody zaczynają zacierać swoje kultury. Polska kinematografia, niegdyś rozpoznawana na całym świecie, powoli upodabnia się do masowych produkcji amerykańskich. Typowe dla Polaków nastawienia, takie jak gościnność czy katolicyzm powoli zanikają pod wpływem rozpowszechnionych na całym świecie postaw konsumpcyjnych. Uważam, że nie powinniśmy dopuścić aby świat stał się „globalną wioską”.

Globalizacja może dać światu wiele korzyści jak i doprowadzić do samozagłady. Społeczeństwo masowe najczęściej charakteryzuje się wysoką gęstością zaludnienia oraz bardzo dużym wpływem środków masowego przekazu do naszego życia. Negatywną cechą globalizacji jest zanik wyższych ideałów i wartości, braku wpływu religii na życie społeczne, oderwanie się od tradycji. Takie społeczeństwo odznacza się tym, że jest łatwo podatne na wszelkiego rodzaju reklamy, propagandy oraz manipulacje polityczne. Pojawia się kult przeciętności, nastawiamy się na konsumpcyjny tryb życia, wykazuje się brakiem zainteresowania nad bieżącymi problemami oraz biernością. Jeszcze jednym głosem sprzeciwu globalizacji może być stwierdzenie, że małe państwa uzależniają się od organizacji międzynarodowych kierowanych przez wysoko rozwinięte kraje co spycha je na dalszy plan.

Pozytywnym skutkiem globalizacji jest przede wszystkim postęp techniczny a co za tym idzie rozwój transportu i komunikacji międzyludzkiej. Już teraz możliwości, jakie są dla nas dostępne np. Internet, czy telefony komórkowe dla wielu ludzi są nie do pojęcia nie potrafię sobie wyobrazić czego będziemy w stanie dokonać za pomocą

cudów techniki za kilkanaście czy kilkadziesiąt lat.

Globalizacja ujednocila państwa świata, zmienia kulturę narodów i kontrasty między kontynentami, zaciera granice. Wyjeżdżając z Polski w inną część Europy napotykaemy mnóstwo podobieństw, jak choćby ubiór, muzyka, bary szybkiej obsługi, markowe sklepy. Z jednej strony stanowi to zagrożenie utraty narodowościowych cech charakterystycznych dla danej kultury, obyczajów, architektury, z drugiej daje nam poczucie wspólnoty. Uważam, że tej sytuacji konieczne jest podkreślanie wszystkiego co związane z danym krajem, jego historią i kulturą. Myślę, że jest to trudne zadanie, bo komercjalizacja życia wymusza rozwiązania jak najtańsze, a takimi są właśnie przedsięwzięcia globalne.

Innym, bardzo ważnym aspektem globalizacji jest związane z łatwym przemieszczaniem się ludzi zagrożenie wszelkiego rodzaju epidemiami i zakażeniami, jak HIV, skażenia promieniotwórcze, ptasia grypa, choroba „szalonych krów”, czy choćby grypa.

Obecnie bardzo trudno wprowadzać i przeprowadzać kwarantanny, czyli izolowanie ludzi i zwierząt, co w wielu przypadkach jest najbardziej skuteczną metodą walki z tym zagrożeniem.

Sądzę, że mimo tak poważnych zagrożeń proces globalizacji będzie trwał nadal bez szansy odwrotu. Trzeba się pogodzić ze stwierdzeniem, że świat dąży do całkowitego zaniku tożsamości narodowej. Świat stanie się jedną wielką „globalną wioską”.

УДК 657

Довгаль Емілія

Науковий керівник: **Гуцаленко Любов**

Вінницький національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ЕКСПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Глобалізація економічної діяльності є однією з головних тенденцій у розвитку сучасного світу, яка істотно впливає не лише на економічне життя, але й має політичні (внутрішні та міжнародні), соціальні і навіть культурно-цивілізаційні наслідки.

Інтеграційні процеси української економіки у світове співтовариство зумовлюють реформування системи бухгалтерського

обліку й аудиту відповідно до міжнародних стандартів. Глобалізація зовнішніх економічних зв'язків і посилення транснаціонального характеру світової економіки об'єктивно потребують постійного узгодження функціонуючих інституціональних і господарських структур з динамікою міжнародних торговельно-економічних відносин. Формування і здійснення комерційних зв'язків з іноземними партнерами та ефективного управління експортними операціями неможливе без науково обґрунтованого підходу до розв'язання комплексу завдань інформаційного забезпечення, які вирішуються в системі обліку та аудиту.

Метою аудиту експортних операцій є виявлення аудитором сутності і змісту ділової активності експортера, оцінка перспектив розвитку експортних операцій, виявлення зон можливих помилок у звітності, оцінка виконання договірних зобов'язань за експортною угодою [1].

На етапі планування аудитор повинен визначити наскільки якісно суб'єкт господарювання забезпечує ведення обліку й внутрішній контроль зовнішньоторговельних операцій.

У зв'язку із суворим декларуванням зовнішньоекономічної діяльності з боку держави найважливішими завданнями аудиту є перевірка установчих документів з метою визначення законності здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Наступним моментом є перевірка наявності ліцензії (у разі потреби) на здійснення експортних операцій. Значимо, що суб'єкти ЗЕД можуть експортувати всі товари, крім тих, на які положеннями Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-ХІІ [2] накладено заборону щодо їх експорту або ж певні обмеження.

Під час аудиту експортних операцій слід перевірити достовірність, правильність оформлення і відповідність таких документів: експортна угода, товарно-транспортні накладні, кошториси, розрахунки бухгалтерії з визначення курсових різниць, платіжні документи, вантажно-митні декларації, інвойси, акти приймання – і відслідкувати за ними кількість, ціну, вартість активу, застосований курс іноземної валюти і курсову різницю, правильність відображення в бухгалтерському обліку, фінансовій і податковій звітності[3].

Узагальнюючи вище викладене, можна дійти висновку, що аудиторська перевірка експортних операцій є важким і трудомістким процесом. Разом з тим, методичне забезпечення зовнішнього аудиту потребує подальшого теоретичного та прикладного вивчення. Так,

зокрема, методика аудиту слід розробляти за кожним видом діяльності підприємств враховуючи специфіку документального оформлення та порядку оподаткування.

Література:

1. Аренс А., Лоббек Дж. Аудит: Пер. с англ. / Гл. редактор сериї проф. Я.В. Соколов.-М.: Финансы и статистика, 2001.-560 с.;
2. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>;
3. Сучасний бухгалтерський облік, аналіз і аудит: галузевий аспект: Монографія: У 2 т.- Дніпропетровськ: Герда,2013.-Т.1.-358 с.; Т.2. – 414 с.

UDK 657

Dolecki Michał

Katolicki Uniwersytet Lubrlskim Jana Pawła II

BEZROBOCIE JAKO WSKAŹNIK STABILNOŚCI MAKROEKONOMICZNEJ

Bezrobocie - to jest zjawisko ekonomiczne, gdy część ludności zawodowo aktywnej nie jest w stanie korzystać z jego pracy.

Dziś bezrobocie jest jednym z najważniejszych elementów stosunków gospodarczych w kraju. Bez wysokiego poziomu zatrudnienia nie można mówić o stanie (efektywnym) wykonywania (wykonywaniu) niektórych zobowiązań społecznych, niemożliwym jest zapewnienie stałego społeczno-gospodarczego rozwoju państwa, bezpiecznego funkcjonowania przedsiębiorstw i poprawy dobrostanu ludzi, zabezpieczenia różnych dziedzin życia.

Często przyczyną tego zjawiska jest powszechna nieefektywność pracowników w przeszłości i brak warunków ekonomicznych, co daje możliwość ludziom wykorzystywać swoje umiejętności w pracy produkcyjnej za przyzwoitą opłatą. Nic dziwnego, większość ekonomistów i socjologów uważa to zjawisko jako zło społeczne. Jest to związane z bezrobociem takich niszczycielskich zjawisk jak spadającej produkcji, ubóstwo, napięcia społeczne, kryminalizacji, niestabilność makroekonomicznych. Jeśli zdecydujesz się na rynku pracy, jest po stronie cienia bezrobocia i zatrudnienia, w związku z tym, wszystkie skutki

gospodarcze i społeczne w zakresie bezrobocia, są też tylko z "minus".

Bezrobocie wieloczynnikowa zjawiskiem, a to ma wpływ na wszystkie aspekty życia (Bezrobocie – to jest zjawisko, które ciągnie za sobą dużo czynników wpływających na każdy aspekt życia człowieka). Ono zawiera dwie strony: pozytywna i negatywna, to jak "miecz obosieczny". Na przykład, pozytywną stroną bezrobocia jest zachęcanie ludzi do efektywnej pracy i podwyższenie konkurencyjności pracowników na rynku pracy. Z drugiej strony bezrobocie występuje jako motywator ludzi do pracy.

Należy zauważyć (W niniejszym opracowaniu warto zauważyć), że bezrobocie przejawia się (istnieje) w dwóch wymiarach - jako zjawisko społeczne i jako stan społeczny, w którym osoba jest bezrobotna. Reprezentacja ta pozwala nam rozważyć konsekwencje bezrobocia, zarówno na poziomie makro i mikro.

Wystąpić niektóre przejścia na rynku wskazuje, że w każdym okresie stopa zatrudnienia i zakres bezrobocia charakteryzuje się znacznymi wahaniem spowodowane łącznego działania wielu czynników (щось не зрозуміла про що мова і не маю уявлення як замінити. Можливо спробувати так – Analizując sytuację na rynku pracy możemy zobaczyć stopień zatrudnienia ludzi bezrobotnych, a także wiele czynników wpływających na działalność tego rynku). To powoduje, że bezrobocie i jej gatunki mogą być bardzo różne.

Przyczyny bezrobocia:

- Zmiany strukturalne w gospodarce, odbicie na wprowadzeniu nowych technologii, z produkcji w tradycyjnych obszarach zacofanych technicznie, zamykanie przedsiębiorstw. Prowadzi to do zmniejszenia nadmiaru pracy.

- Recesja lub depresja, co zmusiły pracodawców do ograniczenia potrzeby wszystkich zasobów, w tym pracy.

- Konkurencja gospodarcza, zwłaszcza na rynku pracy.

- Polityka rządu w zakresie wynagrodzenia: podniesienie płacy minimalnej zwiększa koszty produkcji, a tym samym zmniejsza się popyt na pracę.

- Sezonowe zmiany w wielkości produkcji w niektórych sektorach.

- Zmiany w strukturze demograficznej ludności, w tym wzrost liczby

людності в віку продукційним збільша подаж працы, а тым самым збільша правдоподобієństwo безробочія.

Всрід глównых проблемów макроеконімічных, ктóre поціага за собą wzrost безробочія, сá:

1. спадек продукту краіowego brutto;
2. Зніщення працы, а працы;
3. міграціі заробкової неіпожаданого характєру;
4. зубоженіє людності з поводу утраты заробкów.

Повыжша аналіза wskazuje на проблем безробочія jako зложоней натуры макроеконімічной, ктóra нїщчы насїленіє гоподарчых, сполечных, культуральных, фундаціі демографічне сполечнєства. Категорія безробочія займае једне з најважнїєшых мїєєц в аналізіє ринку працы oraz једным з глównых wskáznїкów нїєстабїлності макроеконімічной.

УДК 657

Жїлїнська Катєріна

Науковий керівник: **Верїга Юстіна**

Полтавський універсітет еконімікі і торгівлі

ПРИНЦИПИ СКЛАДАННЯ ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТУ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД): НОВІ ВИКЛИКИ

Наїважлївішим джерелом сучасної сістємі інформаційного забезпечення процесу прийняття еконімічних рішенє в умовх невизначеностї та обмеженостї рєсурсів є фїансова звітність та Звіт про фїансові рєзултатї (Звіт про сукупний дохїд), зокрема. Підвищення ролї як фїансової звітності, так і бухгалтерського облїку в цілому є рєзултатом розширення кола суб'єктів управлїння підприємством, у тому числї суб'єктів, які мають право приймати інвестиційні та інші гоподарські рішення спїраючись на данї щодо доходів, витрат та фїансових рєзултатів, наведених у Звіті про фїансові рєзултатї (Звіті про сукупний дохїд).

У сучасних умовх гоподарювання, коли наша держава має наміри спївпрацювати з якомога бїльшою кількістю європєйських

країн, питання щодо складання прозорої та достовірної фінансової звітності залишається досить актуальним.

Під час складання звітності українські підприємства повинні дотримуватися відповідних принципів, які встановлені на законодавчому рівні.

Варто відзначити, що у загальному розумінні принципи бухгалтерського обліку – це правила, якими слід керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності.

Згідно із Законом України „Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” виділяють десять принципів складання фінансової звітності: обачність, повне висвітлення, автономність, послідовність, безперервність, нарахування й відповідність доходів і витрат, превалювання сутності над формою, історична (фактична) собівартість, єдиний грошовий вимірник, періодичність.

Міжнародні стандарти поділяють принципи складання фінансової звітності на дві групи: основні припущення та якісні характеристики фінансової звітності.

Основні припущення складаються з два базових припущень – обліку за методом нарахування та безперервності діяльності підприємства.

Крім вказаних принципів, МСФЗ виділяють чотири основні якісні характеристики: зрозумілість, доречність, достовірність, зіставність.

Зрозумілість інформації не означає її максимальне спрощення, а навпаки – ґрунтується на тому припущенні, що переважна частина користувачів цієї інформації має певні знання з бухгалтерського обліку, економіки і прагне її вивчати достатньо ретельно. Проте доречна для прийняття користувачами рішень інформація не повинна виключатися зі звітності тільки на тій підставі, що певним користувачам буде важко її зрозуміти.

Доречність інформації виражається в її відповідності потребам користувачів під час прийняття рішень. Інформація є доречною, якщо вона впливає на економічні рішення користувачів шляхом надання допомоги в оцінці ними минулих, нинішніх чи майбутніх подій або ж вона допомагає їм підтвердити чи виправити їхні минулі оцінки.

Достовірність інформації є свідченням того, що вона вільна від суттєвих помилок та упередженості і користувачі можуть покластися

на неї тою мірою, якою вона відображає або, як очікується, буде відображати дійсний стан справ.

Зіставність показників фінансової звітності полягає у тому, що користувачі повинні мати змогу порівнювати фінансові звіти підприємства за різні періоди для того, щоб визначити тенденції у його фінансовому стані та результатах діяльності. Користувачі також повинні мати змогу порівнювати фінансові звіти різних підприємств, щоб оцінити їх відносний фінансовий стан, результати діяльності та зміни у фінансовому стані.

Отже, враховуючи на поступовий перехід України на міжнародні стандарти, доречним, на нашу думку, є узгодження принципів складання фінансової звітності та Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), зокрема, передбачених чинних законодавством із базовими припущеннями та якісними характеристиками, що висуваються до фінансової звітності міжнародними стандартами.

УДК 657

Задерей Наталія

Науковий керівник: **Дацюк Альона**

Ковельський промислово-економічний коледж
Луцького національного технічного університету

ОБЛІК РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Для прийняття ефективних управлінських рішень необхідна достовірна інформація про результати роботи підприємства, яка формується на основі первинної та зведеної документації з урахуванням специфіки діяльності та організаційної структури. Основою правильного визначення фінансових результатів є науково обґрунтована організація та методика їх обліку.

Проблемам обліку фінансових результатів присвячені праці М.Т.Білухи, Ф.Ф.Бутинця, В.В.Сопка, Є.В.Мниха, М.Г.Чумаченка та інших вітчизняних та зарубіжних вчених.

Фінансовий результат діяльності характеризується показником прибутку або збитку, важливість якого підтверджує об'єктивну потребу запровадження єдиних принципів, методологічних засад

визнання доходів та витрат діяльності підприємства. Доходи – це збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу. Підприємства отримують дохід в результаті реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), іноземної валюти, продажу оборотних активів, здійснення операційної оренди і т. д.

Витрати – це зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу. В основі витрат підприємства виділяють витрати пов'язані з виробництвом та реалізацією продукції, адміністративні витрати, витрати на збут і т. д.

Фінансові результати підприємства формуються в розрізі операційної, фінансової та інших видів діяльності. На сьогодні проблемним залишається питання щодо неузгодженості класифікації видів діяльності та субрахунків бухгалтерського обліку, на яких формуються і визначаються фінансові результати.

Кожне підприємство, виходячи з напрямків своєї діяльності, структури її видів і обсягів вкладень має обрати відповідні рахунки обліку доходів, витрат, фінансових результатів та закріпити прийняте рішення наказом про облікову політику.

УДК 657

Зубчик Вадим

Науковий керівник: **Михалевич Світлана**

Ковельський промислово-економічний коледж Луцького
національного технічного університету

СУТЬ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ

У процесі фінансово-господарської діяльності у підприємства постійно виникає потреба в проведенні розрахунків зі своїми контрагентами.

Відвантажуючи виготовлену продукцію, підприємство, як правило, не отримує оплату одразу, тобто відбувається кредитування покупця. Тому протягом періоду від моменту відвантаження продукції до моменту надходження платежу кошти підприємства знаходяться у

вигляді дебіторської заборгованості.

Сутність дебіторської заборгованості є предметом дослідження багатьох вчених. Так, Бутинець Ф.Ф. зазначає, що дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів на певну дату.

Сопко В.В вважає, що дебіторська заборгованість є сумою боргових вимог, які утворилися у різних юридичних та фізичних осіб перед підприємством у процесі господарської діяльності. Такої ж думки щодо сутності дебіторської заборгованості дотримуються і зарубіжні вчені Д.Стоун та К.Хітчинг.

На думку Кужельного М.В дебіторська заборгованість – це право на повернення боргу, а Голов С.Ф. зазначає, що дебіторська заборгованість – це фінансовий актив, що є контрактним правом однієї сторони отримати гроші й узгоджується з відповідними зобов'язаннями сплати іншої сторони.

Такі вчені як Крайник О.П. та Клепкова З.В. вказують, що дебіторська заборгованість – це форма відстрочки платежу – відкритий кредит (неформальна або формальна угода, яка передбачає виконання послуг замовником або реалізації продукції покупцю з відстрочкою оплати за них). Такий кредит вважається безкоштовним та без чіткого визначення строку.

Основними нормативно-правовими документами, які регламентують відображення дебіторської заборгованості в бухгалтерському обліку є Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» та Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти». Однак сутність дебіторської заборгованості тлумачиться у цих стандартах неоднозначно.

Так, згідно П(С)БО 10 дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. При цьому дебіторами є юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів.

У п.4 П(С)БО 13 «Фінансові активи» надається визначення дебіторській заборгованості, що не призначена для продажу – це дебіторська заборгованість, що виникає внаслідок надання коштів, продажу інших активів, робіт, послуг безпосередньо боржникові та не є фінансовим активом, призначеним для перепродажу.

Згідно П(С)БО 10 в залежності від терміну погашення дебіторська заборгованість поділяється на довгострокову та поточну, а

залежно від платоспроможності дебіторів – на безнадійну та сумнівну.

Довгострокова дебіторська заборгованість – це сума дебіторської заборгованості, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу, а поточна заборгованість представляє собою суму дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцять місяців з дати балансу.

Безнадійна дебіторська заборгованість – це поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позивної давності. Сумнівний борг – це поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує непевність в її погашенні боржником.

Підсумовуючи різні підходи до визначення сутності дебіторської заборгованості необхідно відмітити, що це поняття потребує подальшого вивчення та уточнення, оскільки від цього показника залежить рівень ліквідності активів та фінансова платоспроможність підприємства.

Крім того, розуміння сутності дебіторської заборгованості сприяє ефективному контролю за її розмірами і термінами погашення на підприємстві, а також за своєчасним здійсненням розрахунків з дебіторами.

УДК 657

Зубчик Леся

Ковельський промислово-економічний коледж
Луцького національного технічного університету

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОЦІНКИ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Важливою умовою функціонування суб'єкта господарювання є наявність основних засобів. Ефективне використання основних засобів зумовлює необхідність впровадження на підприємстві науково обґрунтованої системи їх обліку.

У системі бухгалтерського обліку наявності та руху основних засобів визначальну роль відіграє концепція їх оцінки, яка повинна забезпечувати виконання принципу об'єктивності в процесі формування фінансової звітності підприємства. Від правильності

оцінки залежить адекватність даних, які надаються обліком.

Для цілей обліку й звітності ключовим поняттям оцінки об'єктів є вартість. При цьому оцінювання є процесом присвоєння грошового еквівалента ресурсам суб'єкта господарювання для їх відображення в системі обліку та звітності на основі їх вартості й інших важливих параметрів. Від того, наскільки правильно оцінені основні засоби, залежить точність показників наявності та динаміки даних об'єктів.

Оцінка основних засобів – це специфічна форма ціни, яка використовується для правильного визначення їх загальної вартості, складу та структури, величини амортизаційних відрахувань, собівартості продукції, а також прибутку й рентабельності.

В бухгалтерському обліку застосовують такі види оцінок основних засобів: первісна вартість, відновлювальна вартість, залишкова вартість, а також балансова, справедлива вартість тощо.

Традиційно для вітчизняної практики є оцінка майна за первісною вартістю (фактичною собівартістю). Проте в сучасних умовах, коли пріоритет обліку – надання достовірної інформації про фінансовий стан і результати діяльності підприємств – даний підхід є проблематичним, оскільки не враховує коливання вартості активів унаслідок впливу попиту та пропозиції.

Достовірна оцінка основних засобів має вирішальне значення для об'єктивної характеристики ресурсів підприємства та результатів фінансово-господарської діяльності підприємства. А тому питання визначення шляхів підвищення достовірності оцінки даних активів є досить актуальним і потребують подальшого вивчення.

УДК 343

Іщук Іван

Науковий керівник: Березовська Наталя
Національний університет «Одеська юридична академія»

КРИМІНАЛЬНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Чинне законодавство України, зокрема і Конституція України, гарантують кожному можливість займатися підприємницькою діяльністю. Згідно з статтею 42 КУ, кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

Контроль та нагляд з боку держави за діяльністю господарюючих суб'єктів, за дотриманням ними норм і приписів законодавства, правил та стандартів, якістю виробленої продукції та наданих послуг є одним з важливих заходів у реалізації завдань та функцій держави. Важливе місце серед контрольних заходів держави належить саме санкціонованих державою кримінально-правових приписів, формалізованих у кримінально-правових нормах.

У Кримінальному кодексі України присвячено окремий розділ злочинам у сфері господарської діяльності. Особливістю даних норм є те, що вони, під загрозою покарання, забороняють ряд господарський операцій чи діянь, що породжують зловживання та нечесну господарську діяльність.

Встановивши певні критерії, злочини, що вчиняються у сфері господарської діяльності, можна поділити на такі групи:

1. Злочини проти порядку здійснення державою фінансової діяльності (статті 199, 204, 210, 211, 212, 212-1, 216);

2. Злочини проти встановленого порядку обігу цінних паперів та інших документів (статті 200, 223-1, 223-2, 224, 232-1, 232-2);

3. Злочини проти встановленого порядку здійснення зовнішньоекономічної діяльності (стаття 201);

4. Злочини проти порядку зайняття підприємницькою та іншою господарською діяльністю (статті 203-1, 205, 209, 209-1, 213,);

5. Злочини проти прав і законних інтересів кредиторів (статті 219, 222);

6. Злочини проти добросовісної конкуренції (статті 206, 229,

231, 232);

7. Злочини проти прав і законних інтересів споживачів (стаття 227);

8. Злочини проти встановленого порядку приватизації (стаття 233).

Відповідно до даних, відображених у Єдиному державному реєстрі судових рішень, можна прослідкувати ті злочини у даній сфері, що є найпоширенішими.

До таких належать діяння, передбачені статтями:

– 205 КК України, фіктивне підприємництво;

– 205-1 КК України, підроблення документів, що подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб-підприємців.

– 209 КК України, легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом;

– 212 КК України, ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів);

– 222 КК України, шахрайство з фінансовими ресурсами;

Значна кількість диспозицій норм вищезгаданих злочинів віднесена законодавцем до бланкетних, оскільки для з'ясування їхнього змісту слід звертатися до законодавчих і інших нормативних актів інших галузей права, зокрема, бюджетного, підприємницького, банківського, митного, податкового тощо.

Характерною особливістю даних злочинів є те, що їх суб'єктивна сторона, характеризується тільки умисною формою вини.

Саме тому багато науковців притримуються думки, що злочини у сфері господарської діяльності – це умисне суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність), передбачене Розділом VII Особливої частини КК, що посягає на суспільні відносини, які складаються з приводу виробництва, розподілу, обміну і споживання товарів, робіт і послуг, вчинене суб'єктом вказаних злочинів.

Таким чином в умовах ринкової економіки одним із найважливіших факторів стабільності в суспільстві є здатність держави забезпечити всім громадянам України гідну якість життя, можливість реалізації ними своїх здібностей та прав. Надзвичайно важливим є питання постійного регулювання господарської діяльності кримінально-правовим нормами, задля уникнення різного роду зловживань.

УДК 657

Каганюк Аліна

Науковий керівник: Дацюк Альона

**Ковельський промислово-економічний коледж
Луцького національного технічного університету**

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Особливості діяльності промислових підприємств зумовлюють потребу відповідних звітних показників, які достовірно відображають результати діяльності і дають можливість приймати на їх основі обґрунтовані управлінські рішення щодо економічного регулювання виробництва (виробничих рішень).

Звітність - це впорядкована система узагальнюючих взаємопов'язаних показників, які відображають джерела формування і використання господарських засобів, стан дебіторської та кредиторської заборгованостей, а також фінансовий стан і результати всіх видів діяльності, що здійснює суб'єкт господарювання.

В сучасних умовах господарювання посилюється роль і значення звітності як основного джерела інформації для обґрунтованості і прийняття управлінських рішень.

Інформація з фінансової, податкової, статистичної та інших форм зовнішньої звітності призначена головним чином для користувачів, які знаходяться поза підприємством.

Комплекс взаємопов'язаних даних і розрахункових показників, які відображають господарську діяльність, згрупованих в цілому по підприємству та у розрізі окремих структурних підрозділів формуються в системі внутрішньої звітності підприємства.

Основна мета формування внутрішньої звітності полягає у наданні оперативної інформації у відповідності до вимог управлінського персоналу. Внутрішня звітність є індивідуальною для кожного підприємства. В системі внутрішньої звітності формується якісна, оперативна, поточна та перспективна інформація про витрати, доходи та результати діяльності для ефективного управління підприємством.

Створення та впровадження системи внутрішньої звітності на

підприємстві дозволить отримувати аналітичні показники роботи окремих підрозділів підприємств на ньому та стане основою для прийняття ефективних управлінських рішень.

УДК 338.512

**Карнеенко Татьяна,
Какора Марина**

Могилевский государственный университет продовольствия

СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ МЯСНОЙ ОТРАСЛИ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

Мясоперерабатывающая отрасль является одной из ведущих отраслей агропромышленного комплекса Республики Беларусь. Переработкой скота и производством мясopодуктов в республике занимаются 380 субъектов хозяйствования различных по статусу, технической оснащенности, специализации, в том числе 26 мясокомбинатов.

Производственные мощности белорусских предприятий по мясу скота составляют около 1 000 тыс. тонн в год. Ассортимент, вырабатываемой мясной продукции, включает более 1200 наименований, в том числе 800 видов колбасных изделий, около 250 наименований полуфабрикатов, более 150 видов консервов.

По данным Национального статистического комитета Республики Беларусь за период январь-сентябрь 2015 года всего по стране объем производства мяса и пищевых субпродуктов составил 472,6 тыс. т., колбасных изделий – 168,0 тыс. т.

Основными производителями мясной продукции в Республике Беларусь выступают такие мясокомбинаты республики как: ОАО «Слуцкий мясокомбинат», ОАО «Волковысский мясокомбинат», ОАО «Брестский мясокомбинат», ОАО «Борисовский мясокомбинат», ОАО «Витебский мясокомбинат», ОАО «Ошмянский мясокомбинат», ОАО «Глубокский мясокомбинат», ОАО «Миорский мясокомбинат», ОАО «Слонимский мясокомбинат», ОАО «Могилевский мясокомбинат», ОАО «Бобруйский мясокомбинат», СЗАО «Белатмит» и др. Абсолютными лидерами по производству мясной продукции являются мясокомбинаты Гродненской и Брестской областей.

Основным рынком сбыта продукции на экспорт является Российская Федерация. Основной продукцией, которая отгружается на экспорт, является говядина на кости в охлажденном и замороженном виде. Также на экспорт реализуются колбасные изделия, жир пищевой и прочая продукция – вырезка говяжья, сыворотка крови, сухие животные корма. В страны дальнего зарубежья реализуется рогачкопытное сырье.

В последнее время сохраняется тенденция к сокращению поголовья крупного рогатого скота на российских фермах, в связи с чем, можно сделать положительную тенденцию к росту экспорта говядины на российский рынок.

Мясная промышленность принадлежит к ряду материалоемких и энергоемких отраслей пищевой промышленности. Доля материальных затрат (основное сырье и материалы, топливо и энергия) по мясокомбинатам Республики составляет от 80 до 88%. Следует отметить, что постоянный завышенный рост закупочных цен на сырье приводит к увеличению уровня материальных затрат, что влечет за собой повышение материалоемкости продукции, росту ее себестоимости, и как результату - снижению рентабельности производства.

Сегодня основными перспективными направлениями развития мясной отрасли Республики Беларусь должны стать:

- модернизация, расширение и техническое перевооружение действующих производств; автоматизация производства;
- максимальное использование производственных мощностей при условии расширения сырьевой базы;
- расширение ассортимента производимой продукции за счет увеличения производства некоторых видов животных и птиц, которые в массовом производстве не используются или используются редко (гуси, утки, индейки, перепела, кролики и др.). Это позволит увеличить ассортимент и охватить широкие слои населения;
- освоение новых рынков сбыта и увеличение доли существующих. Прежде чем выходить на новые рынки белорусским производителям необходимо тщательно проанализировать кулинарные предпочтения и традиции потенциальных потребителей;
- тесное сотрудничество производства и научных центров, университетов. Инновационные разработки позволят снизить материалоемкость и энергоемкость производства продукции, увеличить

объёмы рентабельной продукции;

- производство экологически чистой продукции, которая в последнее время все более востребована у потребителей. Необходимо создание новых биологически ценных видов продукции с учетом современных представлений о нормах питания и продуктов функционального назначения, что ускорит оздоровление населения.

Таким образом, предложенные направления развития позволят в целом создать конкурентоспособную экспортоориентированную мясную отрасль Республики Беларусь.

УДК 657

Касяненко Наталія

Науковий керівник: **Кузнецова Світлана**

Харківський торгово-економічний інститут

Київського національного торгово-економічного університету

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ АЛГОРИТМ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ЗА УМОВИ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Розвиток економіки в останні роки характеризується швидкими темпами збільшення обсягів інформації. В таких умовах важливе значення набувають стратегічне планування на підприємстві та підтримка прийняття управлінських рішень. Невизначеність в процесах прийняття рішення підвищує роль прогнозних моделей. Моделювання бізнес-процесів відкриває можливості аналізу їх наслідків на стадії проектування тим самим знижуючи ризик необґрунтованих витрат.

Алгоритм прийняття управлінських рішень при умові невизначеності можна уявити як послідовність етапів, операцій та процедур, між якими існує тісний зв'язок (рис. 1).

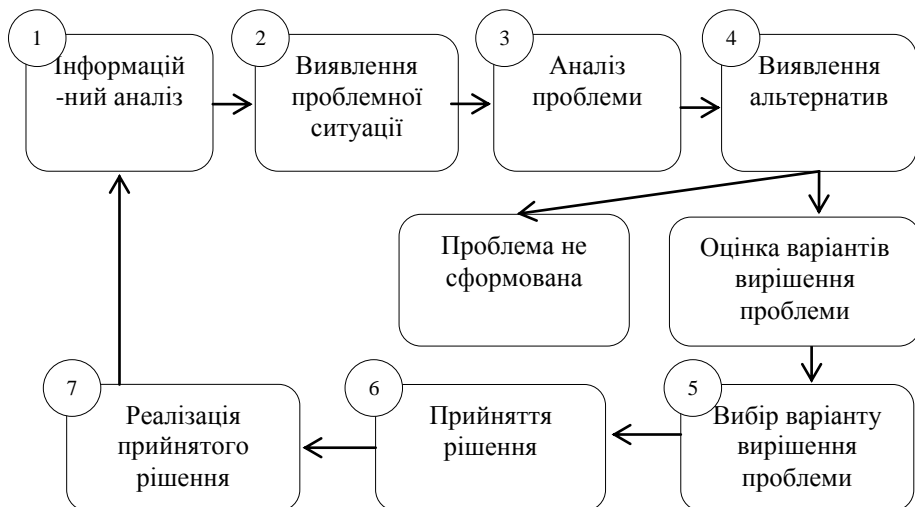

Рис. 1. Обліково-аналітичний алгоритм прийняття управлінського рішення

На першому етапі відбувається збір, обробка та аналіз необхідної інформації. Основним завданням цього етапу є своєчасне виявлення сигналів що ускладнюють функціонування і передбачають причини його неналежного функціонування, попереджаючи про це особу, що приймає рішення.

На другому етапі виявляється проблемна ситуація. Визначається проблемний характер даної ситуації, що проявляється як наслідок взаємодії системи зовнішніх факторів, неперевічених прогнозів або суб'єктивною діяльністю персоналу підприємства яку можна скоригувати.

На третьому етапі відбувається аналіз виявлення проблем, тобто на основі інформації що поступає фіксуються причини виникнення проблемної ситуації, і становиться більш зрозумілою причина їх виникнення.

Як правило, з'являються групи проблем, і керівництво має розставити пріоритети щодо їх вирішення. Для вибору головної проблеми необхідно визначити стандарти, критерії оцінки можливих вирішень проблем.

На четвертому етапі успіх вирішення проблеми залежить від

розроблених альтернатив її вирішення, при цьому завжди існує небезпека, що краща альтернатива може бути упущена. Тому всі зусилля направляються на досконале виявлення й обґрунтування варіантів всіх альтернатив. Альтернативи, що мають місце при прийнятті рішення, враховується з розрахунком обмежень, можливостей організації та обґрунтування всіх інших можливих альтернатив.

На п'ятому етапі обирається найкраща з альтернатив. На основі прогнозів, розрахунків ризику розробляється аналіз доступних з позицій досягнення поставлених цілей, витрат ресурсів, що відповідають конкретним умовам їх реалізації.

На шостому етапі остаточно приймається й оформлюється рішення.

Сьомий етап є заключним, оскільки на цьому рівні відбувається реалізація управлінського рішення.

Отже, пошук управлінського рішення є багатоетапним, в процесі прийняття рішення постійно порівнюються цілі з можливостями їх досягнення, ведеться пошук нових можливостей, цілі коректуються в сторону збільшення, якщо виявлені додаткові ресурси, і в сторону зниження, якщо з самого початку сформовані цілі неможливо досягти.

УДК 657

Клеха Аліна

Науковий керівник: Генсецька Оксана

Горохівський коледж ЛНАУ

ПОДАТКОВА СИСТЕМА І ЇЇ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

З набуттям членства України у Світовій Організації Торгівлі та незворотністю фінансової світової кризи постала необхідність адаптування усіх секторів економіки до нових реалій. Не є винятком і система оподаткування. Вже тривалий час ведеться пошук оптимальної системи оподаткування – як з точки зору фіскальної ефективності так і соціальної справедливості.

Досвід побудови податкової системи з початку існування України як незалежної держави свідчить про те, що податкове регулювання економічних відносин шляхом лише зміни ставок

оподаткування, запровадження нових податків, зборів і пільг для окремих платників не приводить до формування виваженої податкової системи.

Економіку держави спрощено можна розглядати як сукупність усіляких підприємств, що знаходяться в тісному виробничому, кооперативному, комерційному й іншому взаємозв'язку між собою і державою. При будь-якій формі господарювання підприємства грають найважливішу роль в економіці держави.

У зв'язку з цим особливою проблемою і головним напрямом трансформації системи оподаткування залишається необхідність зниження податкового тиску на вітчизняного виробника.

Податки впливають на виробничу діяльність підприємств, на їх прибутковість, платоспроможність, фінансову стійкість, можливість формування фінансових ресурсів для інвестиційної діяльності, конкурентоспроможність продукції. Рівень цього впливу залежить від системи оподаткування – самого складу податків, рівня їх фіскальності, методів їх стягнення, стабільності та досконалості податкової системи. Прагнення до миттєвого поповнення бюджету, недотримання принципу економічної обґрунтованості податкового реформування, часті зміни податкового законодавства України призвели до посилення нестабільності умов господарювання, надмірного податкового навантаження на виробників.

Складність функціонування податкової системи рельєфно виявляється при аналізі окремих податків, що справляють найбільший вплив на діяльність підприємств, зокрема податку на прибуток підприємств, ПДВ, єдиного податку, відрахувань на соціальні заходи та податку на доходи фізичних осіб.

За існуючими оцінками, сумарні податки, що стягуються з юридичної особи, сягають понад 70–75% від заробленого. За іншими оцінками, податковий тиск на вітчизняного виробника ще важчий та становить 93–95 коп. на 1 грн. доходу.

У щорічному виданні «Paying Taxes 2015: The Global Picture» групи Світового банку та PwC [4] зазначається, що попри глобальну економічну невизначеність уряди продовжують реформувати національні податкові системи. За даним рейтингом щорічно оцінюються податкові системи 189 країн. За простотою податкової системи у 2010-2011рр. Україна посідала 181-е місце, 2012 -2013рр. – відповідно 165-е та 164-е місце, а у 2014 р. – вже 108-е місце.

Поряд із позитивними факторами вітчизняна податкова система залишається однією з найбільш складних, що перешкоджає процесу економічного розвитку всіх без винятку суб'єктів оподаткування і держави в цілому. Серед основних недоліків податкового законодавства України є його нестабільність. Постійні нововведення у нормативно - правовій базі не відповідають принципам стабільності та доступності, а множинність й неузгодженість нормативних актів роблять податкове законодавство незрозумілим для пересічного громадянина, знижують привабливість національної економіки для іноземного інвестора.

Україна продовжує реформування вітчизняної податкової системи. Проте основною вадою податкових реформ в Україні є хаотичність процесу їх розробки.

Позитивним кроком в напрямі реформування вітчизняної системи оподаткування може стати запровадження з 2016 року механізму "інвестиційного податкового кредиту", тобто частину суми нарахованого податку на прибуток підприємство зможе списати на інвестиції, вкладені в нове виробництво чи обладнання (не ремонт, а саме нові капітальні інвестиції).

Отже, в умовах глобалізації податкова система є одним із найпотужніших інструментів економічної та інвестиційної політики держави. Однак, при реформуванні цієї системи важливо визначити стратегічні цілі держави. Економічна політика держави та її податковий інструментарій, в тому числі, мають бути спрямовані на створення умов детінізації економіки, залучення інвестицій, зростання експорту, розвитку власного виробництва та збереження існуючих і створення нових робочих місць.

Україна визначила свій зовнішньополітичний вектор, уклавши угоду про асоціацію з Європейським союзом. Стратегія подальшого реформування вітчизняної податкової системи має відповідати європейським прагненням. Послідовна і виважена податкова політика дасть можливість забезпечити достатній рівень надходжень до бюджетів усіх рівнів, підвищити конкурентоспроможність вітчизняних підприємств, залучити в країну потенційних інвесторів, а також сприятиме зростанню добробуту усіх верств населення.

Література:

1. Онисько С. М., Тофан І. М., Грицина О. В. Податкова система. Підручник. – Львів: «Магнолія 2006», 2013.

УДК 65.012.12:330.142.26

**Коваль Наталія,
Куцак Інесса**

Вінницький національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ

У сучасний період дуже важко розвиватися підприємству, як прибутковій системі. Є багато факторів, які згубно впливають на фінансово-господарську діяльність підприємства, ці фактори змушують перебувати сам суб'єкт господарювання в середовищі незахищеності. Основна частина фінансових ресурсів зосереджується на формування оборотних активів.

Головним критерієм ефективності при цьому є отримання максимального ефекту за мінімізації економічних і соціальних витрат суспільства. Для цього необхідне створення ефективних механізмів розподілу чинників виробництва, у тому числі фінансових, удосконалення організаційно-правових форм і взаємовідносин суб'єктів господарської діяльності, усунення внутрішніх і зовнішніх перешкод діяльності, які є причинами соціально-економічної напруженості як у державі, так і на окремих підприємствах [2].

Гостра нестача фінансових ресурсів для формування оборотних активів – є кризовим явищем для будь-якого підприємства, що призводить до їх безрезультатного використання.

Вагомий внесок у сучасну економічну, теорію і практику формування аналізу та ефективного управління оборотними активами підприємства зробили вітчизняні й зарубіжні економісти: І. Бланк, В. Ковальов, О. Стоянова та інші. Теоретичний та практичний інтерес також мають роботи Г. Роганової, Я. Квачука, С. Єрмак, Л. Басовського, І. Школьника.

Основним результатом даного дослідження є виявлення та визначення проблем аналізу стратегії управління оборотними активами підприємства, викладення теоретичних положень управління

оборотними активами, розробка рекомендацій щодо підвищення ефективного управління оборотними активами в умовах нестабільного зовнішнього та внутрішнього середовища, та в умовах кризових ситуацій в державі.

Для ефективного функціонування підприємств потрібно, щоб оборотні кошти формувалися б вчасно у повній мірі та виконували б призначену їм функцію. Потрібно планувати вартість і терміни початку окремих етапів кругообігу оборотних коштів як в цілому так і виробничого процесу – зокрема. Кінцеві результати господарської діяльності досягаються краще, коли точно визначена мета та засоби її досягнення. Саме тому доцільно розділити весь виробничий процес на декілька етапів, тому що зосередження зусиль на кожному з етапів є метою для кожного аграрного підприємства [3].

Аналіз стратегії управління оборотними активами підприємства здійснюється за такими етапами:

- аналіз оборотних активів підприємства у попередньому періоді;
- вибір політики формування оборотних активів підприємства;
- оптимізація об'єму оборотних активів та співвідношення постійної і змінної частин оборотних активів;
- забезпечення необхідної ліквідності і рентабельності оборотних активів;
- вибір форм і джерел фінансування оборотних активів[1, с.46].

Ефективність аналізу та стратегії управління оборотними активами – це чинник підвищення фінансового стану підприємства, підвищення конкурентоспроможності організації на ринку економіки та навіть піднесення економіки підприємства до національних масштабів. Ефективне використання оборотних активів передбачає вибір політики управління оборотними активами на конкретний період розвитку підприємства т. Саме правильно підібрана стратегія управління оборотними активами та їх динамічний аналіз, може вивести підприємство із кризової ситуації, і підвищити його прибутковість.

Література:

1. Стоянова Є.С. Управління оборотним капіталом/ Стоянова Є.С., Бикова Є. В., Бланк І.А. М.: Видавництво «Перспектива». – 1998. – 128с.
2. Коваль, Н.І. Облікове забезпечення управління фінансовою діяльністю аграрних підприємств [Текст] / Н.І. Коваль, О.Д. Радченко. – Вінниця: Видавництво ПП «ГД «Едельвейс і К», 2013. – 302 с.

UDK 657

Kowalczuk Marija

Wyższą Szkołę Stosunków Międzynarodowych i
Komunikacji Społecznej

CECHY GOSPODARKI SWIATOWEJ

W istocie rzeczy współczesna globalizacja to nic innego, jak coraz większy zakres swobodnego działania mechanizmu wolnego rynku, ale w skali świata, a nie jak jeszcze do niedawna, głównie w granic państw narodowych.

Było to możliwe dzięki: Postępowi technicznemu, a zwłaszcza technologiom informatycznym i komunikacyjnym, pozwalającym na sprawny transfer dóbr, usług, kapitału i informacji oraz działaniu na odległość będącym istotą globalizacji: Standaryzacji procesów wytwarzania i wzrostowi jednostkowej wydajności pracy; Liberalizacji handlu i inwestowania; Umiedzynarodowieniu rynków finansowych; Integracji regionalnej, która stanowi swoiste laboratorium ekonomicznego działania w skali ponadnarodowej. Cechy

1.Cechy ogólne Zgodnie z tezą OECD czeka nas długa koniunktura ekonomiczna, trzecia po tej na przełomie XIX/XX wieku i w latach 1950-1975. Powiększa się dystans pomiędzy światem bogactwa i nędzy. Bogactwo 200 najbogatszych ludzi na świecie jest równe 2 miliardów ludzi najbiedniejszych. Z 500 największych firm na świecie około 440 przypada na USA, Japonię, Europę. W najbliższym dwudziestoleciu znacznie wzrośnie rola firm chińskich. Rozwój globalizacji następuje spontanicznie, szczególnie w dziedzinie technologii i finansów.

2.Firma Strategia rozwoju firmy powinna wynikać ze stopnia globalizacji branży, w której firma działa. Stopień globalizacji branży mierzymy:· Poziomem wymiany międzynarodowej w branży do produkcji w branży.· Poziomem inwestycji międzynarodowej do wartości inwestycji w branży. Firmy globalne są zdecydowanie bardziej rentowne od narodowych. Rentowność następuje jednak po kilkuletnim szoku związanym z wejściem w proces globalizacji. Nie ma prostych dróg rozwoju na rynku silnej konkurencji. Istota polega na zamianie słabych

punktów na mocne. Sprowadza się do nabywania nowych kompetencji szybko i tanio. Dobrze jest, gdy szybkość działania szokuje konkurencję. Podstawą sukcesu jest jednak nadal: · Być blisko klienta i rozumieć jego potrzeby. · Umieć korzystać z rozwoju technologii.

3. Integracja Ekonomiczna Państw – UE W obronie przed globalizacją główne regiony ekonomiczne świata, Unia Europejska, Kraje Ameryki Północnej oraz Japonia z krajami Południowo-Wschodnimi Azji, wzmacniają swoje szeregi interesując się gospodarczo. Integracja Polski z UE ułatwi nam wejście w nurt i wykorzystanie dobrych stron globalizacji.

4. Państwo Wzrasta i rozszerza się wpływ rynku, szczególnie kapitałowego. Globalizacja upodabnia i osłabia wpływ administracji państwowych w różnych krajach kapitalistycznych. Maleje wpływ instytucji i programów rządowych kreujących politykę gospodarczą państwa. W coraz większym stopniu jakość funkcjonowania administracji zależy od morale i kwalifikacji polityków i urzędników. Międzynarodowe rynki kapitałowe mają ogromny wpływ na politykę państw. Rządy państw są po części od nich zależne, bo z ich pomocą finansują własne długi. Kapitał międzynarodowy doskonale weryfikuje prace rządów poprzez ceny, jakie płaci za obligacje danego państwa. Ponad to rynki finansowe zaczynają mieć coraz większy wpływ na zmiany kursów wymiany walut, ceny akcji i pośrednio wysokość stóp procentowych. Szczególnie kursy walut są narażone na działanie, błyskawicznie przemieszczającego się, międzynarodowego kapitału spekulacyjnego. Oznacza to, że specjaliści finansowi w poszczególnych krajach powinni odznaczać się doskonałymi kwalifikacjami. Rząd polski powinien przeanalizować dotychczasową aktywność polskich firm w nurcie globalizacji (polskie firmy międzynarodowe, R&D, polskie inwestycje zagraniczne) i stworzyć stosowne instrumenty wsparcia. Należy ocenić wpływ globalizacji na bezrobocie w Polsce (oddzielnie wymiana handlowa i pracownicy zagraniczni w Polsce i polscy za granicą).

5. Produkt W trzech wielkich regionach ekonomicznych obserwuje się podobieństwo zachowań klientów, zatem standaryzację produktów. Ryzyko wejścia w proces globalizacji maleje, gdy firma koncentruje się na wybranej grupie produktów.

6. Rynki Rynek, mający coraz większy wpływ na funkcjonowanie państwa, jest coraz bardziej nieprzewidywalny. Te warunki zewnętrzne zmuszają urzędników państwowych i menadżerów do podejmowania ryzykownych decyzji. By uchwycić różnorodne i zmieniające się otoczenie

politycy i menadżerowie powinni posługiwać się instrumentami myślenia i planowania strategicznego. Podstawowe cechy rynku globalnego: · Klienci wymagają wyższej jakości za mniejszą cenę. · Ewolucja technologiczna ułatwia penetrację rynków. · Pojawia się nowa generacja bardzo agresywnej konkurencji. · Państwa prowadzą politykę obniżanie barier wejścia na rynki. Wchodząc na nowy rynek firma musi określić: · Stopień oparcia działalności na imporcie względem produkcji lokalnej. Im większy potencjał rynku, większe bariery taryfowe, większe koszty transportu, większa konieczność przystosowania produktu do potrzeb lokalnych, większa skłonność do produkcji lokalnej. · Stopień własności, a tym samym kontroli nad firmą realizującą działalność lokalną. Alianse są rekomendowane w przypadkach: braku funduszy, dużej odległości od centrum produkcji, dużych różnic kulturowych, gdy partnerzy są na tym samym poziomie „wiedzy zawodowej”, przepisy lokalne wymagają udziału w firmie kapitału lokalnego. Szybkość działania. W pierwszej fazie globalizacji firma powinna koncentrować się na rynkach: · O dużym potencjale sprzedaży i wzrostu. O wymagających klientach: rynek taki zmusza firmę do innowacji i korzystania z nowych technologii.

7.Samotność Firmy polskie, w szczególności te, które nie mają strategicznych partnerów zagranicznych są bardzo osamotnione. Praktycznie są zdane na siebie. Lecz firmy zagraniczne, w większości rozwijały się w warunkach rynku bardziej zamkniętego, przy silnym wsparciu i ukierunkowaniu instytucji rządowych, lepszej koniunkturze i nie tak drapieżnej konkurencji.

8.Wyzwania By sprostać globalnej rzeczywistości państwa muszą stawiać na konkurencyjność i innowacyjność podmiotów gospodarczych, czyli na gospodarkę opartą na wiedzy (źródłem przewagi konkurencyjnej firm jest innowacyjność, czyli wiedza). Firmy zmuszone są inwestować w R&D. W bliskiej przyszłości sukces polskiej firmy będzie oparty na menadżerach patrzących na działanie firmy w sposób globalny. Takie spojrzenie uwzględnia dużą ilość możliwych strategii, kierowanie się logiką globalną i wykorzystanie możliwości rynku globalnego.

9.Autostrad Autostrady buduje się zwykle z pieniędzy podatników, pod pretekstem wzmocnienia rozwoju, służącemu całemu społeczeństwu. W rzeczywistości służą one dużym korporacją do przejmowania rynków. Korporacje, mogąc transportować towar na duże odległości, osiągają olbrzymią skalę produkcji, pozwalającą na znaczną redukcję kosztów jednostkowych. Korporacje te płacą za budowę autostrad, zniszczenie

środowiska, leczenie ofiar wypadków, chorób cywilizacyjnych. Przerzucają te koszty na społeczeństwo. Dzięki temu korporacje eliminują z rynku firmy lokalne. Zwykle dochodzi do tego, że cały światowy rynek danej branży zostaje podzielony między kilka firm. Umożliwia to później porozumienie w sprawie cen. Możliwość takiego rozwoju mają jedynie firmy z odpowiednim kapitałem początkowym, zgodnie z zasadą, że bogaci stają się coraz bogatsi, a biedni coraz biedniejsi.

10. Rolnictwo Tradycyjny model rolnictwa, gdzie lokalny, niezależny rolnik, sprzedaje swoje produkty bezpośrednio konsumentowi, dla korporacji oznacza duże pieniądze, bezproduktywnie leżące na „ulicy” – rynek, który można przejąć. Olbrzymie farmy, duża skala produkcji, przemysłowe technologie hodowli, intensywne wykorzystanie chemii, transport po całym kontynencie, pozwalają wyeliminować tradycyjnych rolników. Odbywa się to nie tylko kosztem olbrzymiej redukcji zatrudnienia, ale także żywności (chemia), zdrowia i zniszczenia środowiska (transport, pestycydy). Tu również sprawdza się zasada o bogaceniu się bogatych i ubożeniu biednych.

11. Zwolnienia podatkowe Wzrastające z powodu globalizacji bezrobocie powoduje ciągłą potrzebę nowych inwestycji we wszystkich krajach. Konkurencja między państwami o zagraniczne inwestycje prowadzi do sytuacji, w której kraj na inwestycji zyskuje coraz mniej, na przykład Polska stworzyła Specjalne Strefy Ekonomiczne, w których inwestor przez pierwsze 10 lat nie płaci podatku dochodowego a, przez następne 10 lat tylko połowę. Warunkiem jest odpowiedni rozmiar inwestycji – zgodnie z zasadą bogacenia się tylko bogatych.

12. Polityka Wyraża się w dążeniu do politycznego ujednoczenia świata i integracji poszczególnych społeczności narodowych oraz gospodarek narodowych w jeden globalny system polityczny i ekonomiczny, a także próbach zastępowania władzy publicznej przez firmy globalne w kierowaniu gospodarką narodową i kontrolowaniu jej. Z globalizacją związane są cztery wielki ogólnoswiatowe procesy, które symulują integrację gospodarek narodowych, a zarazem są jej następstwem: · Mobilność czynników produkcji, a zwłaszcza kapitału, kwalifikowanych kadr oraz innowacji. · Równoczesność, polegająca na niemal jednoczesnym pojawianiu się w wielu, nawet bardzo odległych miejscach globu ziemskiego, produktów, usług, innowacji oraz informacji; w tym samym czasie czyta się w gazetach o tych samych wydarzeniach, ogląda się te same filmy, słucha tej samej muzyki, ma identyczne smutki,

radości, lęki i nadzieje. · Równoległości, sprawiające, że dzięki rosnącej liczbie technologicznych możliwości innowacje mogą omijać istniejące struktury i przyczyniać się do rozwoju zupełnie nowych, niezależnych form działalności gospodarczej w nowych miejscach i w nowych strukturach. · Pluralizmu, przejawiającego się w powstawaniu oraz istnieniu różnych ośrodków produkcji, dyspozycji i tworzenia innowacji. Procesy te zwiększają możliwości wyboru i pozwalają podmiotom gospodarczym na ujawnianie oraz rozwój ich przedsiębiorczości. Są one następstwem globalizacji, tworząc z nią wzmacniające się wzajemnie pętle sprzężeń zwrotnych. Sprzężenia te są określane mianem kaskady globalizacyjnej, a ich działanie wzmacnia proces globalizacji i podnosi jego jakość.

УДК 339

Ковачевич Милена

Университет национального и мирового хозяйства

ЗНАЧИМОСТЬ ПРЯМЫХ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Привлечения прямых иностранных инвестиций за последнее десятилетие становится приоритетом для каждой страны, что в условиях глобализации, однако, оказывается настоящее испытание для всех стран. В отсутствие барьеров для свободного движения капитала, возникновение и распространение региональных и глобальных финансовых и экономических кризисов оказывает значительное влияние на международное движение капитала, в частности на прямых иностранных инвестиций (ПИИ). Во время кризисов инвесторы становятся очень чувствительными к риску, поэтому и капитал, как и ПИИ, перемещается из рискованных стран, поскольку развивающиеся рынки считаются рискованными, к странам с развитой экономикой, в частности страны G-7 (рис. 1).

Тот же самый сценарий наблюдается и после начала мирового финансового, а после 2008 г. и экономического, кризиса. Как видно из Рис. 1. после 2006 года приток ПИИ в странах с формирующимся рынком, в развивающихся странах, как и в странах Латинской Америки, снижается все больше и больше, в то время как резко увеличиваются ПИИ в развитых странах и в странах G-7. После начала

долгового кризиса (2009-2011 г.) в странах Зоны евро, резко снижается и поток ПИИ в странах этой группы.

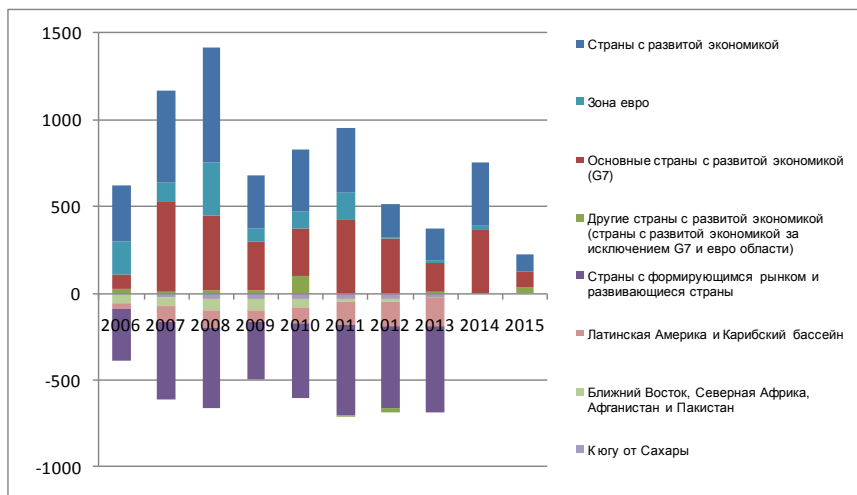

Рис. 1. Прямые иностранные инвестиции по группам стран (миллиардов долларов США)

Источник: Статистика Международного Валютного Фонда

Среди крупнейших стран с притоком ПИИ за период 2006-2015 годов это США, Япония и Германия, а Китай, Бразилия и Австралия находятся среди крупнейших стран с оттоком ПИИ (табл. 1).

Таблица 1

Топ 10 стран с притоком и с оттоком ПИИ
(миллиардов долларов США)

Топ 10 стран с притоком ПИИ		Топ 10 стран с оттока ПИИ	
США	12612255555.56	Китай	-
Япония	91081880267.42	Бразилия	-43308560156.43
Германия	55371686838.43	Австралия	-32815590575.82
Франция	35029792265.87	Сингапур	-20184948809.44
Нидерланды	30812473815.19	Люксембург	-18937178651.75
Швейцария	22919885274.14	Саудовская Аравия	-18398413703.78
Италия	20711501003.13	Индия	-17655582318.40

Продолжение табл. 1

Корея, Республіка	14424111111.11	Мексика	-15719979835.56
Іспанія	13217695538.91	Турція	-12056444444.44
Швеція	12357251050.38	Бельгія	-10600993889.83

Как видно из таблицы задержать ПИИ очень трудно даже большим странам мира, поскольку ПИИ очень чувствительны к риску, но не только в больших развивающихся странах, но еще чувствительные ПИИ в маленьких странах с открытой экономикой, что показывают данные о оттока капитала в процентном изменении от внутреннего валового продукта.

Література:

1. Веб-страница Международного Валютного Фонда. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.imf.org/en/data>

УДК 657

Колос Микола

Науковий керівник: **Калюга Євгенія**
Національний університет біоресурсів і
природокористування України

МОЄ БАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ – БУХГАЛТЕР

В одинадцятому класі переді мною постало завдання визначитися з майбутньою професією, адже від цього рішення залежала моя подальша доля. В школі я навчався добре. Добре і швидко в мене виходило рахувати в умі. І тут нову ідею підкинула матуся, і я з нею погодився. Адже в нашій сім'ї вже є бухгалтери. І про свій вибір не шкодую.

Перу польського поета Станіслава Єжи Леца належать слова: «Дату виникнення світу могли б установити лише бухгалтери». Я пишаюся, що моя майбутня професія настільки ж давня, як і цивілізація. Адже вже шість тисяч років тому люди стали цілеспрямовано ресструвати факти господарського життя.

Хто ж такий бухгалтер і в чому суть цієї професії? Бухгалтер (у перекладі з німецької – «книгознавець») – це фахівець із бухгалтерії, який повинен вчасно і правильно сплатити податки, відзвітувати перед

державними органами, клієнтами та партнерськими організаціями, відстежити стан рахунків підприємства і привести баланс до єдиного показника. Багато хто вважають цю професію нудною, нецікавою, монотонною.

З моєї точки зору, вона зовсім не нудна, бо як і будь-яка робота вимагає зосередженості та розумової активності. До того ж, професія бухгалтера неабияк розвиває здібності людини до точності в математичних розрахунках.

Моя майбутня професія бухгалтера і небезпечна, і важка, і важлива і цікава...

Важлива, тому що без бухгалтера неможливе існування жодної компанії, фірми, організації, які повинні відстежувати всі виконані господарські операції. Грамотний бухгалтер – це гарантія фінансового успіху компанії! Саме тому часто бухгалтер свого роду є «правою рукою» керівника, і слово його вагоме.

Небезпечна і важка, тому що бухгалтер у роботі, як сапер, не має права на помилки, що призводять до санкцій, штрафів тощо. Крім того, труднощі можуть полягати в протиріччях бухгалтерського та податкового законодавства, а також у постійних змінах у законодавстві. Тому професійний бухгалтер зобов'язаний бути завжди на висоті: безперестанно вдосконалювати свої знання, бути в курсі всіх змін.

Цікава, бо, на мою думку, немає нічого цікавішого за світ цифр, математичних розрахунків, особливо коли все виходить, все сходиться, незважаючи на те, що іноді доводиться витратити багато часу на пошук можливої помилки. З цього приводу не можна не погодитися з героєм п'єси «Баня» В.В. Маяковського Іваном Івановичем: «...скрізь цифри і цифри, і маленькі, і великі, самі різні, а під кінець усі сходяться. Облік! Напрочуд цікаво!» До того ж, робота бухгалтера в даний час значно цікавіша і легша, ніж, скажімо, 50 років тому. Якщо раніше на його робочому місці були конторські рахівниці, і праця була чисто ручною, то сьогодні важко уявити собі бухгалтера без комп'ютера, ксерокса й іншої техніки, що полегшує його працю.

Становлення ринкової економіки в Україні, поява нових господарських структур різних форм власності, розвиток міжнародних економічних зв'язків зумовлюють необхідність удосконалення обліку та контролю як складових частин економічної інформації, необхідної для управління на всіх рівнях.

Управління будь-яким підприємством вимагає систематичної інформації про здійснювані господарські процеси, їх характер і обсяг; про наявність матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, їх використання; про фінансові результати діяльності. Основним джерелом такої інформації є дані поточного бухгалтерського обліку, які систематизуються у звітність. Така звітність має велике значення, оскільки використовується не тільки для економічного аналізу діяльності окремого підприємства з метою одержання інформації, необхідної для управління, а й для узагальнення результатів у масштабі галузей і народного господарства в цілому.

Підкреслюючи значення бухгалтерського обліку в управлінні господарською діяльністю, німецький учений-економіст І. Ф. Шерр ще наприкінці ХІХ століття писав: «Бухгалтерський облік – непогрішний суддя минулого, необхідний керівник сучасного і надійний консультант майбутнього кожного підприємства».

Перехід України до ринкової економіки, розвиток міжнародних економічних зв'язків зумовлюють необхідність удосконалення обліку відповідно до вимог міжнародних стандартів. Створенню інформаційної бази для забезпечення переходу від діючої системи бухгалтерського обліку до системи, орієнтованої на ринкові умови господарювання, підвищенню ефективності облікової інформації сприяє прийняття національного Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», відповідних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Уже другий рік я навчаюся на бухгалтера і упевнився: бухгалтером може стати тільки людина, котра володіє такими якостями, як відповідальність, старанність, організованість, уміння слухати і запам'ятовувати все, що йому кажуть, здатність концентрувати свою увагу на роботі. Але, напевно, найголовніше у виборі професії бухгалтера – це любов до справи, якою займаєшся, і тоді ти з радістю ходитимеш на роботу і з гордістю повертатимешся додому, бо будеш розуміти, що улюблена справа приносить користь не тільки тобі і твоїй родині, але й твоїй Вітчизні.

Конотопчик Катерина

Науковий керівник: **Сова Юлія**

Волинський коледж

Національного університету харчових технологій

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВОГО ВІДОБРАЖЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВ

Виробничі запаси, як найбільш важлива та значима частина активів підприємства, використовуються для здійснення виробничо-господарської діяльності підприємствами всіх форм власності та галузей економіки. Вони займають особливе місце у складі майна та домінуючі позиції у структурі витрат підприємств різних сфер діяльності, а також виступають складовою частиною групи матеріальних ресурсів, які формують економічні (виробничі) ресурси.

В сучасній економіці, при переході діяльності економічних суб'єктів на ринкові відносини, правильне ведення бухгалтерського обліку виробничих запасів є необхідною умовою для ефективної діяльності підприємства. У системі управління запасами важливу роль виконує оцінка рівнів виробничих запасів та визначення, який запас доцільно поповнювати і яким може бути обсяг замовлення.

Розвиток підприємства та економіки в цілому залежить від організації ведення обліку виробничих запасів, а тому значна увага приділяється проблемі обліку цих запасів. Необхідною умовою підтримання виробничого процесу на підприємстві є наявність достатньої кількості виробничих запасів.

Даним питанням активно займалися та приділяли значну увагу науковці різних держав – як українські, так і зарубіжні, зокрема: Крушельницька О. В., Ю. Рижиков, Г. Євсєєва, Н. Скригун, Н. Самородова, Савицька Г. В., Тарасенко Н. В., Бланк І. О. Бутинець Ф.Ф., Валуєв Б.І., Голов С.Ф., Жилкіна Л.В., Гуцайлук З.В., Кужельний М.В., Лінник В.Г., Рудницький В.С., Ткаченко Н.М., Сопко В.В. Зокрема, Рибалко О.М. та Болдуєва О.В. М.А. Болуох, І.Ю. Бондар, В.З. Бурчевський, М.І. Горбаток, І.О. Чаюн, М.Г. Чумаченко та інші. Однак це питання залишається відкритим та має необхідність детального вивчення.

Аналізуючи в цілому діяльність підприємств з обліку виробничих запасів, можна виділити деякі негативні аспекти:

– складність визначення справедливої (ринкової та неринкової) вартості запасів, що полягає у використанні підприємствами бартерного обміну, більше того, обміну на неподібні активи;

– низький рівень оперативності інформаційного забезпечення управління виробничими запасами підприємств .

Крім самого обліку важливе значення приділяється ревізії запасів на підприємстві. Відсутність єдиної методичної основи та аспектів оптимізації призвели до схоластичного підходу в розвитку облікової системи, в тому числі й запасів.

Під час обліку виробничих запасів виникає багато розбіжностей. В першу чергу це пов'язане з тим, що на багатьох підприємствах облік запасів ведеться паралельно трьома підрозділами з різною метою: часто виникають ситуації, коли за даними одного підрозділу залишок запасів є, а в обліку іншого – залишків немає.

Окремою проблемою є пересортування, яке може бути викликане як об'єктивними, так і суб'єктивними причинами. До суб'єктивних причин належить і людський фактор, тобто помилки співробітників, які викликані не недостатньою кваліфікацією бухгалтера чи комірника, а браком потрібних знань . В результаті цього інформація з одного й того ж документа може бути по-різному відображена в обліку відображення запасів різних підрозділів.

Контроль за запасами необхідно здійснювати у відповідності з наступними принципами:

1) завозити матеріали необхідно лише ті, що використовуються у виробництві;

2) розмір запасу кожного виду сировини та матеріалів встановлювати з урахуванням середнього виробничого запасу, який містить поточну потребу, підготовчий та гарантійний запаси;

3) зберігання запасів організовувати за сучасними ресурсозберігаючими технологіями;

4) запаси повинні підлягати повному обліку, маркуванню та етикетуванню;

5) встановити єдиний принцип відпуску сировини та матеріалів у виробництво - за методом середніх цін.

Для організації безперебійного постачання, розміщення, зберігання і видачі виробничих запасів велику роль відіграє правильно організоване ведення складське господарство, тому що в діяльності підприємства не завжди можна добитися повного узгодження темпів

постачання матеріальних ресурсів, темпів виробництва і збуту готової продукції.

Питання удосконалення бухгалтерського обліку виробничих запасів є актуальними, оскільки достовірність фінансової звітності здійснюється за рахунок формування достовірної інформації про наявність та рух виробничих запасів і правильне ведення бухгалтерського обліку їх вартості

Бухгалтери підприємств повинні самостійно вирішувати, як організувати ведення аналітичного обліку виробничих запасів та їх оцінку. Завданням бухгалтера є обрати такий спосіб організації обліку запасів, який найбільшою мірою відповідає умовам діяльності підприємства. Одночасно з веденням обліку запасів на підприємстві пропонується користуватися послугами незалежної оцінки для того, щоб не мати проблем з податком на прибуток та достовірно і правильно розраховувати собівартість. Для полегшення роботи з обліку виробничих запасів необхідно обирати той метод вибуття запасів, який найбільше підходить для певної галузі.

Отже, можна виділити наступні шляхи вдосконалення управління виробничими запасами на підприємствах:

1) підвищити оперативність інформаційного забезпечення управління виробничими запасами підприємства;

2) розробити систему автоматизації обліково-аналітичних та обґрунтувати раціональні методи проведення інвентаризації виробничих запасів в умовах автоматизації;

3) узгодити механізми бухгалтерського та податкового обліку виробничих запасів;

4) використовувати науково обґрунтовані, орієнтовані на сучасні умови ринкових перетворень механізми нормування та планування запасів.

Корнійчук Алла

Науковий керівник: Семенишена Наталія

Подільський державний аграрно-технічний університет

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В КОНТЕКСТІ ЗМІН ДО П(С)БО 25

Системність і суцільна реєстрація фактів господарського життя забезпечує якість формованої в системі інформації з погляду її повноти, точності й вірогідності. Інформаційна база, формована за допомогою здійснення даної функції, повинна бути основою для здійснення комплексного економічного аналізу.

Загальновідомо, що Міністерство фінансів України внесло зміни до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку, що стосуються змін у фінансовій звітності суб'єктів малого підприємництва (далі – СМП).

У новій редакції викладено фінансові звіти суб'єктів малого підприємництва (додатки 1, 2 до П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва») - тепер вони мають чотиризначні коди рядків. Крім того, зменшено кількість рядків, а також зазначено, що ці звіти заповнюються в тис. грн з одним десятковим знаком.

Уточнено і коло підприємств, які складають спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва. Згідно з ЦКУ у суб'єктів мікропідприємництва – юридичних осіб середня чисельність працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 10 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 2 млн. євро (за середньорічним курсом НБУ).

Пункт 2.3 цього Положення [1] доповнено нормою, яка визначає, що у разі, якщо довгострокові біологічні активи обліковуються за первісною вартістю, у фінансовому звіті наводиться їх залишкова вартість, яка включається до підсумку балансу.

Назви статей у звіті також зазнали змін. Зокрема, стаття «Виробничі запаси» замінена назвою «Запаси», і зазначено, що у статті «Запаси» окремо відображається готова продукція, в якій наводиться собівартість виробів на складі, обробка яких закінчена та які пройшли випробування, приймання, укомплектовані згідно з умовами договорів із замовниками та відповідають технічним умовам і стандартам: сільськогосподарська продукція в оцінці, визначеній відповідно до

П(С)БО 30, а також наводиться покупна вартість товарів, придбаних підприємствами для подальшого продажу.

Окрім того, виключено в П(С)БО 25 пункт 2.8, який визначав порядок відображення у фінансовому звіті готової продукції.

Передбачено, що у фінансовому звіті окремим рядком наводиться дебіторська заборгованість з податку на прибуток, а інша поточна дебіторська заборгованість відображається в сумі, скоригованій на резерв сумнівних боргів.

В П(С)БО 25 змінено редакцію пункту 2.12 даного Положення. Цей пункт передбачає, що:

«У статті «Гроші та їх еквіваленти» відображаються готівка в касі підприємства, гроші на поточних та інших рахунках у банках, які можуть бути вільно використані для поточних операцій, а також грошові кошти в дорозі, електронні гроші, еквіваленти грошей. У цій статті наводяться кошти в національній або іноземних валютах. Кошти, які не можна використати для операцій протягом одного року, починаючи з дати балансу, або протягом операційного циклу внаслідок обмежень, виключаються зі складу оборотних активів та відображаються як необоротні активи.

У статті «Зареєстрований (пайовий) капітал» наводиться зафіксована в установчих документах сума статутного капіталу підприємства з урахуванням суми внесків до оголошеного, але ще не зареєстрованого статутного капіталу. Підприємства, для яких не передбачена фіксована сума статутного капіталу, відображають у цій статті суму фактичного внеску власників до статутного капіталу підприємства. У цій статті також наводяться сума пайового капіталу (пайових внесків) членів споживчого товариства, спілок та інших організацій, внески засновників підприємства понад статутний капітал.

В Положенні також зазначено, що у статті «Поточні зобов'язання» окремо наводиться поточна кредиторська заборгованість з податку на прибуток.

Змінено редакцію пункту 1.9 розділу «Спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва». Суть змін полягає в тому, що в статтях розділу «Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення крім довгострокових зобов'язань відображається сума залишку коштів цільового фінансування і цільових надходжень, які отримані з бюджету та з інших джерел, у тому числі коштів,

вивільнених від оподаткування у зв'язку з наданням пільг з податку на прибуток, а також суми забезпечення для відшкодування наступних витрат і платежів (на виплату відпусток працівникам, виконання гарантійних зобов'язань тощо).

У звіті про фінансові результати вилучено рядки, в яких відображались суми доходу разом з непрямим податком і окремо сума непрямих податків. Тепер цей звіт розпочинається рядком «Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)», тобто зазначається лише сума доходу, зменшена на суму непрямих податків.

Таким чином, слід відзначити, що у національному законодавстві відбувається уніфікація вимог до структури та змісту статей фінансових звітів смп та звичайних підприємств з однією лише різницею, що перший подається в скороченому форматі.

Література:

1. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»[Текст]:офіц. текст: за станом 24.07.2015 р. / Мінфін України; Наказ, Положення, Форма від 25.02.2000 № 39. – Доступно з мережі Інтернет: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>(дата доступу: 10.11.2015 р.). – Назва з екрана.

УДК 657

Кубік Валентина

Науковий керівник: **Обнявко Олександр**
Одеський національний економічний університет

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ: ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

В економіці дуже важливу роль в грає інститут бухгалтерського обліку, оскільки він є інститутом, який покликаний обслуговувати економіку кожного господарюючого суб'єкта, а в кінцевому підсумку – і в цілому економіку держави [1, с. 58]. Найважливішим елементом облікової системи підприємства є його облікова політика. Як зазначає Лоханова Н.О., сутність облікової політики з позицій інституціонального підходу складається в тому, що облікова політика є типовим проявом впливу інститутів на процес ведення обліку господарюючих суб'єктів і результати його діяльності, оскільки: вона формується з урахуванням вимог діючих нормативно-правових

актив..., тобто саме формулювання є наслідком впливу елементів інституціональної системи; формується під безпосереднім впливом неформальних інститутів – правил, традицій і цінностей, що склались у відповідному загальноекономічному і бізнес-середовищі в цілому і на конкретному підприємстві зокрема; дієвість облікової політики як інструменту впливу на реальні показники господарської діяльності визначається саме рівнем розвитку формальної і неформальної частини інституціонального середовища, в якому функціонує господарюючий суб'єкт [1, с. 155].

Аналіз сутності та ролі облікової політики переконує в тому, що вона повинна формуватись, орієнтуючись на цілі керуючої системи для досягнення необхідного стану об'єкта управління (підприємства). Це підкреслює необхідність здійснювати основний акцент при розробці облікової політики на чіткому встановленні стратегічних, поточних та оперативних цілей і завдань розвитку підприємства, а також на вивченні реальних характеристик та особливостей об'єкта управління та використання отриманих знань для підвищення ефективності управління об'єктом. На облікову політику як, з одного боку, прогностичну, а з іншого боку, діючу модель управління економікою підприємства, впливають як керуюча система (через формування цілей управління об'єктом), так і сам об'єкт управління (через зміну його властивостей і характеристик).

Слід приділити увагу і принципам, які повинні визначати формування облікової політики підприємства. У Законі «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» наведені загальновідомі концептуальні принципи обліку, якими повинні керуватися бухгалтери у своїй роботі: обачність; повне висвітлення; автономність; послідовність; безперервність; нарахування та відповідність доходів і витрат; превалювання сутності над формою; історична (фактична) собівартість; єдиний грошовий вимірник; періодичність.

Проте, при формуванні облікової політики підприємства доцільно спиратися також на концептуальні засади організації обліку, запропоновані Валуєвим Б.І.: принцип підпорядкованості загальній логіці організації управління економікою, який визначає вибір конкретних форм організації обліку; принцип доцільного наближення функції обліку в центри прийняття рішень відповідно до особливостей організації управління та виробництва; принцип делегування

повноважень і відповідальності бухгалтерів нижчого рівня з збереженням загальної відповідальності за головним бухгалтером; принцип взаємодії обліку з іншими функціями управління – плануванням, контролем, економічним аналізом, регулюванням (прийняттям управлінських рішень); принцип взаємодії різних видів обліку, які є взаємопов'язаними на основі наступності інформації та взаємодоповнюючими, коли об'єкти обліку різних видів обліку не збігаються; принцип оптимального поєднання різних форм централізованої і децентралізованої організації обліку в кожному конкретному підприємстві [2, с. 100-103]. Інституційні зміни в обліковій політиці повинні спиратись на базові принципи, окреслені Лохановою Н.О.: принцип забезпеченості балансу інтересів, дотримання інтересів всіх зацікавлених осіб в обліковій інформації, усунення пріоритетності прав державних інститутів на облікову інформацію; принцип послідовності інституціональних змін в обліку і їх взаємної логічної ув'язки, відмови від нескорельюваних змін в оподаткуванні і бухгалтерському обліку; принцип узгодженості змін у загальному інституціональному середовищі і змін в обліковій системі; принцип відкритості інформаційних потоків з урахуванням забезпечення права господарюючого суб'єкта на захист облікової інформації; принцип іноваційності змін в обліковій системі, що буде сприяти переходу від складання окремих видів звітності до інтегрованої звітності [1, с. 74-75].

Література:

1. Лоханова Н.О. Інтеграційні процеси в обліку в умовах інституціональних перетворень: Монографія / Н.О. Лоханова. – Херсон: Грінь Д.С., 2012. – 400 с.
2. Валуев Б.И. Проблемы развития учета в промышленности / Б.И. Валуев. – М.: Финансы и статистика, 1984. – 215 с.

Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля

ПАРАМЕТРИЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО КОНТРОЛЮ

В ринкових умовах господарювання власниками компаній переважно є фізичні та юридичні особи, а не держава (що було притаманно для радянських часів) акценти переносяться на побудову системи управління всередині компанії.

Інтеграція українських компаній в міжнародне бізнес-середовище потребує формування системи менеджменту, здатної забезпечити фінансову стабільність та прибутковість фірми. Одним із ключових питань розвитку такої системи менеджменту є побудова ефективної системи контролю. Відправним кроком дослідження є чітке розуміння сутності контролю як економічної дефініції. Проведений попередній аналіз спеціальної літератури дозволив констатувати наступне.

При цьому, контроль трактують і як систему, і як процес, і як функцію. При цьому, представлені трактування термінів «внутрішній контроль» та «управлінський контроль» свідчить про наявність певних суперечностей щодо сутності та взаємозв'язків між ними в вітчизняній теорії.

Так частина українських науковців ототожнюють управлінський та внутрішній контроль. В свою чергу в світовій практиці управлінський контроль розглядається як процес з використанням якого менеджер впливає на інших членів організації з метою впровадження стратегії цієї організації.

Таким чином можна констатувати, що на відміну від українських досліджень в зарубіжній теорії існує чіткий поділ управлінського контролю та внутрішнього контролю.

Грунтуючись на вищевикладеному, з метою параметризації управлінського контролю в системі менеджменту компанії доцільно під управлінським контролем розуміти систему обліку та використання інформації з метою оцінки ефективності використання ресурсів компанії (фінансових, трудових, матеріальних, нематеріальних) та компанію в цілому та спрямовує на досягнення визначеної стратегії.

Запропоноване визначення враховує певну міждисциплінарність управлінського контролю, яка схематично представлена на рисі.

Підґрунтям для управлінського контролю є система бухгалтерського обліку, яка генерує облікову інформацію та надає її внутрішнім користувачем в управлінських бухгалтерських звітах.

В свою чергу в системі управлінського контролю використовуються інструменти, правила, методичні прийоми та техніки, які дозволяють менеджерам мотивувати персонал, оцінювати ефективність кожного бізнес-процесу, вимірювати досягнення та переміщати ресурси для досягнення загальної стратегії.

Таким чином, в межах кожного підприємства контроль може бути у складі управлінського контролю та внутрішнього контролю. При цьому внутрішній контроль спрямований на надання впевненості користувачам фінансових звітів щодо відповідності таких звітів встановленим нормам та правилам. Управлінський контроль є проміжною ланкою між управлінським обліком та менеджментом компанії та є дієвим інструментом менеджменту з позиції досягнення стратегічних завдань всередині компанії.

Перспективами подальших досліджень є формування принципів управлінського контролю в умовах асиметрії інформації, які повинні бути спрямовані на досягнення рівноваги між інформаційним забезпеченням менеджменту, власників та персоналу компанії.

УДК 657.1

Кушнір Павло

Подільський державний аграрно-технічний університет

ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Нематеріальні активи є закономірним результатом розвитку науки й технологій, глибокого проникнення їх у процес виробництва, піднесення ролі й значення людського розуму, інформації і знань у розвиток економіки й суспільства.

Методологічні засади формування інформації у бухгалтерському обліку про нематеріальні активи та розкриття даних про них у фінансовій звітності визначені П(С)БО 8 „Нематеріальні активи”, розробленим на базі Міжнародного стандарту фінансової звітності 38. Відповідно до п.4 П(С)БО 8 нематеріальним активом (далі НМА) є

немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований особою.

З цього визначення ми можемо виділити три відмітних ознаки НМА: немонетарність - активи, крім грошових коштів, їх еквівалентів та дебіторської заборгованості у фіксованій (або визначеній) сумі грошей»; нематеріальність - відсутність речового втілення активу; ідентифікованість - тобто такими, які відповідають критеріям визнання статей балансу.

МСФЗ 38 також уточнює, що ідентифікація потрібна для того, щоб нематеріальний актив можна було відрізнити від гудвілу, що виникає при об'єднанні бізнесу.

Придбаний або отриманий НМА відображається в балансі, якщо існує ймовірність отримання майбутніх економічних вигод, пов'язаних з його використанням, і його вартість може бути достовірно визначена.

Якщо НМА отриманий в результаті розробки, то його слід відображати в балансі за умови, що підприємство має: намір і можливість довести НМА до стану придатного до використання; можливість отримання майбутніх економічних вигод від реалізації або використання активу; інформацію для достовірного визначення витрат. Якщо вищевказані умови не виконуються, то понесені витрати визнаються витратами того періоду в якому вони були понесені, без визнання таких витрат у майбутньому НМА.

Для обліку та узагальнення інформації про НМА в Плані рахунків передбачено рахунок 12 "Нематеріальні активи", який має такі субрахунки: 121 "Права користування природними ресурсами", 122 "Права користування майном", 123 "Права на комерційні позначення", 124 "Права на об'єкти промислової власності", 125 "Авторське право та суміжні з ним права", 127 "Інші нематеріальні активи".

У балансах переважної більшості вітчизняних підприємств, за статтею „Нематеріальні активи”, відображаються лише вартість комп'ютерних програм та ліцензій, а інші об'єкти права інтелектуальної власності можуть залишатися не введеними до господарського обігу і, відповідно не відображатися в обліку та звітності підприємства. Однією з причин цього є відсутність їх оцінки.

Вивчення досвіду зарубіжних країн свідчить про використання трьох підходів – затратного, порівняльного та доходного. З метою

узгодження результатів оцінки варто застосовувати порівняльний аналіз оцінки вартості НМА на основі різних підходів і, таким чином, більш достовірно визначається вартість об'єкта оцінки. Досить поширеною на практиці є ситуація, коли вартість НМА визначається безпосередньо покупцем та продавцем. Однак постає питання, наскільки обґрунтованою та достовірною є така оцінка, та чи повною мірою відображає інтереси обох сторін.

Загалом, вітчизняним законодавством передбачено декілька видів вартості об'єктів нематеріальних активів: первісна, справедлива та переоцінена. Порядок здійснення оцінки НМА за справедливою вартістю законодавством повністю не врегульовано. У П(С)БО 8 вказані лише умови, за яких повинна використовуватися оцінка, однак, щодо методики її визначення роз'яснення відсутні.

Вартість НМА може змінюватися, тому необхідно здійснювати їх переоцінку. Вона не є обов'язковим заходом, а тому здійснюється тільки тими підприємствами, які зацікавлені у відображенні реального стану належних їм НМА. У випадку здійснення переоцінки виникають певні труднощі. Здійснюється переоцінка за справедливою вартістю на дату балансу тільки тих НМА, щодо яких існує активний ринок; у випадку переоцінки окремого об'єкта НМА необхідно переоцінювати всі інші активи групи. Виникає питання, наскільки об'єктивно можливо визначити такі втрати і як відобразити це документально.

Тому проблемою сучасного обліку залишається здатність достовірно відображати інформацію про НМА.

УДК 657.1

Легенчук Сергій

Житомирський державний технологічний університет

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Трансформація світової економічної системи змінює діючі підходи до управління підприємствами, внаслідок чого перед бухгалтерським обліком, як основною забезпечуючою інформаційною системою управління, користувачами висуваються нові вимоги, що зумовлює необхідність його відповідної модифікації. Сучасними

вченими-бухгалтерами ще не розроблені загальні правила та порядок такої модифікації до змін, що відбуваються в економічній системі, хоча значна кількість з них відмічають про необхідність внесення корективів в існуючу систему бухгалтерського обліку.

Можна виділити два основні напрями тенденцій розвитку бухгалтерського обліку: 1) тенденції розвитку бухгалтерського обліку в цілому; 2) тенденції розвитку бухгалтерської звітності.

Основними тенденціями розвитку бухгалтерського обліку в цілому є:

- поступове включення до складу об'єктів бухгалтерського обліку не тільки власності підприємства, а й всіх інших ресурсів, над якими здійснюється контроль і використання яких в діяльності підприємства забезпечує створення вартості;

- основною метою обліку стає не стільки визначення фінансового результату діяльності підприємства, а забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень на основі генерування необхідної інформації;

- трансформація методології облікової оцінки, що передбачає використання замість традиційних історичних оцінок моделі оцінки за справедливою вартістю і моделей прогнозних оцінок.

Основними тенденціями розвитку бухгалтерської звітності є:

- надання користувачам інформації перспективного та прогнозного характеру;

- надання користувачам нефінансової інформації про основні фактори генерування та руйнування вартості підприємства;

- надання фінансової інформації про нові об'єкти інтелектуально-інноваційної природи (людський та інтелектуальний капітал, інновації, венчурні інвестиції та венчурний капітал, внутрішньостворені торговельні марки тощо);

- надання фінансової та нефінансової інформації про екологічну та соціальну діяльність підприємства;

- орієнтація в наданні бухгалтерської звітності не на конкретну групу користувачів, а створення звітності загальної спрямованості, яка одночасно забезпечує потреби усіх можливих користувачів.

На основі узагальнення існуючих підходів до виділення тенденцій розвитку бухгалтерського обліку розроблено наступну матрицю (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця тенденцій розвитку бухгалтерського обліку як
практичної діяльності

<i>Тенденції розвитку бухгалтерського обліку в цілому</i>	<i>Тенденції розвитку звітності</i>	
	<i>Перспективна і прогностна фінансова інформація</i>	<i>Нефінансова інформація</i>
<i>Від майна - до ресурсів (від власності - до контролю або до неповного контролю)</i>	Інформація про ресурси, що забезпечують стратегічний розвиток підприємства	Інформація на основі нефінансових показників про ресурси підприємства (соціальний і людський капітал)
<i>Від концепції оцінки - до концепції прийняття рішень (від достовірності - до ймовірності)</i>	Перспективна і прогностна імовірнісна інформація для прийняття рішень	Нефінансова імовірнісна інформація для прийняття рішень

У запропонованій матриці утворюються чотири квадранти, які характеризують перспективні напрями розвитку бухгалтерського обліку як практичної діяльності. Використання розробленої матриці (табл. 1) дозволяє виділити ті перспективні напрями розвитку бухгалтерського обліку, які дозволяють забезпечити адекватність існуючої облікової системи зростаючим вимогам користувачів бухгалтерської інформації.

Загальною тенденцією розвитку бухгалтерського обліку як практичної діяльності є відображення в системі обліку тих ресурсів, які не завжди є активами підприємства (природного, соціального, інтелектуального, людського та клієнтського капіталу, ризиків тощо), а також надання інформації нефінансового, імовірнісного і прогностного характеру, що забезпечує прийняття більш ефективних управлінських рішень.

Нуковий керівник: **Калюга Євгенія**
Національний університет біоресурсів і
природокористування України

ВНЕСОК ЛУКИ ПАЧОЛІ В РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Значний внесок у розвиток бухгалтерського обліку зробив італійський математик Лука Пачолі. Серед його досягнень можна виділити наступні:

1. Запропонував подвійний запис, при цьому лише до такої галузі господарства, як торгівля. Сутність подвійного запису полягала в тому, що будь-яку операцію відображали двічі: один раз – за дебетом одного рахунку, вдруге – за кредитом іншого.

2. Дав пояснення дебету та кредиту рахунків. Якщо один рахунок одержував і за це був винен, то виникало поняття «дебет»; якщо другий видавав і за це мав, то виникало поняття «кредит».

3. Запропонував персоніфікацію рахунків, згідно з якою за кожним рахунком стояла відповідна персона (особа) або група осіб. Наприклад, за рахунком «Каса» – касир, за рахунком «Капітал» – власник, за рахунком «Товари» – комірник.

4. Навів такі групи рахунків: інвентарні, результативні, операційні й операційно-результативні, таким чином, здійснив першу класифікацію рахунків.

5. У системі рахунків запропонував використовувати такий рахунок, як «Прибутки та збитки», сальдо якого повинно переноситися на рахунок «Капітал».

6. Майже всі рахунки рекомендував відкривати проводками через рахунок «Капітал». Наприклад, майнові рахунки дебетувати одночасно із кредитуванням рахунку «Капітал»; рахунки кредиторської заборгованості кредитувати з одночасним дебетуванням рахунку «Капітал». Таким чином, поява цього рахунку фактично означала виникнення подвійної бухгалтерії.

7. Описав процедуру оформлення в обліку господарських операцій за допомогою трьох книг: Пам'ятної (Меморіалу), Журналу й Зошита (Головної книги).

8. Запропонував такі постулати обліку: 1) сума дебетових оборотів завжди тотожна сумі кредитових оборотів тієї ж системи

рахунків; 2) сума дебетових сальдо завжди тотожна сумі кредитових сальдо тієї ж системи рахунків.

9. Сформулював такі правила: 1) не можна нікого вважати боржником (дебітором) без його відома, навіть якщо це здається доцільним; 2) не можна вважати нікого довірительом (кредитором) за відомих умов без його згоди.

10. Рекомендував обов'язковість проведення інвентаризації майна в окремих аркушах (інвентаризаційних описах) або книгах.

11. Запропонував першу класифікацію джерел покриття заборгованості за товари: готівка; кредит; обмін товари на товари; погашення дебіторської заборгованості кредиторською.

12. Навів класифікацію витрат залежно від їх відношення до: підприємства (торгові та домашні), товару (прямі та непрямі), господарського процесу (звичайні та надзвичайні).

13. Навів дві протилежні рекомендації щодо застосування принципів оцінки: за продажними максимально високими цінами та за собівартістю. Використання максимально високих цін призводило до систематичного завищення величини капіталу й зменшення прибутку. Оцінку за собівартістю передбачав здійснювати в поточному обліку.

14. Трактував баланс як процедуру, пов'язану зі встановленням тотожності оборотів за дебетом і кредитом рахунків Головної книги.

15. Розглядав бухгалтерський облік як самостійний метод, що може використовуватися як на окремих підприємствах, так і за їх межами.

Як висновок із вищенаведеного, можемо вважати, що заслуги Л. Пачолі перед людством неоціненні. Його цілком виправдано називають «батьком бухгалтерії».

Література:

1. Пасько Т. О. Історія бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]: навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / Т. О. Пасько – Суми. – 2009. – С. 26–28. – Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/268/1/pasko7.pdf>

Науковий керівник: **Завірюха Антоніна**
Волинський коледж НУХТ

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

Управлінський облік є необхідним інструментом управління підприємством. Його впровадження дозволяє підвищити якість та оперативність прийнятих рішень, наблизити очікуваний результат та контролювати ризики, пов'язані з господарською діяльністю. Ведення управлінського обліку на підприємстві вирішує завдання як поточного, так і стратегічного характеру, наприклад, є необхідною інформаційною системою для прийняття стратегічних управлінських рішень в умовах невизначеності і ризиків, що притаманні сучасному економічному середовищу.

Перші роботи, які були присвячені управлінському обліку, зокрема М.Г. Чумачеика, А.Ф. Мухіна, К.Н. Нарібаєва, С.С. Сатубалдіна, В.І. та М.В.Ткачів висвітлювали перший досвід, що був накопичений на підприємствах США.

Українських видань з цього приводу мало. У останні роки вийшли монографія Я.В. Нападовської та підручники і навчальні посібники Ф.Ф. Бутинця із співавторами, С.Ф. Голова, М.С. Пушкаря тощо. Більше робіт підготовлено російськими авторами (В.Ф.Палій та Р.В. Віл, О. Ніколаєва і Т. Шишкова, В.Е. Карімов та багатьох інших).

Поняття управлінського обліку подається багатьма авторами. В основу визначення цього терміну, що даються вченими розвинених країн (Р. Ентоні та Дж. Рис, В. Нідлз, Ч.Т. Хонгрента Дж. Фостер, Д. Друрі тощо), як правило, покладено поняття управлінського обліку, прийняте Американською асоціацією бухгалтерів, а саме: управлінський облік – це процес виявлення накопичення, аналізу підготовки інтерпретації та передачі інформації, яка використовується менеджерами різних рівнів управління підприємства для планування оцінки контролю і регулювання його діяльності та прийняття стратегічних, поточних та оперативних управлінських рішень. Але питання вдосконалення саме управлінського обліку, який безпосередньо забезпечує інформацією про процеси і результати діяльності керівників господарства, яку використовують для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, широко не висвітлювалися.

У світовій практиці виділяють чотири етапи встановлення та розвитку управлінського обліку:

1. Початок XIX - XX ст. Цей період пов'язаний із появою методів нормування праці. Створена на цьому ґрунті система калькулювання стандартних витрат та оперативного аналізу відхилень дала змогу перенести акцепти з функції обліку на функції контролю.

2. 30 – 60 рр. XX ст. характер поступовою зміною принципів накопичення і використання даних про витрати виробництва, розробленням калькулювання системи змін витрат (директ - кост), організація обліку з акцентами витрат і відповідальності, внаслідок цього у 50р. XX ст. сформувалася окрема складова облікової системи підприємства управлінського обліку, яка зорієнтована на дані про витрати і результати діяльності підприємства.

3. 50 – 70 рр. XX ст. характерним є формування управлінського обліку і його встановлення як самостійної, цілісної сфери діяльності розпочався в середині 70р. XX ст. у зв'язку з посиленням ролі стратегічного управління за умов суттєвих змін у системах управління та технології виробництва.

4. Середина 70-х рр. — кінець XX ст. Для цього періоду характерними є автоматизація виробництва, комп'ютерні інформаційні технології, глобальна конкуренція. Продовжується удосконалення методів калькулювання на основі діяльності, поширюється система управління, калькулювання шляхом зворотного потоку, цільове калькулювання. Управлінський облік стає складовою частиною процесу стратегічного управління. Це етап інтеграції управлінського обліку в систему управління.

В Україні у зв'язку з прийняттям закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» в 1999р. управлінський облік розглядається як синонім внутрішньо – господарського обліку, що зумовлює різні погляди на його роль, зміст і значення в системі управління підприємством.

Без управлінського обліку важко уявити діяльність сучасного підприємства. Жива зацікавленість у зниженні витрат та зростанні доходів створює передумови впровадження управлінського обліку на тих підприємствах, які тільки розмірковують про вдосконалення своєї системи управління витратами. Важливо досконало вивчити накопичений практичний досвід компаній, які вже використовуються певний час управлінський облік, із метою легкого впровадження та

ефективного функціонування цієї управлінської технології на власному підприємству.

УДК 33(075.8)

Мережа Дарія

Науковий керівник: **Завірюха Антоніна**

Волинський коледж НУХТ

СУТНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ І ЯВИЩ

У науковому світі ведеться багато дискусій з приводу необхідності втручання держави в економічні процеси. Погляди учених і практиків варіюють між двома кардинально протилежними підходами: від твердження, що економіка може сама себе регулювати, до позиції, що державне втручання життєво необхідне.

Основоположники класичної політичної економіки А. Сміт, Ж.-Б. Сей, В. Петті, Д. Рікардо були переконані в дії принципу ринкової рівноваги й повністю заперечували втручання держави в регулювання економіки. Подібної думки додержувались теоретики маржиналізму та основоположники неокласичної теорії Л. Вальрас, В. Джевонс, А. Маршал, Дж. Кларк та ін. Зокрема, А. Сміт та Д. Рікардо є засновниками теорії і політики фритредерства (невтручання держави в приватнопідприємницьке життя суспільства), вважаючи цю політику ідеальною, завжди вигідною всім країнам і народам. Проте Д. Рікардо надавав неабиякої вагомості розвитку та становлення саме державній економічній політиці, яка б у свою чергу позитивно впливала та сприяла розвитку виробничих сил суспільства.

Однак світова практика свідчить про неабиякі недоліки такого підходу: з 1895 р. в капіталістичній системі з певною періодичністю спостерігаються кризи, які виявляються у надвиробництві товарів, неможливості їх реалізації, що, в свою чергу, призводить до спаду виробництва, зростання безробіття в країні, зниження рівня життя населення. Коли у 1929-1933 рр. капіталістичне господарство зазнало величезних втрат, стало зрозуміло, що ринкова економіка самостійно не здатна ні повністю подолати, ні суттєво зменшити глибину економічних криз. За цих умов Дж. М. Кейнсом була запропонована

теорія антициклічного державного регулювання, яка сприяє розширенню сукупного попиту в період спаду виробництва та його обмеженню у фазі піднесення.

Як альтернатива кейнсіанству виник монетаризм – теорія мікрорегулювання економіки. За цією теорією державне регулювання проявляється лише в контролі за загальною грошовою масою. Монетаризм, зокрема, заперечує необхідність регулювання цін на сільськогосподарську продукцію.

В історії людства відомі дві основні моделі управління економікою: централізоване, або адміністративне управління, в якому процес виробництва й розподілу регулюється державними органами на основі розробленого ними плану, та ринкове господарство, в якому суб'єкти господарювання самостійно визначають свої дії, а відносини між ними регулює не державний план, а такі ринкові інструменти, як попит, пропозиція і ціна. Однак ці дві головні форми господарювання ніколи не існували й не існують у чистому вигляді. І в економічній системі колишнього СРСР існували елементи ринкової моделі економіки. Вони застосовувались насамперед для вирішення тих питань, які не можна було вирішити централізованими методами.

В Україні упродовж більшої частини ХХ століття також функціонувала адміністративно-централізована моделлю управління економікою, яка довела свою неспроможність задовольняти інтереси й використовувати потенціал багатьох людей, вирішувати проблему дефіциту ресурсів та ін. За таких умов система адміністративно-централізованого управління не сприяє стабільному зростанню добробуту населення, ставить під сумнів існування правової держави і демократії.

Сформована в країні нормативно-правова база повинна регламентувати способи державного нагляду за діяльністю галузей економіки з метою забезпечення дотримання інтересів населення країни в процесі інтеграції країни на європейські і світові ринки, забезпечення рівних умов конкуренції для міжнародних і місцевих корпорацій як на національному, так і на світовому ринках, запобігання негативним соціальним, економічним, екологічним наслідкам діяльності іноземних корпорацій на території країни, проявам монополізації й недобросовісної конкуренції, забезпечення прозорості та відкритості ринку.

Отже, перспективи соціально-економічного розвитку будь-якої

країни залежать від ефективності інструментальної бази державного впливу на розвиток основних галузей економіки. Удосконалення цієї бази повинно відбуватися з урахуванням викликів, спричинених процесами глобалізації. Зважаючи на виняткову важливість та недостатню ефективність вітчизняного сільського господарства, процес формування аграрної політики є одним із основних елементів державного регулювання економічних процесів у нашій країні.

УДК 657

Михалевич Світлана

Ковельський промислово-економічний коледж Луцького
національного технічного університету

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ВИБОРУ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ

Використання виробничих запасів, в більшості випадків, визначається їх потребою у виробничому процесі підприємств і, як правило, не підлягає регулюванню особами, що управляють ними. А тому важливого значення набуває управління надходженням матеріалів у запаси.

Про важливість даного питання зазначають Мескон М., Альберт М., Хедоурі Ф. Вчені зазначають, що вибір системи управління матеріально-технічними запасами обумовлюється видом попиту на ту чи іншу статтю запасів, який, за своїм характером, може бути залежним чи незалежним.

У першому випадку попит на запаси знаходиться в прямій залежності від виробничих потреб підприємства. Система управління запасами, в даному випадку, називається плануванням матеріальних потреб. Ціллю такого планування є наявність запасів, які необхідні для безпосереднього виготовлення запланованої кількості продукції.

Незалежним попитом користуються запаси, потреба в яких не визначається виробничою необхідністю підприємства.

При цьому виділяється дві основні системи управління запасами: система з фіксованою кількістю (за якою постійно контролюється рівень запасів); система з фіксованим часом (за якою визначена чітка періодичність надходження запасів).

Управління запасами за принципом «точно вчасно» передбачає їх надходження на підприємство декілька раз в день саме у той момент, коли вони необхідні у виробництві.

Зменшення собівартості продукції є однією з головних умов підвищення ефективності виробництва. А тому, вагомого значення набуває наявність об'єктивної і достовірної інформації про надходження виробничих запасів, формування їх собівартості, рівень закупівельних цін, умови зберігання та ефективність використання. Особливої ваги дане питання набуває за сучасних умов господарювання, коли ринкові ціни на виробничі запаси постійно змінюються.

УДК 339.138

Москалева Алина

Научный руководитель: **Климова Юлия**

Могилевский государственный университет продовольствия

ABC-АНАЛИЗ В МАРКЕТИНГОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

Движение готовой продукции на предприятии характеризуется объемами ее продаж. Ранжирование проданной продукции в зависимости от получаемой выручки дает возможность сосредоточить внимание на тех ее видах, которые определяют основную часть объемов продаж. ABC-анализ (ABC-analysis) — метод, который позволяет определить наиболее значимые ресурсы компании с точки зрения валовых продаж и валовой прибыли. В маркетинге наиболее востребованным является ABC-анализ ассортимента выпускаемой продукции. Такой анализ проводится как для отдельных видов продукции, так и для всего ассортимента в целом. Метод позволяет определить нерентабельные или низкорентабельные группы товаров, своевременно улучшить и оптимизировать ассортимент предприятия. Суть метода состоит в том, что все товары предприятия на основе, полученной прибыли или выручки от их продажи распределяются по трём группам: А – самые важные (лучшие товары), В – средней важности (товары среднего уровня), С – наименее важные (наименее выгодные товары). В основе метода ABC-анализа лежит «Правило

Парето», согласно которому 80% результата деятельности дают 20% всех товаров.

Целью ABC-анализа является простое, удобное и наглядное ранжирование товаров по удельной выручке (прибыли): в группу А включаются товары, которые в сумме дали 80% выручки (прибыли), в группу В – 15%, в группу С - 5% выручки (прибыли). В данном случае можно так же выделить группу N, в которую будут входить так называемые неликвидные товары, т.е. продукция с нулевым объемом продаж. Границы интервальных групп 80%-15%-5% могут изменяться и могут устанавливаться индивидуально для каждого предприятия. На основе проводимого ABC-анализа принимается решение о расширении производства или снятии отдельных товаров.

Проведем ABC-анализ ассортимента выпускаемой продукции на ОАО «Могилевский мясокомбинат» за 2014 год. Предприятие имеет большой ассортимент товаров, входящих в ряд номенклатурных групп, поэтому проведем анализ отдельно между номенклатурными группами, а затем отдельно в каждой из номенклатурных групп товаров. Среди номенклатурных групп товаров максимальную выручку от реализации предприятию приносят мясные изделия и колбасные изделия, они относятся к группе А. Данная группа приносит около 80% общей выручки от реализации. В группу В относят мясные полуфабрикаты, объем продаж которых составляет около 15%. В группу С входят остальные виды товаров мясной промышленности (субпродукты, жиры и т.д.) с объемом продаж менее 5% от общего объема продаж. Производство товаров группы А должно жестко контролироваться и четко прогнозироваться, товары данной группы должны быть максимально конкурентоспособными на рынке и не терять свои сильные стороны. Группа В – группа товаров, производство которых обеспечивает стабильные продажи, а как следствие и стабильную выручку предприятию. Продукция группы С является наименее важной, т.к. имеет наименьшие показатели полученной выручки от реализации, в сравнении с другими группами товаров. Продукция данной группы не сильно востребована и малоценная, ведь она является побочным продуктом при переработке мяса.

Проанализируем отдельные ассортиментные группы товаров ОАО «Могилевский мясокомбинат», а именно: мясные продукты, колбасные изделия и полуфабрикаты, т.к. они приносят наибольший

доход підприємству. Можна сказати, що максимально конкурентоспособними, товарами входящими в групу А, будуть: м'ясо (говядина), варені колбаси, сырокопченые колбасні изделия, копчености, а так же крупнокусковые полуфабрикаты, м'ясная вирізка и пельмени. Іменно для цих товарів слід виділяти максимальні інвестиції, для модернізації і переоснащення їх виробництва в змінюючихся умовах, і кращі ресурси. В групу В товарів можна віднести сосиски, сардельки, полукопченые і копчено-варені колбаси, а так же сирюю колбасу, супові набори, м'ясної фарш. Виробництво і реалізація даних продуктів не потребує серйозного контролю по порівнянню з товарами групи А, але при цьому вони не менш важливі для підприємства і є постійним і, практично, незмінним джерелом отримання виручки від реалізації продукції.

Виходячи з проведеного аналізу можна зробити висновок, що всі товари, які увійшли в групу А купують в найбільших об'ємах. В той час як товари групи С купують в найменшому об'ємі, що свідчить про зниженні конкурентоспособності даних товарів по відношенню до товарів груп А і В, об'єм реалізації яких найбільший.

УДК 657

Нещадим Вікторія

Науковий керівник: **Калюга Євгенія**,
Київський інститут банківської справи

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ АКТИВІВ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Комерційні банки відіграють важливу роль в економічних перетвореннях, що відбуваються в нашій країні. Як регулятори грошового обігу та центри акумуляції грошових ресурсів і їх перерозподілу, комерційні банки володіють важливими важелями впливу на фінансову, інвестиційну, виробничу й інші сфери економіки, а також на розвиток економічних і суспільних відносин.

У міжнародній банківській практиці якість активів поряд із достатністю капіталу є фундаментальною умовою, що визначає

фінансовий стан банку, його благополуччя. Достатність капіталу значною мірою залежить від ступеня надійності розміщення банком коштів в активні операції.

Активні банківські операції є різнорідними за своїм економічним змістом, дохідністю, якістю. При цьому основні види розміщення є високодохідними, але передбачають високі ризики. Частина активів банку на безальтернативній основі вкладається в обов'язкове резервування, на кореспондентські рахунки банку, що дозволяє йому стабільно працювати, хоча й не приносить доходу.

Останніми роками спостерігається активне нарощування обсягу активних операцій у діяльності комерційних банків України.

У сучасних умовах господарювання питання про активні операції українських комерційних банків набуває особливого значення. Їх обґрунтоване проведення, з одного боку, і необхідність розширення інвестицій в економіку, з другого, загострюють цю проблему, перетворюють її в одне з актуальних теоретичних і практичних питань національної економіки.

Досить багато авторів, як українських, так і зарубіжних, дали висвітлення даної проблеми в економічній літературі. Так, серед вітчизняних можна назвати роботи Береславської О. І., Боринця С. В., Кириченко О. А., Краманова Е. В., Примостки С. О., Савлука М. І., Ющенко В. А. й ін. Заслужують на увагу дослідження російських авторів – Абашиної А. М., Бункіної А. М., Вершиніна А. П., Жукова Є. Ф., Кисельова В. В., Пісукклова Д. Ю., Сапожнікова М. В. та ін. Незважаючи на такий вагомий доробок учених, проблема комплексного дослідження теоретичних і практичних засад аналізу й оцінки активів комерційних банків залишається недостатньо розробленою. Відчувається потреба у фундаментальних працях, в яких знайшли б відображення основні аспекти формування методики системного аналізу й інструментарію управління активами банку та ефективністю їх використання.

Згідно з НП(С)БО 1, активи – це ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигід у майбутньому [1].

Відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), актив – це ресурс, контрольований суб'єктом господарювання в результаті минулих подій, від якого очікують надходження майбутніх економічних вигід для суб'єкта

господарювання [2].

За американським стандартом бухгалтерського обліку SFAC 6, активи – це ймовірні майбутні економічні вигоди, що отримані або контролюються окремою компанією в результаті угоди або минулих подій [3].

Тож, з вищенаведених визначень можна зробити висновок, що актив – це будь-який об'єкт бухгалтерського обліку, право контролю якого закріплене за банком, що відповідає хоча б одній із таких вимог:

1) дає дохід банківській установі;

2) може бути обмінаний на інший об'єкт, що, у свою чергу, даватиме дохід банківській установі.

Усі активи комерційного банку можуть бути розділені на: первинні резерви; кредити, надані банком; інвестиції в цінні папери; основні засоби і нематеріальні ресурси. До первинних резервів належать активи, які в будь-який час можуть бути використані банком для видачі вкладів і здійснення поточних платежів. Це – банкноти і монети в касі банку; кошти на кореспондентських рахунках; обов'язкові мінімальні резерви.

Первинні резерви є малоприбутковим видом активів, і керівництво банку з метою максимізації прибутку прагне до зниження їх частки в структурі активів. Проте це зниження є можливим лише до певного рівня, оскільки готівкових коштів у касі банку має бути достатньо для розміну грошей, видачі вкладів, видачі готівки СПД на їхні потреби. Необхідний розмір готівкових коштів визначається структурою пасивів даного комерційного банку і часткою в пасивах поточних рахунків фізичних та юридичних осіб, вкладів, терміни виплати за якими настали. Планування руху готівки в касі банку, вибір джерел її поповнення є одним із найважливіших завдань, яке розв'язують при управлінні активами банку.

Комерційні банки зберігають тимчасово вільні кошти на своїх кореспондентських рахунках у національному та комерційних банках. Достатність коштів на кореспондентських рахунках банку для виконання ним поточних платежів є наслідком діяльності банку з управління поточною ліквідністю. Сума коштів на кореспондентському рахунку не може бути нижчою за відповідний норматив, установлений НБУ. Оскільки відсотки, що виплачуються за залишками на кореспондентських рахунках, як правило, нижчі за відсотки, що пропонуються за міжбанківськими кредитами й

депозитами, природним є прагнення керівництва банку до мінімізації залишків на цих рахунках до рівня, достатнього для проведення строкових платежів [4].

Підбиваючи підсумки, можна сказати, що активи комерційного банку – це частина бухгалтерського балансу, що характеризує розміщення й використання залучених банком коштів із метою одержання прибутку та підтримання ліквідності банку.

Література:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 (МСБО 38) [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_050
3. SFAC № 6 «Елементи фінансових звітів комерційних організацій» [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://bankreferatov.com.ua/referat/buhgalterskiy/2_object10901.html
4. Скоморович І. Г. Банківські операції: підручник / І. Г. Скоморович. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012.
5. Аналіз банківської діяльності: підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін.; за ред. А. М. Герасимовича. – К.: КНЕУ, 2004.

УДК 657

**Ночовна Юлія,
Самбурська Наталія**
Полтавський університет економіки і торгівлі

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА ЩОДО ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ

Однією із найскладніших проблем організації обліку на виробничих підприємствах є формування облікової політики щодо витрат. Значення її полягає в упорядкуванні обліку, наданні йому планомірності та послідовності, забезпеченні порівнянності облікових даних, підвищенні ефективності організації та формуванні адекватної методики обліку виробничих витрат і калькулювання собівартості продукції, які мають визначальний вплив на результати діяльності підприємства та конкурентоспроможність бізнесу. Проте саме ці складові облікової політики виробничого підприємства на сьогодні

залишаються найбільш залежними від галузевих особливостей і потребують реальної практичної апробації в умовах діяльності конкретного виробничого підприємства.

Так, згідно з Методичними рекомендаціями щодо облікової політики підприємства, затвердженими Наказом Міністерства фінансів України № 635 від 27 червня 2013 р., елементами облікової політики підприємства щодо виробничих витрат є: способи обліку витрат з використанням різних класів рахунків; перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг); перелік і склад змінних і постійних загальновиробничих витрат; бази розподілу загальновиробничих витрат між видами продукції (робіт, послуг). Проте наведений перелік, на глибоке переконання авторів, є не повним, оскільки не визнає важливими складовими облікової політики виробничого підприємства способи розподілу загальновиробничих витрат на змінні та постійні, методи обліку витрат на виробництво і методи калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг). З урахуванням цього вважаємо за доцільне уточнити склад елементів облікової політики підприємства щодо виробничих витрат, удосконалити їх нормативно-правове забезпечення й надати детальну характеристику альтернативних способів з метою адекватної оцінки їх переваг і недоліків, виробу найбільш ефективного варіанту.

Окремим питанням облікової політики підприємства щодо виробничих витрат присвячена низка наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених, зокрема:

- питання класифікації витрат досліджувалися такими вітчизняними науковцями, як Валуєв Б.І., Бутинець Ф.Ф., Голов С.Ф., Ластовецький В.О., Нападовська Л.В., Пушкар М.С., Сопко В.В., Чумаченко М.Г. та інші;

- фундаментальні роботи з дослідження поведінки витрат і їх розподілу на змінні та постійні належать зарубіжним вченим К. Друрі, Ч. Т. Хорнгрену, Дж. Фостеру, Ш. Датару. Вітчизняні напрацювання у цій сфері знайшли відображення у працях Голова С.Ф., Карпенко О.В., Ночовної Ю.О., Нападовської Л.В., Чумаченка М.Г.;

- зміст, характеристика та специфіка застосування різних методів обліку витрат і калькулювання собівартості продукції висвітлені майже у всій класичній економічній літературі. Однак, лише деякі із вітчизняних вчених (Голов С.Ф., Карпенко О.В., Ночовна Ю.О., Сопко В.В.) для більш ґрунтовного пізнання процесу

виробництва наполягають на їх розмежуванні та класифікації за різними ознаками.

Проте окреслені дослідження здебільшого проводилися у контексті необхідності удосконалення організації та методики фінансового та/або управлінського обліку витрат, проблеми ж формування облікової політики щодо виробничих витрат залишаються не достатньо розробленими і потребують комплексного вирішення на теоретичному та прикладному рівнях. На нашу думку, основними напрямками дослідження у цій сфері мають стати вивчення сучасного стану та проблем формування облікової політики підприємства щодо виробничих витрат, критична оцінка окремих її складових відповідно до чинного законодавства, удосконалення типового переліку статей калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) та чинної методики розподілу загальновиробничих витрат, розробка практичних рекомендацій щодо вибору найбільш ефективних методів обліку витрат і калькулювання собівартості продукції та удосконалення розпорядчого документу про облікову політику виробничого підприємства з огляду на необхідність максимального задоволення інформаційних потреб внутрішніх і зовнішніх користувачів та з урахуванням галузевих особливостей діяльності конкретного підприємства.

УДК 657.421.3

Первій Інна

Житомирський державний технологічний університет

ВАРІАНТИ ОБЛІКОВОГО ВІДОБРАЖЕННЯ ВНУТРІШНЬОСТВОРЕНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ЦІЛЕЙ СТВОРЕННЯ І НАПРЯМУ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Враховуючи існування пропозицій авторів щодо удосконалення обліку внутрішньостворених комп'ютерних програм можна констатувати, що існуюча методика обліку створення комп'ютерних програм не відображає сучасний стан розвитку програмної інженерії, не враховує особливостей сучасних комп'ютерних програм та в цілому не повною мірою задовольняє зростаючі потреби суб'єктів, яким

необхідна інформація про IT-проект зі створення програмного забезпечення як на стадії його безпосередньої реалізації, так і по його завершенню.

Загальна модель облікового відображення внутрішньостворених комп'ютерних програм в залежності від напрямку їх використання наведена на рис. 1.

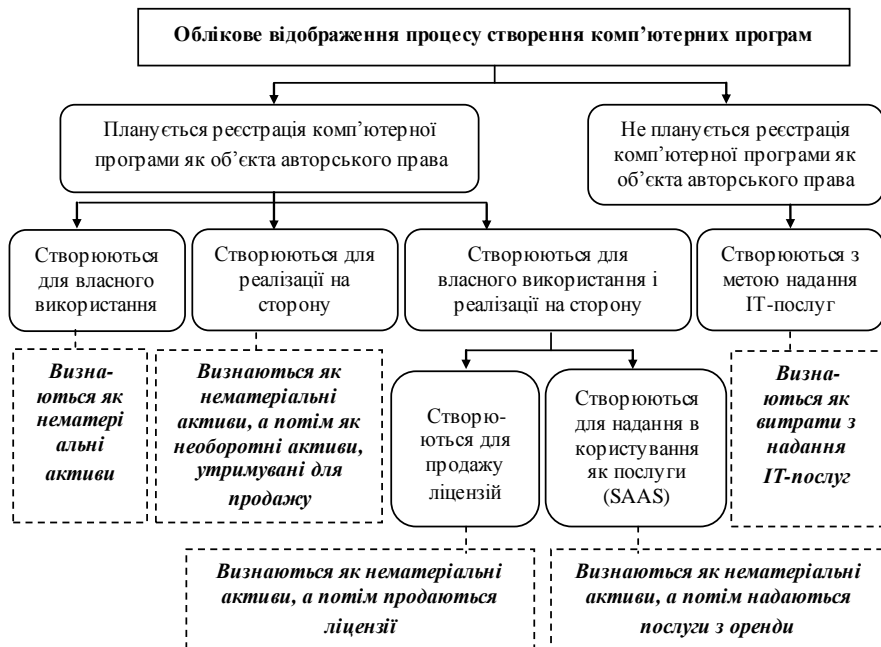

Рис. 1. Модель облікового відображення внутрішньостворених комп'ютерних програм в залежності від цілей створення і напрямку їх використання

Про це безпосередньо також відмічає проф. П. Мантер, наголошуючи, що у той час, як інвестиції корпорацій в програмне забезпечення стають все більш значними, прийнята модель ведення бухгалтерського обліку не в змозі відобразити той факт, що ці витрати здатні принести вигоду в майбутньому [1]. Існування такої ситуації зумовлює необхідність удосконалення чинної методики з урахування особливостей розвитку програмної інженерії в Україні, особливостей комп'ютерних програм як об'єктів авторського права та з урахуванням провідної світової облікової практики з даного напрямку досліджень.

При побудові нової або удосконаленні існуючої методики створення комп'ютерних програм на підприємстві обов'язково слід враховувати особливості комп'ютерних програм як об'єкта бухгалтерського обліку, до основних з яких відносяться їх розуміння як нематеріального активу та об'єкта права інтелектуальної власності. Це передбачає можливість їх розгляду як невідчутного активу, процес створення якого характеризується як один із видів творчої (інтелектуальної) діяльності, метою здійснення якої не є понесення певної кількості затрат праці або часу, а створення продукту, що має суб'єкта свого створення, тобто автора.

В залежності від подальшого напрямку використання залежить порядок віднесення витрат на розробку комп'ютерних програм до нематеріальних активів або до готової нематеріальної продукції підприємства, а також особливості облікового відображення процесу комерціалізації внутрішньостворених нематеріальних активів (як послуг з оренди або як реалізації готової продукції).

Література:

1. Мантер П. SOP 98-1. Учет затрат на разработку программного обеспечения / Пол Мантер // Електронний ресурс. – Режим доступу: http://consulting.ru/econs_art_632655387

УДК 657

Перинська Альона
Науковий керівник: **Калюга Євгенія**
Національний університет біоресурсів і
природокористування України

СИСТЕМА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Останніми роками у світовій економіці відбулися значні зміни середовища господарювання, згідно з якими нове стратегічне мислення все більше погоджується із глобалізацією бізнесу й з переходом до нової моделі економічного зростання, що тісно пов'язана з інформатизацією людства. Кожна подія несе в собі інформаційне навантаження, врахувати яке можна лише шляхом створення на підприємстві адекватного обліково-аналітичного

забезпечення прийняття стратегічних рішень на основі системного підходу.

Якісно нові підходи, в підґрунтя яких покладено ідеї гармонізації різних видів обліку в рамках стратегічного розвитку та стандартизації облікових процедур, спрямовані на отримання облікових даних, характерною рисою яких є: орієнтація на виконання місії підприємства; формування альтернативних варіантів вирішення стратегічних завдань діяльності підприємства та вибір оптимального; інтерпретація виявлених відхилень та їх аналіз із точки зору виконання стратегічного завдання.

Великий внесок у розкриття проблеми обліково-аналітичного забезпечення процесу управління зробили такі вчені, як Ф.Ф. Бутинець, Г.Г. Кірейцев, О.Д. Гудзинський, М.Я. Дем'яненко, М.С. Пушкар, П.Т. Саблук та інші. Але, незважаючи на цінність цих досліджень, існує ряд невирішених теоретичних і практичних питань, що потребують подальшого вивчення.

Ураховуючи міжнародний досвід, теоретичні засади, стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності, виділяють не тільки загальні групи користувачів облікової інформації, а й групи конкретних економічних проблем і оптимальні варіанти їх розв'язання, що можуть прийматись на основі цієї облікової інформації [1].

Головними завданнями обліково-аналітичної системи підприємств є:

- облік господарських операцій за цільовими напрямками на базі бухгалтерського обліку з додаванням нефінансових показників;
- контроль за використанням матеріальних і нематеріальних ресурсів, за правильним відображенням усіх господарських операцій на етапах планування, обліку та за достовірністю аналітичних даних;
- планування діяльності підприємства, зокрема господарських операцій; видів діяльності: операційної, інвестиційної, фінансової; центрів відповідальності та підприємства загалом.[2]

Для виконання поставлених завдань на підприємстві повинна функціонувати інформаційна система з відповідним програмним забезпеченням. На українському ринку програмних продуктів достатньо бухгалтерських та аналітичних програм. Найвідомішими з них вважаються бухгалтерські програми «1С:Бухгалтерія», «БЕСТ», «Електронна бухгалтерія» тощо.

До програм фінансового аналізу належать аналітичні програми «ИНЗК-АФСР», «АНЗК-Аналитик», «ФинЕксперт», «БЕСТ-Ф» та інші, призначені для оцінювання й аналізу поточного та прогнозованого фінансового стану підприємства, вибору найкращої стратегії його розвитку, для розроблення інвестиційних проектів і бізнес-планів тощо.

Отже, для ефективного розвитку підприємництва в Україні необхідна адекватна ринковим відносинам система подання інформації, що дасть змогу формувати релевантну інформацію, аналізувати її та приймати раціональні управлінські рішення.

Як висновок, можна сказати, що ключова позиція в інформаційній системі належить системі обробки даних. Тому інформаційну систему можна визначити як набір таких процедур, як процес збирання та обробки інформації для підтримки планування, прийняття рішень, координації та контролю, а комунікаційна функція системи полягає в швидкому та надійному передаванні даних.

Література:

1. Бухгалтерський управлінський облік: підручник / Ф. Ф. Бутинець, Т. В. Давидюк, З. В. Канурна й ін. – Житомир: ПП «Рута», 2005. – 480 с.
2. Обліково-аналітичне забезпечення управління: вітчизняний і міжнародний досвід: [монографія] / за заг. ред. проф. Білопольського М. Г., Сизоненко О. А.: Макіївський економ.-гуманіт.ін-т. – Донецьк, 2014. – 352 с.

УДК 657

Прущишена Ірина

Науковий керівник: **Калюга Євгенія**
Національний університет біоресурсів
і природокористування України

ПОНЯТТЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ЗНИЖЕННЯ

У системі показників, що характеризують ефективність виробництва, одне із провідних місць належить собівартості продукції. У ній, як у синтетичному показнику, відображаються всі сторони виробничої й фінансово-господарської діяльності підприємства. Визначення сутності цього показника є основою для прийняття рішень щодо вибору шляхів зниження собівартості продукції.

Дослідженням цих питань займалися такі видатні вчені, як А. Ф. Аксененко, М. А. Болюх, Ф. Ф. Бутинець[1], М. І. Маниліч[3], В. Ф. Палій, В. М. Пархоменко, В. В. Сопко, М. Г. Чумаченко й ін.

Собівартість продукції трактують як грошове вираження витрат на виробництво та реалізацію продукції, а також як показник, що характеризує ефективність діяльності підприємства. Тому, безумовно, можна погодитися з Н. Костецькою, яка вважає, що зниження собівартості продукції є одним із найважливіших напрямків підвищення ефективності виробництва, конкурентоспроможності продукції та підприємства. Чим менше величина собівартості продукції, тим більше можливостей у підприємства підвищувати прибуток і конкурентоспроможність своєї продукції [2].

Досить актуальним питанням для всіх виробничих підприємств є зменшення собівартості продукції, оскільки підприємство прагне збільшити свій прибуток за рахунок зниження витрат. До факторів зниження собівартості продукції підприємства можна віднести:

1) зростання технічного рівня виробництва, зокрема, впровадження нової прогресивної технології, механізація й автоматизація виробничих процесів; розширення масштабів використання й удосконалення техніки та технології, що застосовується;

2) поліпшення організації виробництва та праці, тобто вдосконалення управління виробництвом і скорочення витрат на нього; впровадження наукової організації праці;

3) зміну обсягу виробництва, що зумовлює відносне скорочення умовно-постійних витрат внаслідок зростання обсягу виробництва;

4) зміну структури, асортименту та поліпшення якості продукції [2].

Крім того, можна виділити ще й такі шляхи зниження собівартості:

– пошук нових постачальників дешевшої сировини, матеріалів;
– перегляд штатного розпису працівників з метою оптимізації їх чисельності;

– підвищення ефективності використання виробничих площ.

Найбільш дієвими шляхами зниження собівартості продукції є впровадження економних технологій виробництва, використання світового досвіду з цього питання. Не менш важливим чинником, що сприятиме скороченню витрат підприємств, є дотримання всіх головних принципів ефективного розміщення продуктивних факторів

– скорочення шляхів між виробником і покупцем, між виробництвом і сировинною базою.

Отже, основним і головним резервом зниження собівартості продукції підприємства є скорочення матеріальних витрат. У сукупності ці два шляхи є однією з основних умов зростання прибутку підприємства, підвищення рентабельності й ефективності його роботи.

Література:

1. Бутинець Ф. Ф. Організація бухгалтерського обліку: підручник / Ф. Ф. Бутинець, С. М. Лайчук, О. В. Олійник, М. М. Шигун. – Житомир: ПП «Рута». – 2002. – 591 с.
2. Костецька Н. Факторний підхід до формування стратегії зниження витрат підприємства / Н. Костецька // Галицький економічний вісник. – 2011. – № 1(30). – С. 159–166.
3. Маниліч М. І. Собівартість продукції: теоретичний аспект [Електронний ресурс] / М. І. Маниліч, О. В. Миронюк. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum%20/ZnpEn/2012_8/01SPTA.pdf.
4. М'якота В. Собівартість продукції: від випуску до реалізації: підручник / В. М'якота. – Х. – 2006. – 268 с.
5. Пилипенко І. І. Облік, контроль та аналіз: навч. посібник / І. І. Пилипенко, В. П. Пантелеєв, В. О. Шевчук [та ін.] ; за ред. В. П. Пантелеєва – К.: Бізнес Медіа Колсалтинг, 2011. – 368 с.
6. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: підручник / Н. М. Ткаченко – К.: А.С.К. – 2001. – 784 с.

УДК 930.2

**Пустовіт Юлія,
Ковтонюк Ілля**

Науковий керівник: Сушик Ірина
Луцький національний технічний університет

ЕТНІЧНА САМОБУТНІСТЬ ЯПОНЦІВ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ

Японців вважають однією з найсамобутніших націй. Унікальність країни пояснюється збереженими донині національними традиціями та відданості авторитету. Японці вірні групі, нації, державі. Для них характерна дисциплінованість, почуття обов'язку, стійке самовладання. Вони акуратні у всьому і ввічливі.

Налагодити ділові контакти з японцями непросто, адже вони дуже обачні і рідко вступають у ділові відносини, якщо не знають партнера.

Японці керуються невербальними сигналами і контекстом сказаного, слова ж для них грають другорядну роль.

У більшості соціальних ситуацій японець не управляє ходом бесіди і не намагається її підтримувати. У розмові він не прагне панувати чи переконувати. Японець зазвичай робить короткі зауваження і не вимовляє довгих фраз. Характерною рисою ділового спілкування японців є відповідальність за свої слова.

Японці не схильні самі починати розмову, вони дають робити це іншим. Говорять з обережністю, не дозволяючи собі вільних висловлювань, проте в компанії з друзями та знайомими спілкуються охоче. Японці проявляють дуже велику вибірковість щодо співрозмовника, для них важлива група, до якої належить партнер.

Японці цінують доброзичливий тон спілкування. Вони далеко не завжди стануть заперечувати своєму співрозмовнику, навіть якщо він висловлює протилежну точку зору. Мова японця неконкретна.

Рукоштовання не прийнятне при зустрічі з японцями. Традиційним є уклін. Однак, це не просто уклін, а ціле мистецтво. Більшість людей, що ведуть бізнес і переговори з японськими партнерами, стверджують, що краще не кланятися зовсім, ніж зробити це неправильно. Глибина поклону в більшості випадків залежить від віку, посади і соціального статусу людини.

Ділова етика японських бізнесменів суттєво відрізняється від правил і норм ділового світу Заходу. Підвищений інтерес світу до «японської» системи організації праці пояснюється їх відданістю компанії, довічним наймом на роботу, відповідальністю кожного за долю підприємства.

До особливостей національного характеру японців можна віднести такі риси як працелюбство, сильно розвинуте естетичне почуття, любов до природи, відданість традиціям, схильність до запозичення, етноцентризм, практицизм. Характерними для Японії рисами групової поведінки є дисциплінованість, відданість авторитетові, почуття "боргу". Серед побутово-життєвих рис найбільш помітними є ввічливість, охайність, самовладання, бережність та допитливість.

Найважливішою рисою японського національного характеру є працелюбство і пов'язані з ним зусилля в усіх сферах трудової діяльності. Японці працюють до вісімнадцяти годин в день. Приходить і вирушати вчасно вважається поганим тоном, потрібно прийти хоча б на півгодини раніше і обов'язково затриматися в кінці робочого дня. Вирушати на обід

також не прийнято, вони перекушують на робочому місці. Довго відпочивати в Японії також не прийнято. Чотири дні вихідних вважаються повноцінною відпусткою, а брати виділені три тижні в рік не заведено. Японці повністю віддаються праці і роблять її з насолодою, крім того, у процесі праці вони виражають почуття прекрасного.

Японці рано (в п'ятдесят років) відходять від справ і віддаються повністю естетичній насолоді природою. В японській мові є естетичні поняття: ханамі – милування квітами, цукімі – милування місяцем і юкімі – милування снігом, які виражали суттєву частину повсякденного життя. Традиція поклоніння прекрасному передається від покоління до покоління. Самі ж японці вважають, що притаманне їм почуття краси – їх національне надбання.

Серед життєвих правил японців наступні: примиритися із ситуацією, якою б вона не була; знаходити можливість дотримуватися встановлених правил; обмежувати себе в розвагах; причиною нещастя вважають самого себе.

Отже, успадковані національні стереотипи поведінки дають себе знати в багатьох життєвих ситуаціях. Переважна більшість японців продовжує зберігати прихильність до національних звичаїв і традицій. Національно-психологічні особливості, що сформувалися протягом тисячоліть, сьогодні залишаються в своїй основі неперушними. Японці залишаються японцями.

УДК 657

Резнік Аліна

Науковий керівник: **Клімович Ірина**

Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

МЕТОДИ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ ЗА МСФЗ ДЛЯ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ

В результаті переходу на МСФЗ для малих та середніх підприємств важливу роль відіграє облік запасів. Це пов'язано з тим, що оцінка об'єктів обліку визначає собівартість реалізованої продукції, впливає на фінансову звітність, прибуток підприємства. На сьогодні, напевно чи можна знайти компанію, яка веде діяльність, не використовуючи запасів. Для їх обліку за міжнародними стандартами

застосовується однойменний МСБО (International Account Standard - IAS) 2 «Запаси». При всій своїй простоті він має ряд принципових відмінностей від П(С)БО 9 «Запаси», які часто ставлять в глухий кут бухгалтерів, які виростили на вітчизняній системі обліку.

В Україні облік запасів за МСФЗ для малих та середніх підприємств розглядали і досліджували такі вчені, як Г.П. Голубничка, С.Ф. Голов, Ф.Ф. Бутинець, А.О. Єпіфанова, Ю.І. Боярський.

Під час аналізу запасів за МСФЗ не мало важливе значення має оцінка. МСБО 2 «Запаси» встановлює свою, твердо установлену, оцінку, яка вимірюється за двома показниками:

- собівартість (Cost);
- чиста вартість реалізації (Net realisable value) [1].

Оцінка за собівартістю означає оцінку активу за сумою сплачених грошових коштів чи їхніх еквівалентів або за справедливою вартістю іншого відшкодування, переданого постачальникові на дату придбання (Historical cost) [2].

Перевага МСБО 2 «Запаси» - застосування знижок.

Чиста продажна ціна (net realisable value – NRV) – ціна продажу, яка визначається розрахунковим шляхом, за мінусом витрат на завершення виробництва та витрат, необхідних для здійснення продажу [1].

Згідно обліку запасів за МСФЗ малі та середні підприємства застосовують такі методи:

- метод Standard cost і метод Retail method – визначення наближеного значення собівартості;
- нормативний метод (Standard cost) – застосування калькуляції нормативної собівартості одиниці продукції з подальшим обліком відхилень;
- метод роздрібних цін (Retail method) – оцінка товарних запасів, що складаються з великої кількості швидко змінюваної товарної номенклатури, мають однакову норму прибутку і стосовно яких використовувати інші методи оцінки недоцільно [2].

Для розрахунку собівартості застосовують наступні формули:

- ідентифікованої собівартості відповідної одиниці (Specific identification of their individual costs);
- середньозваженої собівартості (Weighted average cost formula);
- собівартості перших за часом надходжень (FIFO) [2].

Метод ідентифікованої собівартості відповідної одиниці (Specific identification of their individual costs) застосовують для тих запасів, які не є взаємозамінними або призначені для реалізації спеціальних проектів.

В більшості випадків застосовується метод середньозваженої собівартості (метод собівартості перших за часом надходжень — FIFO).

Таким чином, використання методу оцінки запасів сприятиме можливості визначити і оцінити витрати матеріалів, їх раціональне використання, що призводить до зменшення затрат на незатребувані запаси. Облік запасів для малих та середніх підприємств, які застосовують МСФЗ, спонукатиме до співпраці підприємств України з іноземними партнерами. Особливе значення дана співпраця матиме для торгівельної діяльності, так як велика кількість продукції для України є імпортованою. Введення обліку запасів за МСФЗ для малих та середніх підприємств в Україні – це абсолютно новий етап розвитку бухгалтерського обліку, приєднання вітчизняної облікової практики до англо-американської системи бухгалтерії

Література:

1. Попович В. І. Облік запасів за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] / В. І. Попович. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>;
2. International Accounting Standards Committee, International Accounting Standards 2 «Inventories», available at: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

УДК 657.1

Рябова Анна
Науковий керівник: **Андрушко Руслана**

ОБЛІК І КОНТРОЛЬ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

На даний час в Україні землі сільськогосподарського призначення передані у приватну власність. У приватній власності знаходиться 83 % ріллі і садів, і більше третини природних кормових угідь.

Відповідно діючої методики обліку, землі сільськогосподарського призначення не включені в економічний оборот сільськогосподарських підприємств. З одного боку це є виправданим, адже активи, що не належать підприємству і знаходяться в його користуванні на правах операційної оренди не обліковуються на балансі підприємств орендарів.

У складі основних засобів сільськогосподарських підприємств земля з'явилась відповідно до вимог П(С)БО 7 «Основні засоби» [2].

В Плані рахунків бухгалтерського обліку виділено два окремі субрахунки: 101 «Земельні ділянки» та 102 «Капітальні витрати на поліпшення земель».

Облік власних земельних ділянок, що ідентифіковані як інвестиційна нерухомість, тобто в результаті використання яких отримуються орендні платежі або відбувається збільшення власного капіталу, здійснюється відповідно до вимог П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість».

Слід зазначити, що відповідно до змін у Земельному кодексі України (про обіг земель с.-г. призначення) не раніше 1 січня 2016 року, забороняється внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів господарських товариств.

Більшість земель сільськогосподарських підприємств використовують на умовах оренди. Облік орендованих земельних ділянок сільськогосподарського призначення регулює П(С)БО 14 «Оренда» [4].

Для включення в економічний оборот вартості прав на використання орендованих земель слід використовувати методику, передбачену для оцінки прав користування земельною ділянкою на умовах емфітевзису, що ґрунтується на попередньому визначенні ринкової вартості земельної ділянки.

Об'єктом емфітевтичного права є користування земельною ділянкою сільськогосподарського призначення, що знаходиться у приватній, комунальній або державній власності. Таке користування має обмежений характер, оскільки власник передає емфітевті право володіння та право цільового користування земельною ділянкою, зберігаючи за собою право розпорядження нею.

Оцінені за вказаною методикою права слід обліковувати на балансі сільськогосподарських підприємств-орендарів за методикою обліку нематеріальних активів, яка регулюється П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» [5].

Таким чином, на сьогодні облік земель сільськогосподарського призначення в Україні регулюють: П(С)БО 7 «Основні засоби», П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість», П(С)БО 14 «Оренда» та П(С)БО 8 «Нематеріальні активи».

Важливу роль у збереженні земель сільськогосподарського призначення та відтворенні родючості відіграє державний контроль за їх охороною та раціональним використанням. Від підвищення ефективності земельного контролю безпосередньо залежить збереження цінних сільськогосподарських угідь.

Необхідно сформувати якісне правове забезпечення обліку земель сільськогосподарського призначення через запровадження окремого галузевого стандарту обліку.

Земля, як і будь-який інший економічний актив, повинна бути достовірно оцінена.

Фіксування даних якісних параметрів земель сільськогосподарського призначення в оцінці на даному етапі є найбільш прийнятним з точки зору оперативності, виконання контрольно-аналітичних функцій.

Земельний контроль не повинен бути лише самостійним видом діяльності, до змісту якої входять збір інформації про підконтрольний об'єкт, її опрацювання, оцінка й передача для прийняття управлінських рішень. Він має стати елементом механізму управління якістю земельних ресурсів, гарантією їх охорони, реалізацією правових норм, які регулюють ці заходи, способом забезпечення законності в державному управлінні охорони земельних ресурсів.

Оцінка земельного контролю в такому аспекті сприятиме підвищенню ефективності, зміцненню його цілей, а відтак і збереженню земельних ресурсів.

УДК 657

Семенишена Юлія
Науковий керівник: **Куцик Петро**
Львівська комерційна академія

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Метою діяльності підприємства є не тільки отримання прибутку, але й стабільний економічний розвиток з паралельним виконанням своїх соціальних програм. Базою для цього є надійне аналітично-технічне інформаційне забезпечення. У зв'язку з динамічним розвитком суспільства питання аналітичного забезпечення є недостатньо вивченим. У існуючих наукових розробках недостатньо відображено роль окремих факторів суспільного життя та рівня їхнього впливу в процесі здійснення аналітичного забезпечення.

При оцінці сучасного стану економіки та аналітичного забезпечення використовувалися методи системного аналізу, узагальнення та синтезу. Контроль за формуванням і використанням фінансових ресурсів впливає з притаманної фінансам здатності об'єктивно відображати кількісні й вартісні пропозиції виробництва та реалізації продукції, робіт, послуг. Запорукою успіху компанії є правильно обрана стратегія та ефективна система контролю щодо її втілення. Розуміння стратегії починається з визначення мети її довгострокових напрямків діяльності компанії, які зумовлюють її місію. Місія компанії трансформується у конкретні цілі діяльності, які потім втілюються за допомогою відповідних корпоративних стратегій.

З метою прийняття якісних і оперативних управлінських рішень суб'єкт господарювання потребує інформації про те, як найкращим чином одержувати й використовувати потрібні активи та споживати власні в процесі здійснення своєї господарської діяльності. Сукупність даних про господарську діяльність створює інформаційну базу, на основі якої функціонує бухгалтерський, фінансовий та податковий обліки.

Постала проблема апробації та впровадження новітніх методів дослідження господарських процесів, які спираються на власний

практичний досвід авторів і дістали назву евристичних методів дослідження. Цей факт обумовлений тенденцією до різних змін економічної ситуації на макро та мікро рівні, в результаті чого проявляється неспроможність поточного оперативного аналізу господарської діяльності, підприємств подання інформації для прийняття якісних управлінських рішень.

Основу сучасної діяльності суб'єктів господарювання заклали вчені: Герберт Александер Саймон — розвиток теорії організації, менеджменту і управлінських рішень («Administrative Behavior», 1947, «Model of Man», 1957.), Саймон Сміт («Economic Growth of Nations Total Output and Production Structure», 1971), Кумпанс Тьялінг («Activity Analysis of Production and Allocation», 1951). Пропоновані науковцями моделі вирішення даних проблем проходять тривалий шлях розкриття їх суті та подальшої апробації з остаточним впровадженням у безпосереднє використання та включення у навчальні програми вищих навчальних закладів.

Незважаючи на фундаментальні розробки вчених в царині економіки, ускладнення суспільних відносин приводить до постановки нових задач і цілей, у зв'язку з чим, питання якісного аналітичного забезпечення постає дуже гостро. З метою вирішення цих задач і цілей безперервно здійснюється перегляд існуючих методів дослідження господарських процесів і явищ, для їх подальшої адаптації та створення нових методів на базі існуючих. Успішне функціонування суб'єктів господарської діяльності потребує коштів. Будь-який іноземний інвестор також обов'язково потребує якісної інформації про господарську діяльність суб'єкта інвестування. Для цього йому може бути потрібна інформація, яка не відображається в стандартних фінансових звітах. Для задоволення такої потреби суб'єкт інвестування може подавати для інвестора додаткові фінансові звіти. У зв'язку з, цим необхідно надати юридичного значення таким звітам і встановити відповідальність за достовірність наведених у звітах даних.

Економічна криза на даному етапі набрала загрозливих неконтрольованих темпів розвитку, що обумовлено новими стихійними лихами та їх руйнівним впливом на економіки відповідних країн. У зв'язку з тим, що основними валютами при здійсненні міжнародних розрахунків є євро та долари, країни Європейського Союзу та США за допомогою регулювання кількості грошей та їх реального забезпечення певними обсягами виробництва впливали на

стан економік країн, що використовують їх валюту при здійсненні міжнародних розрахунків.

Так, наданням кредитів країнам Європи, де знаходиться і Україна, фактично здійснюється закабалення економік цих країн. Це здійснюється через те, що беручи кредит у міжнародної фінансової організації, країна-боржник здійснює подальше забезпечення цього кредиту випуском власної продукції. При цьому обсяг відсотку за отриманий кредит (а відсоток за кредит — це зобов'язання повернути суму коштів, яка ще не випущена в обіг) країна-боржник також повинна забезпечити продукцією, або іншими наявними в неї активами. Ними країна-боржник погашає фінансовий борг, тобто не отримує коштів за їх реалізацію. Продукція надається як форма оплати кредиту для взаємозаліку заборгованостей. Як результат країна-боржник не може виконати своїх програм внутрішнього розвитку, власних соціальних програм, в результаті чого виникає ризик виникнення соціальних невдоволень у всіх формах прояву, свідченням чого є сьогодні Греція, Франція, Іспанія та ін.

Необхідно створити або новий стандарт забезпечення готівки і безготівкових коштів, або повернутись до золотого стандарту. В сучасних умовах такий стандарт має бути в обсязі, рівному грошовій масі відповідної грошової одиниці у готівковому та безготівковому видах конкретної валюти. Необхідно зробити такий порядок і засади здійснення бухгалтерського обліку, які унеможливили б фінансові зловживання, існування офшорних зон та уникнення оподаткування всіма суб'єктами господарювання.

Фактично відбувається економічне протистояння за право стати фінансовим центром світу. Цей центр (країна) і буде носієм тієї грошової одиниці, на підтримання стану якої і працюватимуть інші країни. До моменту становлення такого фінансового центру, який може бути й має бути не обов'язково однополярним, відбудеться нівеляція всіх інших грошових одиниць через фактичне підкорення іноземних національних економік. Дана ситуація обумовлена неможливістю в повному обсязі здійснювати якісний оперативний економічний аналіз та прогноз в сучасних умовах розвитку економіки. Для уникнення подібної ситуації необхідно розробити нову систему показників для аналізу та прогнозу господарської діяльності суб'єкта господарювання, які давали б можливість та реальну здатність врахування всіх чинників господарської діяльності будь-якого стану

розвитку економічного середовища.

Ураховуючи стабільно високі темпи інформаційно-технічного розвитку є доцільним впровадження додаткових реєстрів суб'єктів господарювання загально світового рівня, або створення такого на базі існуючих реєстрів держав.

Таким чином, у процесі здійснення господарської діяльності приймаються управлінські рішення найрізноманітнішими суб'єктами господарювання будь-якої сфери та напрямку діяльності. Виникнення та розвиток сучасної економічної кризи демонструє нам відсутність на даному етапі розробленого методу економічного аналізу, за допомогою якого можна було б вклавши ресурси отримати швидкий потрібний результат — вивести з економічної кризи підприємство, галузь, економіку. Проте, вклавши кошти, інвестор не має в своєму розпорядженні розробленого та достовірного методу, використовуючи який на основі отриманих даних (в тому числі й облікових), він міг би встановити наявність фінансових відхилень та повного спектру причин, що їх зумовили: халатність, зловживання чи розкрадання коштів і їх реальний розмір без звертання до правоохоронних органів.

Література:

1. Фінанси підприємств[Текст]: підруч. /Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Подерьогін. 3-тє вид., перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2000. — 460 с.;
2. Голов, С.Ф. Управлінський облік[Текст] / С.Ф.Голов. — К.: Лібра, 2003. — 704 с.
3. Ситник, В.Ф. та ін. Основи інформаційних систем[Текст]: навч. посібник/ В.Ф. Ситник. — Вид 2-ге, перероб. і доп./ В.Ф. Ситник, Т.А. Писаревська, Н.В. Єрьоміна, О.С. Краєва; за ред. В.Ф. Ситника. — К.: КНЕУ, 2001. — 420 с.

ТРАКТУВАННЯ ГРОШОВИХ КОШТІВ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

В науковій і навчально-практичній літературі з управління, бухгалтерського обліку, фінансового менеджменту, аудиту і економічного аналізу, в останній час багато уваги приділяється дослідженню грошових коштів. Вважається, що грошові кошти в бухгалтерському обліку не викликають питань методологічного плану.

Проте, сьогодні помітна значна неоднорідність в термінах, що застосовуються окремими авторами в обліку. У фінансових, економічних науках та бухгалтерському обліку вживають різні словосполучення: „грошові засоби”, „грошові кошти”, „грошові активи” [2, с. 413]. Так, в термінологічному словнику А.Г. Загороднього, Г.Л. Вознюка та Г.О. Партина наведено наступне: „в господарській практиці назву грошей мають явища, зовні відмінні одне від одного: одиниці рахунку, в яких визначаються ціни на товари, національні грошові знаки, іноземна валюта, записи на банківських рахунках, кошти, витрачені на придбання цінних паперів, боргові зобов'язання, що використовуються для платежів, тощо” [3, с. 139].

Ця проблема є досить актуальною, тому що невизначеність в термінології приводить до неправильного застосування рахунків для обліку. Так, за П.Я. Папковською грошові кошти обліковуються як на рахунках грошей, грошових документів та переказів в дорозі, так і на рахунках довгострокових та короткострокових фінансових інвестицій.

В поняття „грошові кошти” включають не тільки готівку, але і цінні папери, і фінансові активи, і грошові зобов'язання, а кошти трактується як капітал. Наприклад, В.Г. Белоліпецький грошові кошти називає фінансовими ресурсами, а останні трактує як частину капіталу. Грошові кошти відображаються в Балансі у складі оборотних активів у статті „Грошові кошти та їх еквіваленти”.

Але звичний нам термін не можна вживати у всіх випадках. Якщо розглянути поняття „кошти”, що наводилось радянськими науковцями традиційної фінансової школи, можна побачити, що воно аналогічне до сучасного розуміння капіталу. Так, Д.С. Моляков визначає оборотні кошти як „авансовану в грошовій формі вартість для планомірного створення та використання оборотних виробничих

фондів і фондів обігу в мінімально необхідних розмірах, що забезпечують виконання підприємством виробничої програми і своєчасного здійснення розрахунків” [4, с.150], що є, по суті, оборотним капіталом.

Кошти, що є у розпорядженні господарюючого суб’єкта і використовуються на розвиток виробництва, невиробничої сфери, споживання, а також можуть залишатися у резерві називають фінансовими ресурсами [1, с.47-48]. Фінансові ресурси, що використовуються на розвиток діяльності підприємства – це капітал у грошовій формі. Суб’єкт господарювання в процесі своєї діяльності постійно змінює грошову форму капіталу на матеріалізовану, яка, в свою чергу, змінюється, набуваючи різних форм (сировина, товар, послуги та ін.). Таким чином, відбувається обіг капіталу, тобто капітал, первісно включений у сферу підприємницької діяльності у вигляді коштів, у процесі виробництва чи бізнесу матеріалізується у продукт, який минув стадію реалізації і повернувся власникові у формі коштів. А капітал в економічному розумінні в бухгалтерському обліку відображається не тільки в активі, але й в пасиві балансу.

Література:

1. Білуха М.Т. Теорія фінансово-господарського контролю і аудиту: підручник / Т.М. Білуха– К.: ПП „Влад і Влада”, 1996. – 320 с.
2. Бланк И.А. Управление денежными потоками / И.А. Бланк. – Киев, МП «ИТЕМ Лтд», СП «АДЕФ-Украина», 2002. – 735 с.
3. Загородній А.Г. Облік і аудит: Термінологічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, Г.О. Паргин.– Львів: „Центр Європи”, 2002. – 671 с.
4. Туган-Барановський М.І.Паперові гроші та металл / М.І. Туган-Барановський – К., 2004. – 200 с.

Ковельський промислово-економічний коледж Луцького
національного технічного університету

СУТЬ І КЛАСИФІКАЦІЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Основною метою діяльності підприємств є виробництво продукції, надання послуг, виконання робіт. Поряд з основними засобами і предметами праці важливу роль у господарській діяльності підприємств відіграють нематеріальні активи.

Згідно з П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» нематеріальний актив – це немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований.

В М(С)БО 38 «Нематеріальні активи» зазначено, що нематеріальний актив – це немонетарний актив, який не має фізичної субстанції та може бути ідентифікований.

Відповідно до Податкового кодексу України нематеріальні активи – право власності на результати інтелектуальної діяльності, у тому числі промислової власності, а також інші аналогічні права, визнані об'єктом права власності (інтелектуальної власності), право користування майном та майновими правами платника податку в установленому законодавством порядку, у тому числі набуті у встановленому законодавством порядку права користування природними ресурсами, майном та майновими правами.

Не менш важливим для організації обліку нематеріальних активів є їх класифікація.

Відповідно до П(С)БО 8 нематеріальні активи класифікують так: права користування природними ресурсами (право користування надрами, іншими ресурсами природного середовища тощо); права користування майном (право на користування земельною ділянкою, будівлею тощо); права на комерційні позначення (права на торговельні марки, комерційні найменування тощо); права на об'єкти промислової власності (право на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, породи тварин, у тому числі ноу-хау, захист від недобросовісної конкуренції тощо); авторське право та суміжні з ними права (право на літературні, художні, музичні твори, комп'ютерні програми, програми для ЕОМ, передачі (програми) організацій мовлення тощо); інші нематеріальні активи (право на провадження діяльності, використання економічних та інших привілеїв тощо). Саме ця класифікація

покладена в основу побудови плану рахунків бухгалтерського обліку.

На думку Бігдан І.А. в основу класифікації нематеріальних активів необхідно покласти такі ознаки: об'єкт права; характер володіння; функціональне призначення; підпадання під знос; засіб придбання; термін корисного використання; рівень правової охорони; використання у діяльності; характер участі у виробництві продукту; період отримання очікуваних вигід; місце використання; можливість ідентифікації; відчуженість; засіб оцінки; джерела придбання; вплив на фінансовий результат; ступінь ризику вкладень капіталу в активи; ступінь ліквідності.

Польова Т.В. вважає, що для раціональної організації обліку нематеріальних активів та ефективного управління ними необхідно класифікувати їх за видами прав; станом використання; періодом отримання очікуваної вигоди; ступенем ризику вкладень капіталу в нематеріальні активи; напрямками вибуття - із зазначенням мети їх застосування.

Бразілій Н.М. визначає такі основні групи ознак, як: термін використання; ступінь ідентифікації; ступінь відчуження; ступінь ліквідності і ризику; шляхи надходження; ступінь правової захищеності.

Мельник Л.Ю. поділяє нематеріальні активи за такими ознаками: за характером функцій у суспільстві; наявністю творчого елементу; з точки зору обліку; правами використання НМА; господарсько-обліковими ознаками; ознаками цілого; способом отримання; належністю до інституту галузі права ОІВ; у відповідності з європейськими стандартами.

Наявність різних підходів вчених щодо встановлення класифікаційних ознак нематеріальних активів свідчить про те, що дане питання є не до кінця вивченим і дослідженим.

ОБЛІК НЕРОЗПОДІЛЕНОГО ПРИБУТКУ

Однією з головних економічних категорій, пов'язаних із діяльністю виробничого підприємства, є прибуток. Її важлива роль полягає у характеристиці основної мети підприємницької діяльності виробничого підприємства, підсумку економічного результату.

Розмаїтість підходів до визначення поняття прибутку свідчить про різне його трактування. Прибуток варто розглядати не тільки як кінцевий фінансовий результат комерційної діяльності та показник ефективності підприємства, а й як основну стратегічну його мету, стимул до подальшого розвитку через грошові заощадження.

У сучасних умовах існують неоднакові погляди щодо поняття прибутку, однак при цьому значна більшість учених характеризують лише його кількісний аспект. На думку А. А. Мазаракі, прибуток, як економічний показник, являє собою різницю між ціною реалізації та собівартістю продукції (товарів, послуг), між обсягом отриманого виторгу та сумою витрат на виробництво й реалізацію продукції [2, с. 449].

Влучніше розкриває економічну суть прибутку визначення українського вченого-економіста С. В. Мочерного про те, що прибуток – перетворена похідна форми додаткової вартості, яка з кількісного аспекту є різницею між ціною продажу товарів і витратами капіталу на її виробництво [1, с. 397]. Хоча незаперечним є факт, що кількісно прибуток відображається як різниця між ціною товару та витратами на його виробництво, вчений, цілком доречно, зауважує, що прибуток відображає перетворену похідну форму додаткової вартості.

Теоретично прибуток у трансформаційний період виступає як об'єкт та інструмент управління, в якому сконцентровано інтереси майже всіх суб'єктів економічної діяльності. Він є джерелом фінансових ресурсів суб'єктів господарювання та держави. Як особливе джерело формування й поповнення фінансових ресурсів підприємницьких структур прибуток із переходом до ринкової економіки є тією частиною грошових заощаджень підприємства, яка сприяє розширенню виробництва та підвищенню добробуту акціонерів. У цьому полягає відтворювальна та стимулююча функція прибутку. Як важливий показник оцінки фінансових результатів

діяльності суб'єкта господарювання, його фінансового стану і перспектив розвитку прибуток є показником ефективності функціонування підприємства в цілому й фінансових можливостей держави. Саме тому він виконує контролюючу функцію та сигналізує про необхідність заходів щодо зменшення собівартості продукції, нарощування обсягів виробництва, доцільності змін у ціновій політиці, розширення асортименту товарів.

Джерела утворення прибутку тісно пов'язані з основними видами прибутку. Одним із них, по-перше, є реалізація продукції, робіт і послуг. У цьому випадку прибуток залежить від цін, обсягу виробництва, якості, визнання продукції, рівня витрат. По-друге, джерелом прибутку є реалізація основних фондів та іншого майна підприємств. По-третє, джерелом є результат від позареалізаційних операцій, який визначається як різниця між позареалізаційними доходами і позареалізаційними витратами.

З'ясувавши історичне трактування прибутку і його джерела, дамо характеристику основним ознакам прибутку:

- прибуток являє собою форму доходу підприємця, який здійснює певний вид діяльності. Ця зовнішня найбільш проста форма вираження прибутку є разом із тим недостатньою для його повної характеристики, оскільки в деяких випадках активна діяльність у будь-якій сфері може і не бути пов'язана з отриманням прибутку (наприклад, діяльність політична, благодійна тощо);

- прибуток є формою доходу підприємця, який вклав свій капітал із метою досягнення певного комерційного успіху. Категорія прибутку нерозривно пов'язана з категорією капіталу, особливим фактором виробництва, і в усередненому вигляді характеризує ціну функціонуючого капіталу;

- прибуток не є гарантованим доходом підприємця, який вклав свій капітал і може не лише не отримати очікуваного прибутку, але й повністю чи частково втратити вкладений капітал, тому прибуток є певною мірою платою за ризик здійснення підприємницької діяльності;

- прибуток – це не весь дохід, отриманий у процесі підприємницької діяльності, а лише та частина доходу, що зменшена на суму тих витрат, які пішли на здійснення цієї діяльності.

Прибуток – це та частина додаткової вартості продукту, що реалізується підприємством, яка залишається після покриття витрат

виробництва. Прибуток є економічною категорією. Суть його в багатьох літературних джерелах зводиться до того, що це частина вартості додаткового продукту. Основні значення прибутку відображено на рисунку 1.

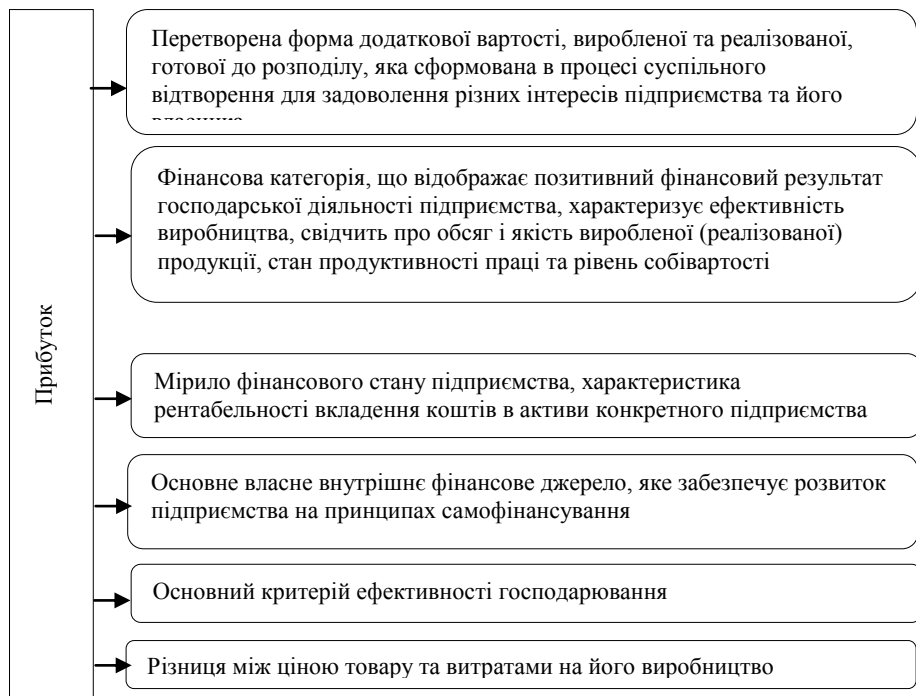

Рис. 1. Прибуток як економічна категорія

Увесь прибуток, отриманий за результатами діяльності звітного періоду, поділяється на дві частини: розподілений і нерозподілений.

Нерозподілений прибуток виражається в тій частині прибутку, що залишається після розподілу на дивіденди, поповнення резервного капіталу й основні напрямки розвитку діяльності підприємства.

Нерозподілений прибуток утворюється в системі бухгалтерського обліку й є одним із її елементів. Система бухгалтерського обліку представляє собою модель ретроспективного відображення документально оформлених та оцінених у вартісних вимірниках фактів господарської діяльності, що ґрунтується на

застосуванні єдиного взаємопов'язаного циклу рахунків, регламентованого Планом рахунків [3].

Нерозподілений прибуток як чистий прибуток у бухгалтерському обліку формується шляхом відображення доходів і витрат у формі фінансової звітності № 2, тобто чистий прибуток – це різниця між доходами та витратами за вирахуванням податку на прибуток. А нерозподілений прибуток є лише частиною чистого, тому його доцільніше визначати як частину чистого прибутку та наводити ще й інші аргументи, що визначають нерозподілений прибуток. Тому дослідники, крім ознаки чистого прибутку, характеризують нерозподілений прибуток за іншими критеріями.

На мою думку, нерозподілений прибуток – це частина чистого прибутку підприємства, що залишається на підприємстві, після здійснення розподілу іншої частини на виплату дивідендів, поповнення резервного капіталу й інші необхідні цілі.

Отже, прибуток підприємства є головною метою і рушійною силою підприємницької діяльності. Основним спонукальним мотивом здійснення будь-якого бізнесу, його головною остаточною метою є зростання добробуту власників підприємства. Характеристикою цього зростання є розмір поточного та отриманого ними доходу на вкладений капітал, джерелом якого є отриманий прибуток.

Література:

1. Економічна енциклопедія: у трьох томах. – Т. 2 / За ред. С.В. Мочерний та ін. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 952 с.
2. Мазаракі А. А. й ін. Економіка торговельного підприємства: підручник для вузів / за ред. проф. Н. М. Ушакової. – К.: Хрещатик, 2007. – 800 с.
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. № 1591 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1557-11>

СТАН І НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ПОТОЧНИХ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ РОСЛИННИЦТВА

Сільське господарство є особливою сферою виробничої діяльності, оскільки в процесі виготовлення готової продукції, поряд із фінансовими, матеріально-технічними та трудовими ресурсами, використовуються ще й природні ресурси: земля та живі організми.

Тема стану та проблем обліку поточних біологічних активів розглядалась у дослідженнях М. Ф. Огійчука, М. М. Коцупатрого, О. О. Канцурова, В. М. Жука, В. Б. Моссаковського й інших учених. На недостатність теоретико-методологічного підґрунтя МСФЗ та, відповідно, і вітчизняних П(С)БО неодноразово звертали увагу і Ф. Ф. Бутинець, Ю. А. Кузьмінський, М. С. Пушкар, П. Я. Хомин, Н. М. Малюга, Л. К. Сук, О. М. Петрук, Н. М. Ткаченко. Проте, залишається ще багато невирішених проблем [1].

Згідно з П(С)БО 30 «Біологічні активи»: біологічний актив – тварина або рослина, яка в процесі біологічних перетворень здатна давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди [2].

За галузевою ознакою виділяють: біологічні активи рослинництва та біологічні активи тваринництва.

Біологічний актив та/або сільськогосподарська продукція визнаються активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством у майбутньому економічних вигід, пов'язаних із їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена.

У рослинництві організують облік за такими об'єктами: 1) сільськогосподарські культури; 2) сільськогосподарські роботи; 3) витрати, що підлягають розподілу; 4) інші об'єкти.

Якщо витрати можна віднести безпосередньо на вирощування конкретної культури під урожай поточного року, то їх обліковують на аналітичних рахунках об'єктів першої групи. На об'єктах другої групи обліковують витрати на сільськогосподарських роботах під урожай майбутнього року. Витрати, які відносяться до декількох об'єктів і підлягають розподілу, обліковують у третій групі (ремонт і амортизація основних засобів, витрати на зрошення й осушення тощо). За четвертою групою обліковують витрати по кормовиробництву і

деякі інші. По зазначених чотирьох групах прийнята конкретна номенклатура об'єктів обліку витрат [3].

Методичними рекомендаціями з планування і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затвердженими наказом Міністерства аграрної політики України [4], визначено перелік об'єктів планування й обліку за виробництвом продукції рослинництва за групами. Первісне визнання сільськогосподарської продукції відображається в обліку у тому звітному періоді, в якому вона відокремлена від біологічного активу.

Бухгалтерський облік у рослинництві повинен забезпечити:

- правильне й економічно обґрунтоване розмежування витрат за сільськогосподарськими культурами (групами культур) та періодами виробництва (роками);
- достовірний облік виходу продукції за її видами з урахуванням якості;
- одержання необхідної інформації про роботу підрозділів підприємства для контролю за їх діяльністю і прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Продукція рослинництва надходить у господарство в надзвичайно короткі терміни за різних погодних умов. Тому важливим засобом зберігання врожаю й усієї продукції рослинництва є своєчасний і правильно організований її облік. Працівниками сільськогосподарських підприємств ведеться облік вирощеного врожаю у процесі його руху від поля до комори й інших місць зберігання. До початку збирання урожаю слід провести відповідну підготовчу роботу, яка включає в себе перевірку якості підготовки місць прийому та зберігання продукції, стану вагового господарства, а також інструктаж завідувачів токів, комірників та інших матеріально відповідальних за збереження продукції осіб.

Для обліку поточних біологічних активів рослинництва використовується рахунок 21 «Поточні біологічні активи». Даний рахунок активний, балансовий, матеріальний. За дебетом рахунку 20 «Виробничі запаси» відбувається збільшення активів унаслідок надходження з виробництва або придбання. За кредитом цього рахунку відбувається їх зменшення внаслідок списання на виробництво або реалізацію.

Облік урожаю сільського господарства ведеться в єдиних формах первинного обліку документів для всіх типів

сільськогосподарських підприємств, тому на підприємстві для ведення первинного обліку необхідно застосовувати первинні документи відповідно до стандартів:

- 1) Акт на оприбуткування поточних біологічних активів рослинництва, оцінених за справедливою вартістю (ф. № ПБАСГ-1);
- 2) Акт на списання поточних біологічних активів рослинництва, оцінених за справедливою вартістю (на початок збирання врожаю) (ф. № ПБАСГ-2);
- 3) Відомість руху зерна та іншої продукції;
- 4) Реєстраційний лист на продукцію, яка вибула або надійшла;
- 5) Реєстр прийому зерна вагарем;
- 6) Накладна внутрішньогосподарського призначення;
- 7) Товаротранспортна накладна.

У результаті проведеного дослідження встановлено, що запровадження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 30 «Біологічні активи» [2] у практику облікової роботи сільськогосподарських підприємств потребує додаткового фінансового та методичного забезпечення. Насамперед, це стосується оплати доступу аграрних підприємств до комерційних сайтів консалтингових фірм, придбання періодичної літератури, що містить інформацію про поточні ринкові ціни на сільськогосподарську продукцію, тощо.

Аналіз інформації, узагальненої на рахунках бухгалтерського обліку й у фінансовій звітності, не дає повної уяви про якісні та кількісні характеристики біологічних активів та їх зміну. Тому необхідно створити таку обліково-аналітичну інформаційну систему, в якій інформація буде оперативно формуватись і аналізуватись керівниками виробничих підрозділів, так як вони безпосередньо беруть участь у виробничих процесах, пов'язаних із біологічними перетвореннями рослин і тварин. Щодо організації оперативного обліку біологічних активів, доцільно вдосконалити та додати такі види аналізу, як поточний (за день, тиждень, декаду, місяць, квартал), поопераційний (за окремими технологічними операціями з вивченням їх планової та фактичної послідовності і тривалості) та ситуаційний (у разі виникнення непередбачених ситуацій). Це забезпечить можливість виявлення небажаних процесів і вживання запобіжних заходів, від своєчасності яких залежать кінцеві показники використання біологічних активів у господарській діяльності.

Отже, дослідження даної теми в даний час є доцільним та

актуальним, а додати можливості розвитку сільськогосподарським підприємствам – в інтересах держави.

Література:

1. Остапчук О. В. Удосконалення обліку поточних біологічних активів рослинництва / О. В. Остапчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=293962&cat_id=293533

3. Газета «Все про бухгалтерський облік», № 10, травень 2007 р., стор. 37–40.

4. Наказ Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001 р. № 132 «Про затвердження Методичних рекомендацій з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств»: останні зміни внесено наказом Міністерства аграрної політики України від 31.10.2005 р. № 589.

5. «Заочна школа бухгалтера», № 7, липень 2010 р., стор. 27–35.

УДК 657

Синиця Тетяна

Науковий керівник: **Шелін Станіслава**

Горохівський коледж ЛНАУ

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО СТАНУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

Робота – завжди актуальна річ, вона завжди потрібна. Особливо високооплачувана, стабільна і легка. Для українців в стані досить нестійкої ситуації в країні питання працевлаштування стоїть під гострим кутом.

Одні професії втрачали популярність, на інші попит стрімко зростає. Дослідження показали: яких спеціалістів у 2015 році Україна потребує найбільше.

Цей рейтинг складається з урахуванням різних критеріїв (затребуваність на ринку, стабільність галузі, рівень заробітної плати, можливість професійного зростання та розповсюдженість професії в світі). Першу сходинку у цьому переліку займають ІТ-спеціалісти. А далі – лікарі, спеціалісти військових професій, інженери різних галузей, підприємці та бізнесмени, а також спеціалісти робочих професій.

Що стосується самого заробітку, то виявилось, що найбільш високооплачувані вакансії пропонують в переважно топ-менеджерам, менеджерам з продажів і програмістам. Зарубіжний досвід свідчить, що в кризових умовах економіки необхідно використовувати якісну, тобто високооплачувану робочу силу, яка може створювати конкурентоспроможну продукцію. Однак українські роботодавці діють за старими принципами, використовуючи метод скорочення штатів та зниження рівня оплати праці своїх працівників. На сьогодні в Україні «поширена» практика оплати праці у конвертах, звідси мільйонне недоврахування коштів у державному бюджеті та соціальних фондах, особливо пенсійному. Одним із можливих напрямів антикризової політики у такій ситуації може стати перевірений закордонний досвід підвищення податкового тиску на високооплачувані прошарки населення та застосування диференційованої шкали оподаткування для населення з низькими рівнями заробітних плат. Необхідно також відзначити, що окрім значного розшарування рівня заробітних плат у розрізі регіонів, проблематичним залишається також питання виплати зарплати та наявність значного рівня заборгованості по заробітній платі

Заборгованість по виплаті заробітної плати в Україні станом на 1 жовтня 2015 р. склала 1908,1 млн грн.

Дослідивши сучасний стан заробітної плати, можна виділити такі основні причини низької заробітної плати в Україні:

- висока матеріаломісткість української продукції; дуже мала частка продукції галузей, що продукують інновації; неналежна організація бізнес-процесів та менеджменту на підприємствах; небажання підприємців зменшувати норму прибутку, що, втім, є зрозумілим і характерним для умов ринкової економіки; високий рівень обов'язкових внесків у соціальні; наявність корупційних схем.

Розглянувши причини низької заробітної плати, зупинимось також на наслідках, які вже сьогодні «відчуває» Україна. Негативні наслідки низького рівня заробітної плати полягають:

по-перше, у низькій якості життя українських громадян і відповідному зниженні рівня людського потенціалу України;

по-друге, у недооцінці реального впливу низьких заробітних плат на мотивацію до ефективної праці.

Через мізерний рівень заробітків у найманих працівників знижуються мотиви до високопродуктивної праці; відсутність

зацікавленості роботодавців до впровадження нової техніки і технологій в умовах низької ціни праці; стримування платоспроможного попиту та гальмуванні розвитку економіки в цілому; повна відсутність можливості заощадження населення; низький рівень життя; пошук шляхів виживання із застосуванням незаконних засобів: корупції, контрабанди дешевих товарів тощо.

Оптимальними шляхами вирішення проблем оплати праці вважаємо такі: удосконалення тарифної системи та нормування праці; активна участь держави у регулюванні оплати праці; посилення мотивації працівників підприємств до праці; зміна орієнтації підприємців і менеджерів у сфері стимулювання праці з кількісних на якісні показники діяльності тощо. Удосконалювання систем оплати праці, пошук нових рішень, глибоке вивчення західного досвіду може допомогти вирішити в Україні цілу низку проблем, пов'язаних із заробітною платою, якісно поліпшити її стан та створити підґрунтя для підвищення зацікавленості працівників до високопродуктивної праці вже в найближчому майбутньому. Справедливий розподіл доходів у реальному секторі економіки допоможе подолати бідність в Україні.

УДК 338

Скрипченко Марія

Науковий керівник: **Гринько Тетяна**

Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара

ФАКТОРИ, ЩО СТРИМУЮТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ КОНЦЕПЦІЙ

Найбільш сучасною системою управління наразі вважається використання стратегічного менеджменту. Проте в Україні дослідження в цій галузі розпочалися тільки з переходом до ринкової економіки.

Починаючи з 2013 року вітчизняна економіка знаходиться у кризовому стані. Але не дивлячись на це умови для бізнесу поступово покращуються, про що свідчить рейтинг Doing Business. Відповідно до нього у прогнозі на 2016 рік Україна посідає 83 позицію, зміцнившись на 20 сходинок за останні 2 роки [1].

Якщо умови стають кращими, то самі підприємства не переходять на якісно новий рівень. За даними сайту UBR в 2014 році

98% підприємств, що мають 100-відсотковий український капітал, використовували застарілі на малоефективні концепції управління [2]. Розглянемо причини такої ситуації та фактори, що стримують впровадження сучасних управлінських систем на вітчизняних підприємствах.

Першопричиною даної ситуації є те, що на сучасному етапі розвитку економіки, близько 80% компаній борються за виживання [2]. Через це знижується загальна ділова активність, що підтверджуються прогнозом ЕББР. За їх очікуваннями в 2016 році ВВП України знизиться на 11,5% [3]. Тобто, компанії наразі не мають вільних коштів для інвестицій у власний розвиток. А докорінна зміна принципів управлінської діяльності безумовно потребує значних капіталовкладень. При цьому маємо цікаву ситуацію. Великі компанії, що мають необхідний ресурс не бажають змінюватись, адже почують себе на ринку добре і без додаткових витрат. А малі фірми, що мають необхідну гнучкість для переходу на стратегічне управління не мають необхідного ресурсу для його впровадження.

На другому місці стоять особливості вже складеної моделі українського менеджменту. Стратегічне управління передбачає делегування повноважень і розподілення відповідальності, які є неприпустимими в системі мислення консервативних управлінців. Українські бізнесмени прагнуть до надмірної централізації, а колектив працівників не бажає додаткової відповідальності. Крім того існує дефіцит кваліфікованих кадрів. Серед осіб, що обіймають керівні посади, 95% мають вищу освіту, а з них близько половини – профільну [2]. Це породжує моду на проведення тренінгів із підвищення кваліфікації персоналу або з метою все таки запровадити стратегічне управління. Але в більшості випадків наміри лише декларуються, оминаючи реальні дії.

Крім вищенаведеного слід відзначити, що на українському ринку консалтингових послуг відсутній сектор з надання послуг по впровадженню стратегічних систем управління. Тобто якщо компанія вирішує все ж таки перейти на стратегічне мислення, то все доводиться робити власними силами, або ж запрошувати експертів з-за кордону.

Виділивши основні стримуючі фактори необхідно зазначити, що їх вплив можливо нейтралізувати. Для успішного розвитку українського менеджменту необхідно, в першу чергу, запровадити

державне стимулювання в даному секторі. Крім того державні підприємства та система державної влади в цілому мають демонструвати широке використання сучасних управлінських рішень. До позитивних зрушень також призведе стимулювання найму молодих кадрів, оскільки молодь найбільш відкрита до інновацій. І, безумовно, покращення економічних умов призведе до переорієнтації бізнесу з виживання на розвиток.

Література:

1. Doing Business. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/ukraine>
2. Інтернет-портал UBR. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ubr.ua>
3. ЕБРР погіршив прогноз по економіці України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://korrespondent.net/business/economics/3585795-ebrr-ukhudshyl-prohnoz-po-ekonomyke-ukraynu>

УДК 657

Смолянiнова Лариса

Науковий керівник: **Бiгдан iнна**

Харківський інститут бізнесу і менеджменту

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

Для розробки та прийняття правильних управлінських рішень щодо підвищення ефективності функціонування підприємств використовується бухгалтерська інформація стосовно фінансових результатів діяльності. Підготовка своєчасної, повної та релевантної інформації потребує організації облікового процесу на підприємстві. Саме рівень організації обліку як цілеспрямованої діяльності керівництва щодо забезпечення ефективної системи обліку безпосередньо впливає на якість управління підприємством.

Організація обліку фінансових результатів є складовою організації бухгалтерського обліку, підпорядкована загальній меті організації, будується на принципах організації управлінських робіт, має поетапну побудову технології облікового процесу. Разом з тим, як облікова номенклатура фінансові результати є специфічним об'єктом, що вкрай важливо враховувати в організації обліку. На відміну від

інших облікових номенклатур (активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів, витрат), по-перше, фінансові результати отримують облікове відображення на етапі поточного обліку, по-друге, їх ідентифікація здійснюється на підставі не первинних документів, а облікових реєстрів шляхом застосування методу порівняння, в-третьє, на формування фінансових результатів впливає безпосередньо точність сформованих за різними видами діяльності облікових номенклатур первинного обліку – доходів та витрат.

Важливою управлінською задачею в організації обліку, зокрема фінансових результатів, є визначення об'єкта – предмета, на який спрямована організаторська діяльність. В теорії організації виділяють облікові номенклатури, носії інформації та їх рух. В якості облікової номенклатури необхідно виділяти прибуток або збиток в цілому по підприємству та з відповідною деталізацією в розрізі видів діяльності, окремих господарських операцій, центрів відповідальності, формування, розподілу та використання; чистий прибуток; нерозподілений прибуток.

Носіями облікової інформації є реєстри синтетичного та аналітичного обліку, розрахункові (допоміжні) таблиці, первинні документи (довідки бухгалтерського оформлення, листи-розшифровки тощо), форми звітності. Сукупність, побудова, зміст облікових реєстрів щодо обліку фінансових результатів визначаються формою обліку, яка застосовується на підприємстві відповідно до Положення про облікову політику. Форми звітності в частині фінансових результатів диференціюються в залежності від користувачів інформації (фінансова, статистична, податкова, управлінська).

Організація носіїв облікової інформації щодо фінансових результатів передбачає вибір форми носія, обґрунтування раціональності її використання, розробку за необхідності форм документів підприємством самостійно, розробку інструкцій щодо методики та техніки їх складання та ін.

Рух носіїв інформації передбачає формування документопотоків в розрізі стадій документообороту. Прискорення руху носіїв інформації сприяє своєчасному формуванню необхідних даних за запитом користувачів, перш за все, управлінського персоналу підприємства різних рівнів щодо доходів, витрат, фінансових результатів діяльності. Організація руху носіїв облікової інформації передбачає планування шляхів руху документів від моменту їх

складання (приймання) до передавання в поточний архів, розробку графіків документообороту, доведення їх до виконавців, здійснення контролю за його дотриманням.

Організація обліку фінансових результатів на підприємстві має вирішувати наступні завдання: забезпечення документального оформлення усіх господарських операцій щодо формування доходів та витрат; організація процедур визнання доходів та витрат в обліку; забезпечення правильного та своєчасного відображення в облікових регістрах в системі рахунків обліку доходів, витрат, фінансових результатів та їх використання; організація контролю за складанням та своєчасним наданням звітності користувачам; організація річної інвентаризації на підприємстві; повна автоматизація обліку і звітності на підприємстві; організація електронного документообороту; формування гнучкого робочого плану рахунків обліку, зокрема доходів, витрат, фінансових результатів; розробка (удосконалення) організаційних регламентів з обліку фінансових результатів; організація праці бухгалтерського персоналу, зайнятого обліком фінансових результатів; забезпечення обліку фінансових результатів (нормативне, технічне, інформаційне, соціальне, ергономічне тощо).

УДК 657

Сова Юлія

Волинський коледж

Національного університету харчових технологій

ЕВОЛЮЦІЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ЗА КОРДОНОМ

Для формування надійного методологічного інструментарію бухгалтерського обліку інтелектуального капіталу необхідно розглянути як історичні, так і економічні аспекти обліку, що безпосередньо впливали на формування облікової системи.

Станом на сьогоднішній день ми можемо побачити як формується основна світова тенденція формування сучасного суспільства – перехід від індустріальної економіки, де домінуючими були матеріальні ресурси, до економіки знань, в якій інтелектуальний капітал є важливим ресурсом і головним чинником, що визначає конкурентну перевагу, економічний

успіх і створення вартості підприємств. Соціально-економічний розвиток країни залежить від того, на скільки суспільство здатне сприймати різноманітні знання, навички, ідеї, інформацію та продуктивно їх використовувати на практиці.

Спираючись на світовий досвід, можна сказати, що в економіці, в основі якої лежать інновації, різко зростає ймовірність реалізації успішних винаходів. Інтелектуальна економіка стимулює одержання достатньо великого рівня прибутків на досить малій базі капіталу та кількості працюючих. Для забезпечення сталості економічних переваг потрібно максимально застосовувати творчий потенціал якнайбільшої кількості індивідуумів як на рівні суб'єктів господарювання, так і на макрорівні. Все більше зростає значимість такого «непомітного активу», як знання, навички працівників, їх вміння виконувати складні інженерні та наукові завдання, які лежать в основі інтелектуального капіталу. Індустріальну економіку, якій притаманне масове виробництво, змінює економіка, яка заснована на інтелектуальній праці. Елементами товарності тепер є не лише предмети, послуги, матеріальні речі, а і результати інтелектуальної праці – ідеї, управлінські рішення, винаходи тощо, які в кінцевому результаті стають визначальним фактором економічного зростання в сучасних умовах. Саме тому в динамічному ринковому середовищі по відношенню до результатів інтелектуальної праці використовують терміни «інтелектуальна власність», «інтелектуальний потенціал», «комерціалізація інтелектуальної власності».

В бухгалтерському обліку все частіше використовується термін «нематеріальні активи», які не мають матеріальної форми, але впливають на одержання майбутніх економічних вигод.

В кінці 1980-х років учені-економісти почали акцентувати увагу на необхідності адаптації правил бухгалтерського обліку до зростаючої потреби в наданні відповідної інформації про інвестиції в інтелектуальний капітал. Також погляди професійних організацій та академічні дослідження підкреслили необхідність коригування існуючих правил ведення бухгалтерського обліку для того, щоб надавати користувачам правдиву про фінансовий стан підприємства. Ще одним важливим аргументом щодо втрати актуальності облікової інформації є факт збільшення розриву між ринковою і балансовою вартостями власного капіталу протягом 80-х і 90-х років XX століття. Інвестори починають цінувати підвищення рівня інвестицій в інтелектуальний

капітал в якості потенційних джерел майбутньої прибутковості. Варто звернути увагу на те, що інвестиції в наукові дослідження та розробки в економіці США збільшуються в два рази за період 1953-1997 рр., в той час як інвестиції в матеріальні активи залишалися стабільними.

Американський інститут дипломованих громадських бухгалтерів та Асоціація інвестиційного менеджменту і досліджень були одними з перших професійних асоціацій, які висловили свою стурбованість з приводу нинішньої моделі фінансової звітності.

У 1991 році радою директорів Американського інституту дипломованих громадських бухгалтерів створено спеціальний комітет з фінансової звітності. Після двох років плідної роботи вони опублікували короткий звіт – попередження про те, що існуюча система бухгалтерського обліку не відповідає поточним потребам інвесторів і кредиторів, і що статична модель бізнес-звітності без важливої нефінансової інформації матиме погані наслідки. Видання Американського інституту дипломованих громадських бухгалтерів та аналогічна доповідь, опублікована Асоціацією інвестиційного менеджменту і досліджень зобов'язали Раду із стандартів фінансового обліку провести дослідницький проект орієнтований на поліпшення звітності в 1998 році. В результаті, Рада із стандартів фінансового обліку опублікувала кілька доповідей, підкреслюючи важливість добровільного розкриття інформації про нематеріальні активи.

У жовтні 2001 року Рада із стандартів фінансового обліку впровадила новий проект щодо добровільного розкриття інформації про нематеріальні активи, але цей проект не був введений в дію.

Проблема розкриття бухгалтерської інформації про нематеріальні в звітності стосувалась не тільки США. Канадський інститут дипломованих бухгалтерів, Данське агентство з розвитку промисловості і торгівлі, Міністерство економіки Нідерландів, Організація економічного співробітництва та розвитку, Інститут дипломованих бухгалтерів Англії та Уельсу і Дипломований інститут бухгалтерів з управлінського обліку мають всі проведені дослідження щодо необхідності відображення інформації про нематеріальні активи, які є основними чинниками збільшення вартості в економіці знань.

Науковий керівник: **Рижук Ірина**
Нововолинський електромеханічний коледж

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ "1С" В ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Результативність роботи будь-якого підприємства безпосередньо залежить від ефективності управлінської діяльності. Оскільки близько 80 % інформаційних потреб менеджменту організації забезпечує бухгалтерський облік, то застосування сучасних інформаційних систем і технологій при обробці облікової інформації набуває все більшого значення для забезпечення своєчасних та обґрунтованих управлінських рішень. При цьому сучасні бухгалтери повинні ставати більш гнучкими, здатними швидко опановувати нові знання та брати активну участь у реформуванні системи обліку на підприємстві або бути ініціаторами її вдосконалення.

Найкращим інструментарієм обліку, аналізу і управління підприємством по праву вважається універсальна комп'ютерна програма «1С: Підприємство» у різних її конфігураціях, яка набула значного поширення на підприємствах України. Найбільш популярними версіями програми є «1С: Підприємство 7.7» та «1С: Підприємство 8.2», кожна з яких має свої переваги та недоліки, які необхідно враховувати при виборі програмного забезпечення для конкретного підприємства.

Зокрема програма «1С: Підприємство 7.7», що з'явилася на ринку більше 15 років тому, й досі не втрачає своїх позицій та постійно доповнюється новими шаблонами, налаштуваннями та алгоритмами, яких не було раніше. Основними перевагами цієї версії є простота, зручність та швидкість отримання потрібної звітної інформації. Програма має зручний інтерфейс, та головне меню, згруповане за однорідністю режимів чи виконуваних функцій. Форми документів є простими і легкими для заповнення, а звіти містять мінімум необхідної інформації. Значними недоліками даної версії є низька гнучкість та обмеженість використання розв'язанням в основному облікових завдань.

При розробці версії «1С: Підприємство 8.2» було поставлено за мету вийти за рамки виконання облікових функцій та максимально охопити всі сторони діяльності підприємства, зробити інформацію

прозорою та легкодоступною для менеджерів як вищої, так і нижчої ланки. Програма дає змогу формувати широке коло звітів різного вигляду і форми, необхідних для забезпечення найрізноманітніших інформаційних потреб управління. При цьому є можливість використання розширеного графічного інтерфейсу, що значно полегшує керівникам сприйняття інформації та є суттєвою перевагою порівняно з іншими програмними продуктами та версіями.

Перевагами версії 8.2. також є відсутність проблем сумісності з новими операційними системами, простота доступу до оновлень та нових конфігурацій, зручний дизайн інтерфейсу, побудова меню за напрямками облікової роботи та можливість зміни його зовнішнього вигляду відповідно до потреб користувача, використання панелі функцій (з наведеними схемами роботи з документами) для полегшення роботи початківців та інші.

Водночас версії «1С: Підприємство 8.2» притаманні і значні недоліки: вона має вищу вартість, є більш складною і громіздкою порівняно з попередниками внаслідок суттєвого розширення кола виконуваних функцій, що потребує як вищої кваліфікації облікового персоналу, так і дотримання певних параметрів робочої бази.

Версія 8.2 набула більшого поширення на великих підприємствах, що виконують значне коло господарських операцій або мають широкий асортимент продукції, товарів, послуг, хоча в останні роки все більше дрібних і середніх підприємств також відмовляються від версії 7.7 на користь останньої.

Під час вибору програмного забезпечення, підприємець повинен не тільки виявити рівень комп'ютерної грамотності облікових працівників, провести необхідну підготовку чи перепідготовку кадрів, з'ясувати можливості комп'ютерної техніки, а також оцінити перспективи розвитку, розширення обсягів або зміни напрямків діяльності підприємства. Тільки після цього можна приймати рішення щодо вибору того чи іншого програмного продукту.

На переконання автора, для забезпечення управлінських потреб підприємств малого бізнесу з обмеженим колом господарських операцій чи номенклатурою товарів, виправдане використання програмного продукту «1С: Підприємство 7.7», а для середніх і великих підприємств, яким притаманні більш складні бізнес процеси обґрунтованим є використання версії 8.2, яка дасть змогу забезпечити

потреби аналізу і контролю та значно підвищити ефективність управління.

УДК 657.47

Сударева Ольга

Могилевский государственный университет продовольствия

АНАЛИЗ ЗАТРАТ ПО ЕСТЕСТВЕННОЙ УБЫЛИ МЯСА И МЯСОПРОДУКТОВ НА ХОЛОДИЛЬНИКАХ

В современных условиях одним из самых распространенных и лучших способов сохранения мяса и мясопродуктов является консервирование холодом и хранение мяса и мясопродуктов при низких температурах. При использовании данного способа, и в отличие от посола, сушки, нагревания, копчения, в значительной мере сохраняются первоначальные свойства и качество свежего мяса, а также замедляется интенсивность протекания биохимических, микробиологических и физико-химических процессов.

Исследования состояния действующей практики анализа себестоимости продукции показали, что потребности внутренних и внешний пользователей аналитических данных о затратах на производство мясной продукции существенно отличаются, отсутствует методика анализа себестоимости продукции с учетом специфики производства, анализ себестоимости сводится к сравнению фактических затрат с плановыми и затратами предшествующего периода, что не позволяет принимать необходимые управленческие решения. Высокая материалоемкость продукции мясожирового производства и его большая специфика вызывает необходимость детального анализа прямых материальных затрат, чтобы можно было выявлять реальные резервы экономии материальных ресурсов и выработать конкретные мероприятия по их использованию.

Изучение особенностей мясожирового производства показало, что организации мясной промышленности несут значительные затраты по естественной убыли мяса и мясопродуктов, которая складывается из убыли при их термической обработке и при хранении на холодильниках по всем видам мяса и мясопродуктов.

На основании изучения экономической, нормативной и

специальной литературы, а также практики организаций мясной промышленности нами выделен ряд факторов, которые находятся в функциональной связи с резульгтативным показателем – изменение затрат по естественной убыли мяса и мясопродуктов на холодильниках.

Так, факторами первого порядка, которые влияют на изменение затрат по естественной убыли мяса и мясопродуктов на холодильниках являются:

1) изменение затрат на естественную убыль при термической обработке мяса и мясопродуктов на холодильниках;

2) изменение затрат на естественную убыль при хранении мяса и мясопродуктов на холодильниках.

К факторам второго порядка относятся следующие:

1) изменение количества мяса и мясопродуктов, подвергаемых термической обработке и хранимых на холодильниках;

2) изменение норм естественной убыли мяса и мясопродуктов при термической обработке и при хранении на холодильниках;

3) изменение средней себестоимости мяса и мясопродуктов.

В свою очередь на изменение норм естественной убыли мяса и мясопродуктов при их термической обработке на холодильниках влияют вид и категория мяса и мясопродуктов, вид и продолжительности термической обработки, температура термической обработки, климатическая зона, время (квартал) года. На изменение норм естественной убыли мяса и мясопродуктов при хранении на холодильниках влияют вид и категория мяса и мясопродуктов, температура хранения, средний срок хранения, климатическая зона, время (квартала) года, емкость холодильника. Также на естественную убыль (усушку) влияют размеры туши или полутуши, содержание жира в мясе, организация технологического процесса охлаждения мяса (например, для уменьшения усушки мяса повышают относительную влажность воздуха, полутуши обертывают тканью или упаковывают в полимерные пленочные материалы) и другие факторы.

Анализ влияния данных факторов может быть проведен с помощью способов и приемов факторного анализа, применимых для аддитивных (цепных подстановок) и мультипликативных моделей (абсолютных разниц, цепных подстановок и другие).

Проведение такого анализа затрат по естественной убыли мяса и мясопродуктов позволяет управленческому персоналу организации

иметь інформацію о причинах роста затрат на естественную убыль, а следовательно изыскивать реальные резервы снижения себестоимости продукции (например, изменение длительности и способов хранения мяса разных видов приводит к снижению норм естественной убыли, а это в свою очередь к снижению себестоимости мяса).

УДК 657

Сулiк Валентина

Науковий керiвник: **Сова Юлiя**

Волинський коледж

Національного університету харчових технологій

ПРОБЛЕМИ ВІДОБРАЖЕННЯ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ В ОБЛІКУ

На сьогодні успішна діяльність кожного суб'єкта господарської діяльності полягає у підвищенні рівня економічної ефективності виробництва продукції. Випуск готової продукції, виконання робіт або надання послуг є результатом діяльності будь-якого підприємства, адже саме завдяки цьому вони і отримують свій основний прибуток. Тому тема обліку готової продукції та її правильного відображення в обліку є актуальною й до тепер.

Питання проблем обліку готової продукції висвітлено в працях таких вітчизняних вчених як: Ф.Ф. Бутинця, А.М. Герасимовича, С.Ф. Голова, В.І. Єфименка, І.В. Жиглей, М.В. Кужельного, В.Г. Линника, В.М. Мурашка, Л.К. Сук, В.Я. Савченка, В.В. Сопка, О.В. Грищенко, Л.О. Слюсарчук, а також зарубіжних вчених: П.С. Безруких, Д. Блейка, Б. Нідлза, В.Ф. Палія.

Варто відмітити, що на ринку постають нові завдання щодо вирішення проблем обліку операцій із продажу товарів, тоді як існуючі дослідження ґрунтуються на підході, що окремі ділянки обліку операцій із продажу товарів у системі управління потребують більш детального вивчення. Так, проблеми належного аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень залишаються невизначеними.

Для узагальнення інформації про доходи від реалізації готової продукції, а також про суму знижок, наданих покупцям, та про інші вирахування з доходу призначено рахунок 70 «Доходи від реалізації».

Даний рахунок є пасивним, тому по кредиту рахунку відображається збільшення (одержання) доходу, по дебету - належна сума непрямих податків; суми, які одержує підприємство на користь комітента, та списання у порядку закриття на рахунок 79 «Фінансові результати».

Рахунок 90 «Собівартість реалізації» планом рахунків призначено для узагальнення інформації про собівартість реалізованої продукції. По дебету даного рахунку відображається виробнича собівартість реалізованої готової продукції, по кредиту – списання в порядку закриття дебетових оборотів на рахунок 79 «Фінансові результати».

Витрати, пов'язані з реалізацією продукції не включаються до складу виробничої собівартості і відокремлюються на рахунок 93 «Витрати на збут». За дебетом рахунку 93 відображається сума визнаних витрат на збут, за кредитом - списання на рахунок 79 «Фінансові результати».

На нашу думку, однією з головних проблем обліку реалізованої продукції є те, що нарахування доходу від реалізації готової продукції, товарів, робіт послуг відбувається у разі наявності вище перелічених умов, при цьому виникає дебіторська заборгованість. Це є проблемою по перше тому, що наявність дебіторської заборгованості є економічно не вигідною для підприємства, через неможливість використання даних коштів, для виготовлення і реалізації нової продукції. Суть в тому, що нарахований дохід може бути списаний на фінансові результати, і зіставлятися з витратами, які були понесені для отримання цього доходу, тобто для визначення прибутку чи збитку, але реально цього доходу немає. По друге, дебіторська заборгованість може бути сумнівною, тобто не буде впевненості про повернення частини чи повної суми цієї заборгованості.

Для вирішення цієї проблеми пропонуємо використання у розрахунках із покупцями таких форм безготівкових розрахунків, які б гарантували своєчасне надходження грошових коштів за продану продукцію покупцям. Найзручнішими є використання попередньої оплати за продукцію, а також акредитивної форми розрахунків. Ми вважаємо, що обидві форми безготівкових розрахунків найбільш безпечні й унеможливають виникнення безнадійної дебіторської заборгованості.

В аналітичному обліку можливе відображення готової продукції за обліковими цінами, а надходження та відпуск готової продукції в синтетичному обліку - за фактичною виробничою собівартістю. При цьому облікові записи в системі рахунків можуть бути різними. Тому, ми

вважаємо за доцільне відкрити два субрахунки до рахунку 26 "Готова продукція":

- 261 "Готова продукція за обліковими цінами";
- 262 "Відхилення облікових цін від фактичної виробничої собівартості готової продукції".

Так, щоб позбутися розбіжностей в оцінці готової продукції, необхідно визначити відхилення між фактичною й умовною вартістю продукції після формування калькуляції та скласти такі проведення: Дт 26 – Кт 23.

В разі, коли фактична собівартість готової продукції перевищує умовну вартість, необхідно застосувати метод додаткового запису. А якщо фактична собівартість виявиться меншою від планової вартості, тоді сторнувати такий запис. Ми ж вважаємо за доцільне, надходження на склад готової продукції відображати записом: Дт 261 – Кт 23.

Одночасно потрібно відобразити суму відхилень, яка виникає між фактичною виробничою собівартістю готової продукції та її вартістю за обліковими цінами. Якщо фактична собівартість готової продукції виявиться вищою, ніж її вартість за обліковими цінами, то додатково слід сформулювати запис: Дт 261 – Кт 262.

При від'ємному значенні відхилення запис на рахунках обліку буде зворотнім: Дт 262 – Кт 261.

Деталізацію рахунків варто здійснювати, максимально відображаючи інформаційну систему управління реалізації продукції.

Облік готової продукції здійснюється на основі первинних документів – актів, накладних, відомостей випуску продукції; документів, що засвідчують якість. З використанням комп'ютерної техніки на багатьох виробничих підприємствах прийнято вести облік реалізації готової продукції без застосування узагальнюючих документів.

Однак, на нашу думку, цього недостатньо, тому доцільно на підставі первинних документів складати реєстри документів з реалізації готової продукції. Реєстри необхідно формувати за напрямками реалізації, видами продукції, покупцями та замовниками. Щоденне заповнення цих реєстрів дасть змогу здійснювати оперативний контроль за реалізацією продукції, застосуванням цін та їх змінами, надходженням виручки.

Отже, результати дослідження свідчать про те, що існує ряд проблем, які впливають на організацію ведення обліку готової продукції. Їх вирішення дозволить ефективно здійснювати бухгалтерський облік

готової продукції та її собівартості, підвищить ефективність виробництва, і тим самим підтримає конкурентоспроможність виробленої продукції, нарощуючи економічний потенціал підприємства.

УДК 657

Тиханська Ірина

Науковий керівник: **Кузнецова Світлана**

Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ ВИТРАТ В ПРОЦЕСІ ЇХ КАЛЬКУЛЮВАННЯ ЗА ЕТАПАМИ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ПРОДУКЦІЇ

В залежності від фази життєвого циклу продукту використовують різні методи управління: таргет-костинг, кайзер-костинг, стандарт-костинг.

Таргет-костинг доцільніше застосовувати на етапі проектування нового виробу або модернізації застарілої продукції. Даний метод розглядає собівартість не як заздалегідь розрахований за нормативами показник, а як величину, до якої повинна прагнути організація, щоб запропонувати ринку конкурентний продукт. Якщо виробництво нового виробу таке, за якого неможливо домогтися цільової собівартості, не погіршивши при цьому якості, приймається рішення про те, що цей виріб не буде надалі розроблятися і впроваджуватися у виробництво.

Наступним етапом даного методу є розрахунок планового прибутку та собівартості на основі цільової ціни (формула 1.1).

$$\text{ЦС} = \text{Ц} - \text{П} \quad (1.1)$$

де, ЦС - цільова собівартість,

Ц- ринкова ціна виробу (послуги), яка визначається за допомогою маркетингових досліджень,

П - бажаний прибуток на одиницю продукту.

Після цього обчислюється фактична собівартість продукту, порівнюється з цільовою і якщо перша буде більшою, то знаходять

способи її зниження.

Метод “Кайзен-костинг” означає забезпечення необхідного рівня собівартості продукту і пошук можливостей зниження витрат до деякого цільового рівня, в результаті чого досягається необхідний рівень прибутковості виробництва. Система має на меті - досягнення цільової собівартості. Її доцільніше використовувати на етапі виробництва виробів. Якщо на етапі проектування різниця між кошторисною та цільовою собівартістю становить менше 10%, то приймається рішення про виробництво продукту і ліквідацію 10% витрат в процесі виробництва методами кайзен-костинг.

Система «Стандарт-костинг» відображає відхилення як різницю між фактичними і нормативними витратами, які є важливою інформацією для управління. В основі системи стандарт-кост лежить попереднє нормування витрат. Стандартні норми встановлюються для того, щоб привести фактичні витрати до стандартних норм шляхом вмілого керівництва. При виникненні відхилень стандартні норми не змінюються. Відхилення накопичуються протягом року і списуються на збитки.

Проаналізувавши вище перелічені методи калькулювання витрат за етапами життєвого циклу, результати дослідження можна представити у вигляді схеми 1.1:

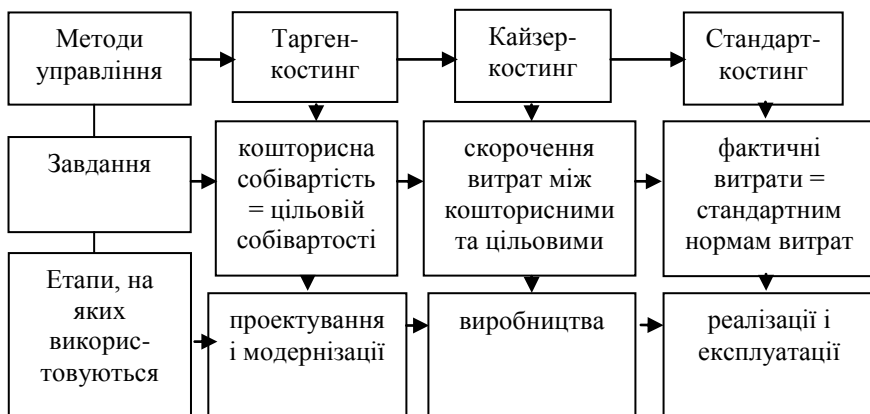

Схема 1.1. Застосування методів управління

Отже, запропоновані системи є ефективними інструментами, які дозволяють визначити не тільки рентабельність продукту виходячи з

витрат і доходів на всіх стадіях життєвого циклу, але і створити механізм цілеспрямованого управління процесом створення цільової вартості продукту. Вони вдало поєднують одна одну під час вирішення задач управління витратами і результатами, використовуючи для цього оригінальні методи і підходи.

УДК 657

Тюніна Наталія
Науковий керівник: **Ночовна Юлія**
Полтавський університет економіки і торгівлі

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ КОШТАМИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

У сучасних умовах забезпечення ефективності бізнесу відіграє важливе значення в економічній політиці держави та формує стратегію подальшого розвитку країни. Разом з тим, затяжна криза, бойові дії на Сході України, невизначеність перспектив розвитку, дефіцит фінансово-інвестиційних та матеріально-енергетичних ресурсів спонукають суб'єктів господарювання на пошук власних шляхів забезпечення ефективності бізнесу. Адже на сьогодні більшість із них отримує негативні фінансові результати та змушена скорочувати обсяги господарської діяльності.

Важливу роль за таких обставин відіграють грошові кошти, без наявності й ефективного використання яких не можливі господарські процеси на підприємстві. Так, за допомогою грошових коштів підприємство може закупляти сировину, основні засоби, тим самим нарощувати обсяги виробництва продукції (виконання робіт і надання послуг), розраховуватись з працівниками та постачальниками, здійснювати обов'язкові платежі і т.д. Але, для того, щоб підприємство мало можливість ефективно використовувати наявні у нього грошові кошти, потрібно правильно організувати їх облік, проводити детальний аналіз і здійснювати контроль за надходженням та витрачанням даних активів. Адже, грошові кошти мають здатність швидко обертатися, тому ступінь ризику помилок на цій ділянці обліку та контролю досить високий. З огляду на це важливим

завданням обліку і контролю грошових коштів підприємства є забезпечення максимальних гарантій для користувачів щодо достовірності, реальності, повноти і законності наведеної інформації про них в обліку і звітності.

Дослідженню проблем обліку грошових коштів присвячені праці відомих вітчизняних та зарубіжних економістів, зокрема, С.Л. Берези, М.Т. Білухи, Ф.Ф. Бутинця, Ю.А. Вериги, С.Ф. Голова, Н.Г. Горицької, О.М. Губачової, Г.Г. Кірейцева, М.В. Кужельного, Н.М. Малюги, Л.В. Нападівської, В.О. Озерана, М.С. Пушкаря, В.В. Сопка, Б. Коласса, М.Р. Метью, В.В. Палія, М.Х.Б. Перера, Я.В. Соколова, Е.С. Хендріксена, Г. Шілінглоу та інших. Проте, незважаючи на загальну розробленість теми в науці і практиці до сьогодні залишаються не вирішеними окремі проблеми організації обліку електронних грошових коштів, нормативно-правового забезпечення готівкових та безготівкових розрахунків, організації контролю за збереження грошових коштів, повноти та своєчасності відображення в обліку і звітності наявності й руху грошових коштів, матеріально-технічного та організаційного забезпечення ведення обліку грошових коштів в електронному середовищі.

Вказані обставини вимагають подальшого дослідження теорії та практики обліку операцій з грошовими коштами і внесення на цій основі пропозицій щодо їх удосконалення в межах конкретного підприємства. Крім того, необхідна подальша наукова розробка питань, пов'язаних з дослідженням сутності поняття «електронні гроші», розробкою нормативно-правового регулювання їх обліку, обґрунтуванням їх ролі в інформаційному забезпеченні системи управління підприємством, оптимізації основних показників і кількості носіїв первинної та зведеної інформації щодо наявності і руху грошових коштів для складання фінансової звітності, необхідністю їх адаптації до міжнародних стандартів, напрацюванням ефективних методів внутрішнього та зовнішнього контролю вхідного і вихідного грошових потоків підприємства.

Науковий керівник: **Гуцаленко Любов**
Вінницький національний аграрний університет

АНАЛІТИЧНІ ПРОЦЕДУРИ В АУДИТІ: НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ

Аудитор повинен застосовувати аналітичні процедури як процедури оцінки ризиків для отримання розуміння суб'єкта господарювання та його середовища та при загальній перевірці результатів наприкінці аудиту.

Аналітичні процедури передбачають порівняння фінансової інформації суб'єкта господарювання з:

- зіставною інформацією за попередні періоди;
- передбачуваними результатами діяльності суб'єкта господарювання (наприклад, бюджетами) чи прогнозами аудитора (такими, як оцінка амортизації);
- аналогічною галузевою інформацією, такою, як порівняння відношення виторгу від реалізації до суми дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання із середніми галузевими показниками, або з показниками інших суб'єктів господарювання приблизно такої самої величини у тій самій галузі.

Аналітичні процедури охоплюють також аналіз зв'язків:

- між елементами фінансової інформації, що, як очікується, відповідатимуть прогнозам, які ґрунтуються на досвіді суб'єкта (наприклад, відсоток валового прибутку);
- між фінансовою інформацією і відповідною нефінансовою інформацією. Наприклад, витратами на оплату праці й чисельністю працівників/

У МСА 520 „Аналітичні процедури” зазначається, що „для виконання аналітичних процедур можуть використовуватися різні методи, починаючи із простих порівнянь і до комплексного аналізу із застосуванням складних статистичних методів” [1]. У цьому зв'язку у спеціальній літературі з'являються публікації щодо використання в аудиті методів фінансового аналізу та комплексного аналізу господарської діяльності.

Аудитор повинен використовувати аналітичні операції на стадії планування для вивчення підприємницької діяльності клієнта і визначення потенційних проблем та обсягу аудиторських процедур.

В аналітичних операціях під час планування аудиту використовується як фінансова інформація, так і інформації нефінансового характеру, наприклад, взаємозв'язок між сумою реалізації і обсягом реалізованих товарів.

Якщо аудитор має намір здійснити аналітичні процедури як процедури по суті, йому треба буде розглянути:

– цілі аналітичних процедур і надійність їх результатів;

– вид діяльності підприємства і ступінь деталізації інформації.

Наприклад, аналітичні процедури можуть бути ефективнішими, якщо вони застосовуються до фінансової інформації з окремих сфер діяльності або до фінансових звітів компонентів багатогалузевого підприємства, а не до фінансових звітів суб'єкта господарювання у цілому.

Аудитор повинен також виконати аналітичні процедури на стадії завершення аудиту і формування висновку. Висновки зроблені внаслідок таких операцій використовуються для підтвердження достовірності фінансової звітності підприємства. Але вони можуть і накреслити напрями, що вимагають додаткових процедур перевірки.

Як вірно зазначає Дорош Н.І., аналітичні процедури є оцінкою фінансової інформації на основі вивчення ймовірних співвідношень між фінансовими і нефінансовими даними, у тому числі порівняння записаних сум з очікуваними сумами, які визначив аудитор [2, с. 321].

Застосування аналітичних процедур ґрунтується на припущенні, що взаємозв'язки між даними є, якщо немає відомих доказів протилежного. Існування цих взаємозв'язків забезпечує повноту, точність і обґрунтованість даних, наданих системою бухгалтерського обліку.

Зміцнення аналітичної спрямованості аудиту проявляється не тільки в збільшенні кількості послуг із проведення фінансового аналізу, а й у зростанні ролі аналітичних процедур при наданні аудиторських послуг, насамперед при проведенні аудиторських перевірок завершеної фінансової звітності.

Література:

1. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики: Видання 2006 року / Пер. з англ. мови О.В. Селєзньов, О.Л. Ольховікова, О.В. Гик, Т.Ц. Шарашидзе, Л.И. Юрківська, СО. Куліков. – К.: ТОВ "ІАМЦ АУ "СТАТУС", 2006. – 1152 с.

2. Дорош Н.І. Аудит: методологія і організація. – К.: Т в "Знання", КОО, 2001. – 402 с.

УДК 330.341:336.71

**Фесенко Жанна,
Трофименко Аріна**
Науковий керівник: **Овчарова Наталія**
Українська академія банківської справи

ПРОБЛЕМИ КРЕДИТУВАННЯ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ КОМЕРЦІЙНИМИ БАНКАМИ УКРАЇНИ

Розвиток малого і середнього підприємництва (МСП) в Україні відбувається значно нижчими темпами, ніж у більшості європейських країн. На сьогоднішній день малий бізнес в Україні створює 6% ВВП. Це значно менше, ніж у інших країнах: у Росії та Білорусі – 22% і 23% відповідно, у сусідніх Чехії, Словаччині та Угорщині частка малих підприємств ВВП становить 30-40%, і навіть у Польщі цей показник становить майже 50%, у Німеччині на частку малого бізнесу припадає 60%, в Італії – 70%..

Означена динаміка розвитку МСП в Україні нерозривно пов'язана з проблемами їх фінансового забезпечення. В переважній більшості власних коштів недостатньо для відкриття та подальшого ефективного розвитку малого бізнесу. Частка банківських кредитів у структурі джерел фінансування МСП в Україні менша 20%, у той час як в економічно розвинутих країнах вона складає близько 60%.

Кредитування малого бізнесу значно відрізняється від інших видів кредитування. Так, першоджерелом виникнення проблем є фінансова неосвіченість позичальників, що призводить до загального нерозуміння економічних процесів. Це, в свою чергу, породжує непрозорість ведення господарської діяльності та переважання особистих інтересів власників над інтересами суб'єкта малого підприємництва. Тобто, такий спосіб господарювання задовольняє лише інтереси підприємців, а не інтереси держави в цілому, що є неприпустимим для майбутніх інвесторів та кредиторів.

Інший блок особливостей пов'язаний з неонов'язковістю публікації суб'єктами малого підприємництва своєї щорічної фінансової звітності та відсутність обґрунтованих бізнес планів діяльності. Тобто об'єктивно оцінити ефективність бізнесу

неможливо. Саме цей фактор значно знижує інвестиційну привабливість та можливості кредитування, адже оцінка вкладником своїх ризиків є вихідною точкою процесу фінансування.

Крім цього особливості діяльності МСП обумовлюють не тільки внутрішні чинники, а й зовнішні. Такі як: конкуренція, високий рівень якої викликає незначний масштаб діяльності підприємств та короткий термін ведення ними своєї господарської діяльності. Суб'єкти малого та середнього підприємництва в основному утримують в обороті майже весь свій капітал, будучи надзвичайно чутливими до негативних економічних проявів.

Разом з цим суб'єктам малого бізнесу притаманні специфічні фактори, які впливають на процес організації обліку, оцінки, контролю та аналізу банками при їх кредитуванні. Серед основних чинників можна відокремити: відсутність кредитної історії; недостатньо надійне та ліквідне заставне майно, яке б забезпечувало гарантії повернення; підвищення рівня проблемної заборгованості, відсутність ефективних правових механізмів, що гарантують реалізацію майнових інтересів учасників кредитних операцій; непрозорість бізнесу МСП (ринок малого бізнесу перебуває в тіньовому секторі економіки на 45%) тощо.

Сукупність загальних факторів зумовлює порівняно високий ризик банківських установ при кредитуванні підприємств малого бізнесу, що визначає порівняно низьку зацікавленість банків у здійсненні кредитних вкладень саме в цей сектор економіки. Відповідно банки враховуючи існуючі чинники використовують ряд обмежень: висунення цілого ряду умов для надання кредиту, перестраховування з боку банку щодо неповерненості кредиту зумовлює встановлення високих відсотків, кредити надаються переважно на короткий термін, особливі вимоги до ліквідності та вартості заставного майна тощо.

Розв'язання проблем кредитування малого підприємництва в Україні має супроводжуватись низкою заходів: державна підтримка венчурного бізнесу; мінімізації вартості кредитування для МСП з боку НБУ; можливість отримання кредитних канікул малому бізнесу; розробка і введення в дію нових банківських продуктів для малих підприємств, зниження відсотків на кредит для МСП, тощо.

Література:

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014–

2024 роки» від 28.08.13 № 641 [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon5.rada.gov.ua/>

2. Держава і мале підприємництво: як відновлювати фінансування? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/macrolevel>. 3. Фінансування малого та середнього бізнесу в Україні: банківське кредитування та державна політика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://case-ukraine.kiev.ua/>

УДК 657

Хілуха Олена
Науковий керівник: **Сова Юлія**
Волинський технікум НУХТ

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ

У сучасних умовах проблема використання трудових ресурсів і оплати праці досить актуальна, оскільки оплата праці є важливою ланкою системи соціально-трудова відносин. З одного боку, вона є основним джерелом грошових доходів найманих працівників, з іншого - суттєвою часткою витрат виробництва і водночас головним чинником забезпечення матеріальної зацікавленості працівників у досягненні високих кінцевих результатів праці.

Дослідження проблем організації заробітної плати здійснюють такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Н. К. Бондарьова, Ф. Ф. Бутинець, В. П. Завгородній, І. М. Новак, В. В. Собко, Н.Н. Абакумова, Н.А. Волгін.

Отже, проаналізувавши праці наведених науковців, ми виділили наступні проблеми в використанні трудових ресурсів та обліковому відображенні оплати праці:

1. Вироблення власної політики заробітної плати на підприємстві.

2. Чітка організація обліково-аналітичної роботи розрахунків з оплати праці на підприємстві.

3. Наявності неофіційних позаоблікових нарахувань й виплати заробітної плати працівникам без сплати встановлених законодавством податків і платежів, так званої заробітної плати “у конвертах”.

4. Втрата відтворювальної та стимулюючої функції заробітної плати і фактично перетворення на різновид соціальних виплат. При

цьому, її рівень у нашій країні значно нижчий порівняно з розвиненими державами світу.

На нашу думку, для вирішення проблем політика оплати праці повинна формуватись переважно на мікроекономічному рівні (при всій важливості державного регулювання заробітної плати) в залежності від потреб кожного конкретного підприємства, його галузевої специфіки, розміру, географічного розташування, ступеня міжнародної інтеграції, рівня соціального розвитку. Вона має враховувати інтереси різних груп працівників і власників, передбачати ефективну систему зайнятості населення й винагороди за працю, заходи до соціального захисту населення, механізми з підтримання доходів на рівні, що забезпечує людині гідне життя.

Також важливим напрямком вдосконалення обліку розрахунків з оплати праці є автоматизація облікового, аналітичного та контрольного процесу, яка дозволяє зменшити кількість помилок при обробці інформації, скоротити час на здійснення облікових, аналітичних та контрольних процедур, зменшить кількість ручних операцій. Дієвим засобом покращення обліку також можна вважати проведення на підприємстві внутрішнього аудиту розрахунків за виплатами працівникам.

Ми вважаємо, що слід звернути особливу увагу на неофіційні позаоблікові нарахування й виплати заробітної плати працівникам без сплати встановлених законодавством податків і платежів, так звана заробітна плата “у конвертах”. Цей момент також потребує вдосконалення існуючих підходів бухгалтерського обліку, а саме через:

- удосконалення тарифної системи шляхом встановлення співвідношень тарифних ставок залежно від рівня кваліфікації робітників;

- удосконалення мотиваційного механізму регулювання міжпосадових окладів та міжкваліфікаційних рівнів оплати праці - колективне регулювання заробітної плати.

Важливим моментом в організації та стимулюванні праці на підприємстві є мотиваційні заходи, серед яких найбільш розповсюдженими для українських підприємств є преміювання, доплати та надбавки. Тому, на нашу думку, дуже важливо в сучасних умовах передбачити на підприємствах такі системи матеріального й морального заохочення, так побудувати відносини в колективі, щоб

психологічний клімат сприяв поліпшенню працездатності, підвищенню ефективності виробництва.

Таким чином, дослідження показали, що в сучасних умовах розвитку України основними визначальними факторами, які характеризують новий підхід до аналізу та контролю за використанням коштів на оплату праці є:

- матеріальне заохочення за виконану роботу;
- персональна відповідальність за результати праці;
- зв'язок між результатами праці та її оплатою;
- підвищення професійної підготовки і кваліфікації працівників.
- можливість та упевненість у кар'єрному зростанні.

УДК 657.372.1

Ходзицька Валентина

Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

РЕЛЕВАНТНІ ВИТРАТИ ПРИ ПРИЙНЯТТІ СТРАТЕГІЧНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ ЕКОНОМІЧНО ОБГРУНТОВАНОГО РОЗМІРУ ЗАМОВЛЕННЯ

Особливе значення надається стратегічному управлінню витратами як фактору забезпечення ефективної діяльності підприємства. Тому вивчення природи поведінки витрат є першочерговим завданням для оцінки витрат підприємства з метою прийняття ефективних стратегічних рішень.

Релевантні витрати, що враховуються при визначенні оптимального запасу можна поділити на витрати на зберігання та на розміщення замовлення.

В релевантні витрати на зберігання для їх використання в кількісних моделях мають враховуватися тільки ті витрати, що змінюються зі зміною рівня запасів. Аналізуючи витрати окремого підприємства необхідно врахувати тільки ті складські витрати, що змінюються зі зміною замовлених одиниць. Якщо амортизація обладнання згідно з наказом про облікову політику розраховується прямолінійним методом, її слід віднести до не релевантних витрат, якщо виробничим методом – до релевантних. Якщо місце для

зберігання належить суб'єкту господарювання і використовується для інших виробничих цілей або може здаватися в оренду, то альтернативні витрати необхідно включати в аналіз витрат і визнавати релевантними. Приростні витрати на страхування повинні включатися до релевантних тільки у випадку коливання страхових виплат від зміни запасів.

Іншою складовою релевантних витрат при визначенні оптимального розміру замовлення є витрати на розміщення замовлення, які включають канцелярські витрати на підготовку замовлення, отримання цих замовлень та розрахунки. Необхідно виокремлювати витрати, що відносяться до всього кола рішень, які не є релевантними, тому необхідними для включення в кількісні моделі прийняття стратегічних управлінських рішень є приростні витрати на розміщення цих замовлень.

Таким чином, визначаючи релевантні витрати для економічно обгрунтованого розміру замовлення необхідно враховувати інвестиції в запасі – це альтернативні витрати, які відображають дохід, що є втраченою вигодою вкладання цих активів в інші напрями діяльності господарюючого суб'єкта.

Література:

1. Уорд К. Стратегический управленческий учет / Пер. с англ. - М.: ЗАТ «Олимп-Бизнес», 2002. – 448 с.
2. Управлінський облік / Дон Р. Хенсен, Меріен М. Мауви, Небіл С. Еліас, Девід У. Сенков. Пров. з англ. 5-го вид. О. Грігораша, О. Рахубовського, Н. Краснік та ін. Наук. ред. пров. Н.П. Краснік. – К.: Міленіум, 2002. – 974 с.
3. Bromwich M. The case for strategic management accounting: the role of accounting information for strategy in competitive markets // Accounting, Organisation and Society. – 1990. – № 1. – P. 27-46.
4. Innes J. Strategic Management accounting, in tones, J (ed.). Handbook of Management accounting, Gee, Ch. 2., – 1998. – 968 p.
5. Lord B.R. Strategic management accounting: the emperor's new clothes? // Management Accounting Research. – 1996. – № 7(3). – P. 347-366.
6. Simmonds K. Strategic management accounting // Management accounting. – 1981. – № 59(4). – P. 26-29.

Національний лісотехнічний університет України

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ ВИТРАТ ЛІСОГОПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В ПЕРІОД СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

В сучасних умовах в період світової фінансової кризи першочерговим для нашої країни є реформування її еколого-економічної політики. Головними проблемами стають забезпечення світового ринкового правопорядку, міжнародної екологічної безпеки, посилення вимог законодавства з охорони довкілля. Одним словом, пріоритет надається екологічним питанням.

З метою підвищення ефективності діяльності підприємств та оцінювання еколого-економічних ризиків, доцільним є проведення внутрішнього аудиту. Актуальним стає проведення внутрішнього аудиту лісогосподарських підприємств з метою більш раціонального використання лісових ресурсів – національного багатства нашої країни.

Стандартне Положення про службу внутрішнього аудиту підприємства потребує трансформації щодо особливостей специфіки діяльності лісогосподарських підприємств. Передусім необхідним є доповнення 1, 2 і 3 розділів з врахуванням екологічних витрат, як одного із найсуттєвіших показників діяльності підприємств лісового господарства.

Так, у 1 розділ слід внести такі завдання:

- оцінювання відповідності системи менеджменту принципам галузевої системи екологічного менеджменту;
- оцінювання системи внутрішнього контролю щодо достовірності екологічної інформації, зокрема екологічних витрат;
- надання гарантій щодо організації обліку екологічних витрат;
- консультування з класифікації й групування екологічних витрат.

Вважаємо, що Розділ 2 «Склад суб'єктів» потрібно доповнити положенням щодо виокремлення в структурі служби внутрішнього аудиту окремої групи внутрішніх аудиторів (в т.ч. аудитора з перевірки обліку екологічних витрат) для надання гарантій і консультацій з екологічної діяльності, зокрема організації обліку екологічних витрат.

Розділ 3 «Основні об'єкти» доцільно доповнити наступними

об'єктами:

- застосовувані «зелені» технології;
- процес заготівлі екологічно чистої лісопродукції;
- процес збуту екологічно чистої лісопродукції;
- інвестиції у екологічну діяльність підприємств;
- консультування з екологічного менеджменту;
- консультування щодо організації обліку і звітності з екологічних витрат;
- надання гарантій з еколого-економічної ефективності організації обліку екологічних витрат;
- обґрунтованість облікової політики щодо екологічних витрат.

Внутрішній аудит лісогосподарських підприємства, в першу чергу, направлений на систему еколого-економічного управління екологічними ризиками, тому при формуванні цілей аудиту необхідно це врахувати.

Визначення і документування цілей є важливою умовою для встановлення і оцінювання підсистеми внутрішнього аудиту. Цілі внутрішнього аудиту впливають із основних цілей підприємства, тому їх слід встановити з врахуванням специфіки галузі і особливостей діяльності лісогосподарських підприємств.

Внутрішній аудит лісогосподарських підприємств гарантує високу ефективність їх функціонування за рахунок рекомендацій і консультацій, які надаватимуть внутрішні аудитори керівництву.

УДК 657

Читадзе Ника

Центр исследований выборов и международной безопасности

ДЕНЕЖНО-КРЕДИТНОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ЭКОНОМИКИ

Денежно-кредитная политика является одним из главных инструментов государственного регулирования экономики.

Денежно-кредитная политика - это комплекс мероприятий в сфере денежного обращения и кредита, направленных на регулирование экономического роста, сдерживание инфляции и обеспечение стабильности денежной единицы, выравнивание платежного баланса. Осуществление государством продуманной денежно-кредитной

политики предусматривает разграничение ее стратегических и тактических целей. Стратегическая цель денежно-кредитной политики должно быть подчиненной общим стратегическим целям социально-экономической политики государства: стабилизации совокупного объема производства, занятости и уровня цен. Тактической целью монетарной политики является обеспечение внутренней стабильности денег.

Реакция государства на экономическую конъюнктуру есть альтернативная: политика «дорогих денег» - политика «дешевых денег». Политика «дорогих денег» осуществляется уменьшением денежного предложения в условиях инфляционного роста экономики, когда нужно сдерживать совокупный спрос. Политика «дешевых денег» осуществлением увеличение денежного предложения в условиях неполной занятости, когда нужно стимулировать производство.

Денежно-кредитная политика регулирует объем денежного предложения для стабилизации экономики. Так, во время спада производства она сводится к стимулированию роста предложения денег, а в периоды высокой инфляции, наоборот, к ее ограничению.

Денежно-кредитное регулирование является самым в условиях развитой рыночной экономики, институциональной и юридической инфраструктуры, доминирование в обществе предпринимательской психологии, высокой степени зависимости экономических субъектов от кредитов и низких или предполагаемых параметров инфляции.

Инерционность экономики и денежно-кредитной сферы делает недопустимым применение резких коррекций динамики денежных агрегатов. Эффект от "шоковых" мер монетарной политики может быть только временным, таким, что не обеспечивает достижения долгосрочных положительных результатов. Со временем даже возможна противоположная реакция с полной дестабилизацией денежного обращения.

Планирование основных параметров денежно-кредитной политики предполагает необходимость учета эффекта запаздывания, то есть, наличие разрыва во времени между применением регулирующих мер и ответной реакцией на эти действия как денежно-кредитной сферы, так и экономической системы в целом.

Выбор направлений денежно-кредитного регулирования, его целей и механизмов должен учитывать и внешнеэкономические факторы функционирования экономики, степень интегрированности страны в мировое экономическое пространство. Последнее предполагает

необходимость согласованности денежно-кредитной и валютной политики.

Основными инструментами регулирования денежной массы в мировой экономике являются операции на открытом рынке. Путем покупки и продажи на открытом рынке казначейских ценных бумаг, центральный банк может осуществить вливания резервов в кредитную систему государства или изъять их из оборота. Среди инструментов монетарной политики изменение банковской учетной ставки занимает второе место по значению после политики центрального банка на открытом рынке. Третьим инструментом монетарной политики является изменение нормы обязательных монетарной политики является изменение нормы обязательных резервов. Этот инструмент, по мнению специалистов, занимающихся этой проблемой, является наиболее мощным но в то же время достаточно грубым, поскольку затрагивает основ всей банковской системы. Даже незначительное изменение нормы обязательных резервов может вызвать значительные изменения в объеме банковских депозитов и кредитов, поэтому употребляется этот инструмент в исключительных случаях.

Рассматривая особенности проведения монетарной политики на современном этапе, нужно определить, что современные теоретические модели монетарной политики составляют синтетическую модель, базирующаяся и на кейнсианских и на миниатюрных подходах, а также учитывая и другие точки зрения, существующие в теории денег, выбирая рациональное в каждой из них.

Науковий керівник: **Гринько Тетяна**
Дніпропетровський національний університет
імені Олеся Гончара

СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ТА ІНТЕГРАЦІЇ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ В УКРАЇНІ

Громадяни з інвалідністю є серед усіх верств населення будь-якого суспільства. Це люди з такими вадами здоров'я, як ураження опорно- рухового апарату та центральної і периферичної нервової системи; психічними захворюваннями та розумовою відсталістю; ураженнями органів слуху та зору; ураженнями внутрішніх органів; онкологічними захворюваннями. Кількість осіб з особливими потребами постійно зростає, хоча причини і наслідки інвалідності можуть бути різними: зумовленими як неоднаковими соціально-економічними обставинами, так і різним ступенем забезпечення державами добробуту своїх громадян.

Протягом останніх десятиріч у світі відбулися суттєві зміни стосовно ставлення до інвалідів. Основою цих змін є визнання рівності прав інвалідів на повноцінне життя в суспільстві та створення державами реальних умов для реабілітації та соціальної інтеграції інвалідів. Якщо раніше їх основу становили здебільшого мотиви милосердя до інвалідів, то нині – стан дотримання їх прав.

Головним обов'язком держави і суспільства є забезпечення належного соціального захисту і підтримки, соціальної інтеграції, створення рівних можливостей для самореалізації, повноцінного життя, здобуття освіти і працевлаштування, долучення інвалідів до духовного, культурного, спортивного життя. Одним із напрямків державної політики з адаптації людей з обмеженими фізичними можливостями в суспільстві є забезпечення належного рівня життя та створення умов для соціальної адаптації та інтеграції цієї категорії населення як найменш захищеної категорії [1].

Згідно зі статистикою в Україні кожен 18-й громадянин – інвалід, тобто людина, яка потребує допомоги та підтримки від держави не лише в грошовому еквіваленті, а й особливого планування житла, облаштування під'їздів, громадського транспорту, забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації, виробами медичного

призначення, сприяння у здобутті освіти, професійних знань, працевлаштування, медичних і культурних послуг. Широкий спектр проблем людей з інвалідністю в Україні свідчить про необхідність посиленої і комплексної уваги з боку держави й суспільства.

Державний бюджет щороку збільшує фінансування програм для допомоги інвалідам. Так, порівняно з 2014 р. загальна сума зросла з 500 млн до 800 млн грн, хоча для кожного окремого інваліда цієї суми недостатньо для забезпечення належного рівня життя. Така позитивна динаміка зростання пенсійних і соціальних виплат інвалідам є недостатньою для їх повноцінного життя, адже особи з обмеженими можливостями продовжують залишатися найменш забезпеченими категоріями населення в Україні.

На наш погляд, особливо важливими є заходи щодо можливості отримання освіти для осіб з вадами здоров'я. Освіта є одним з найефективніших шляхів виходу людини з особливими потребами зі стану ізоляваності від суспільства, і саме новітні освітні програми, в тому числі навчання дистанційно, мають стати об'єктом комплексного державно-управлінського впливу. Забезпечення освітою дітей-інвалідів перебуває на досить низькому рівні, існуючі навчальні заклади не дають можливості реалізувати себе та мають безліч недоліків. Треба облаштувати заклади освіти відповідно до міжнародних стандартів, тобто зробити вільний від бар'єрів вхід до приміщення, облаштувати санвузли, забезпечити доступ на верхні поверхи школи, доступ до громадського транспорту. Дистанційне навчання, через мережу Інтернет, виступає чи не єдиним освітнім шансом для осіб з обмеженими функціональними можливостями, воно практично мінімізує перешкоди, які роблять неможливим здобуття освіти у навчальному закладі традиційним способом. Головним здобутком дистанційної освіти для осіб з обмеженими фізичними можливостями є зміна власної та суспільної свідомості – стає очевидно їх придатність до життя і праці, можливість користуватися досягненнями цивілізації нарівні з іншими людьми [2].

У США, Західній Європі та Австралії реалізується багато освітніх проектів для цієї категорії людей. Для України цей напрям недостатньо розроблений, тому доцільним є вивчення та запозичення досвіду країн, успішно працюючих у зазначеному напрямі.

Саме тому існує нагальна потреба у виробленні комплексної програми на державному рівні, яка б вирішувала питання навчання,

адаптації, реабілітації людей з обмеженими можливостями, житлових проблем, проблем побутового обслуговування, створення умов для розвитку безбар'єрного середовища, саме вирішення цих нагальних потреб і дає поштовх для того, щоб люди зі спеціальними потребами відчували себе впевнено в суспільстві [3].

Існує таке твердження, що в Європі інваліди - це "люди з підвищеними потребами", а в Україні - це "люди з обмеженими можливостями", на жаль це правда сьогодення, на мою думку необхідно створити умови для зміни негативних стереотипів і ставлення до людей з обмеженими можливостями в українському суспільстві на основі досягнення соціальної солідарності і соціальної справедливості.

Література:

1. Про становище інвалідів в Україні. Національна доповідь / Мінпраці України, Держ. установа «Наук.-дослід. ін-т соц.-труд. відносин». – К., 2014. – 200 с.
2. Закон України «Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні»: Указ Президента України від 20.03.2008 р. № 244/2008 // Офіційний вісн. Президента України. - 2008. - №8.
3. Міністерство праці та соціальної політики України. Офіційний сайт.– Режим доступу:[http:// www.mlsp.gov.ua](http://www.mlsp.gov.ua) //

УДК 343

Шаварин Андрій

Науковий керівник: **Березовська Наталя**
Національний університет «Одеська юридична академія»

НЕЗАКОННІ ДІЇ З ЕЛЕКТРОННИМИ ГРОШИМА В РАМКАХ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ВСТАНОВЛЕНОГО ПОРЯДКУ ОБІГУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Швидкі темпи розвитку інформаційних технологій та технологій у мережі Інтернет, поява сучасних інноваційних продуктів, зростання популярності використання інформаційно-телекомунікаційних систем ставлять перед суспільством питання захисту прав людини від злочинних посягань як на особисту інформацію, так і на важливий сегмент національної економіки – кредитно-фінансову сферу. Слід звернути увагу на збільшення обсягів безготівкових платежів, що стають передумовою для розповсюдження злочинності у сфері

використання електронних грошей. При цьому йдеться про банківські рахунки емітента електронних грошей, а не окремих їх користувачів.

Враховуючи значущість сфери обігу електронних грошей для суспільства, посягання на порядок їх обігу та функціонування було криміналізовано: відповідальність за незаконні дії з електронними грошима було передбачено ст. 200 Кримінального кодексу України (далі – КК України) (Незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення (зміни у вказану норму КК України було внесено Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування платіжних систем та розвитку безготівкових розрахунків» від 18 вересня 2012 року № 5284-VI).

Указаною нормою передбачено відповідальність за (1) підробку документів на переказ, платіжних карток чи інших засобів доступу до банківських рахунків, електронних грошей, а так само (2) придбання, (3) зберігання, (4) перевезення, (5) пересилання з метою збуту підроблених документів на переказ, платіжних карток або (6) їх використання чи (7) збут, а також (8) неправомірний випуск або (9) використання електронних грошей. Виходячи з буквального тлумачення вказаної норми можна зробити висновок, що з дев'яти форм прояву об'єктивної сторони лише три стосуються електронних грошей. Такими альтернативними діями відносно електронних грошей виступають: (1) підробка засобів доступу до електронних грошей, (2) неправомірний їх випуск, (3) неправомірне використання електронних грошей. Розглянемо їх більш детально.

1. Підробка, в контексті вказаної норми, стосується наперед оплаченої картки багатоцільового використання – пластикової або іншої картки, яка містить електронні гроші в чипі, інтегрованому на цій картці, або яка є засобом доступу до електронних грошей, що зберігаються в пам'яті комп'ютера. Способами такої підробки, як правило, виступають перекодування чіпу дійсної картки або повне виготовлення (власне підроблення) картки з внесенням до чіпу неправдивої інформації. При цьому останній спосіб передбачає також внесення змін до бази даних з інформацією, що перебуває у інформаційно-телекомунікаційній системі та потребує кваліфікації за сукупністю зі статтями Розділу XVI КК України (Злочини у сфері

використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку).

2. Неправомірний випуск електронних грошей передбачає порушення порядку їх створення емітентом або їх створення не емітентом.

3. Неправомірне використання електронних грошей – розрахунки ними під час купівлі товарів, розрахунків з банками тощо. Під неправомірним використанням електронних грошей слід розуміти пред'явлення їх як справжніх з метою здійснення незаконного переказу грошових коштів, незаконного заволодіння певними товарами чи послугами.

Вищевказане тлумачення положень диспозиції ч. 1 ст. 200 КК України, на наш погляд, сприятиме однаковому застосуванню норми у правозастосовній діяльності і може виступати підґрунтям подальшої розробки питань кримінальної відповідальності за незаконні дії з електронними грошима.

УДК 657.9

Шапаренко Аліна

Науковий керівник: **Овчарова Наталія**
Українська академія банківської справи

ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ СПРАВЕДЛИВОЇ ВАРТОСТІ ПРИ ОЦІНЦІ АКТИВІВ

За сучасних умов гостро стоїть питання найбільш правильної оцінки об'єктів обліку. З цього приводу міжнародні стандарти радять використовувати поняття справедливої вартості, однак не зовсім зрозумілим залишаються власне тлумачення цього терміну й методики оцінки, що ним передбачені.

Першим постало питання правильного визначення самого поняття справедливої вартості. Основні положення щодо дефініції власне, умов для визначення справедливої вартості об'єкта та методів оцінки висвітлено в МСФЗ 13 "Оцінка справедливої вартості". Однак, до сьогодні ряд питань із методики визначення справедливої вартості об'єктів, є дискусійними і спонукають науковців до більш глибокого і детально вивчення цього питання для забезпечення можливості

використання теоретичних надбань в обліковій практиці.

Відповідно до МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості», справедлива вартість - це ціна, яка була б отримана за продаж актива або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції на основному (або найсприятливішому) ринку на дату оцінки за поточних ринкових умов (тобто вихідна ціна), незалежно від того, чи спостерігається така ціна безпосередньо, чи оцінена за допомогою іншого методу оцінювання.

Тож для визначення справедливої вартості об'єкта, у першу чергу, необхідно, аби, виконувалися такі умови: наявність основного (найсприятливішого) ринку та операція з передачі такого об'єкта була звичайною. При цьому, МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» звичайною визначає невимушену операцію, тобто таку, що не передбачає примус чи наявність надзвичайних умов для її здійснення. Для визначення основного ринку (ринку з найбільшим обсягом і рівнем активності для даного об'єкта), чи найсприятливішого ринку (ринку, що максимізує суму продажу активу або мінімізує суму передачі зобов'язання), суб'єкт спочатку має визначити ринку, до яких він взагалі має доступ, потім серед них обрати головний, а за його відсутності - найсприятливіший.

При встановленні справедливої ціни може постати проблема у її відмінності від ціни операції. МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» у таких випадках вимагає відображення суб'єктом господарювання отриманого в результаті прибутку чи збитку.

Суперечливим залишається питання застосування методів для визначення справедливої вартості об'єкта. Міжнародними стандартами визначено три методи оцінки справедливої вартості: ринковий, дохідний і витратний підходи. При оцінці об'єкта можливе використання одного чи декількох підходів.

МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» визначає наступну ієрархію методів для визначення справедливої вартості об'єктів:

- ринковий підхід, що передбачає використання ринкових цін на ідентичні активи. Підхід може використовувати методи ринкових показників, матричного ціноутворення;
- витратний підхід – визначення справедливої вартості як суми, необхідної для заміни експлуатаційної потужності активу;
- дохідний підхід – визначення справедливої вартості шляхом перетворення майбутніх сум в одну поточну величину (методики на

основі теперішньої вартості, надлишкових доходів).

Застосуванню того чи іншого методу оцінки передують глибокий аналіз конкретної ситуації, у якій проводиться оцінка, та наявних джерел інформації, що при цьому використовуються.

Таким чином, міжнародними стандартами справедливої вартості визнано найбільш об'єктивною при оцінці об'єктів. Однак, існує ряд проблем щодо її визначення. У першу чергу, не зовсім зрозумілим і суперечливим є власне тлумачення терміну справедливої вартості, що потребує додаткових пояснень для його застосування в практиці. По-друге, складним є сам процес оцінки, що вимагає наявності ряду умов для визначення справедливої вартості об'єкта (визначення головного (найсприятливішого) ринку, наявності звичайної операції передачі та ін.). По-третє, існують обмеження щодо застосування пропонованих методів оцінки, оскільки кожна ситуація потребує глибокого аналізу й, відповідно, свого підходу до оцінки. Отже, у визначенні справедливої вартості залишається ряд питань, що є об'єктами наступних досліджень.

Література:

1. МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_068/page

УДК 519.86:657.92:657.421

Шевчук Ольга

Науковий керівник: **Михальчишина Лариса**
Вінницький національний аграрний університет

МОДЕЛЬ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

У практиці господарської діяльності часто виникають економічні злочини, такі як грубе порушення економічних вимог та стандартів, підробка первинних документів, порушення митного законодавства, податкові злочини, заплутування записів у реєстрах обліку, Головні книзі, заснування фальшивих фірм тощо. Тому не рідко при розслідуваннях та судових розглядах кримінальних справ виникає потреба у використанні фахових знань з економіки та бухгалтерського обліку. На практиці вони використовуються як залучення фахівців до

слідчих і судових дій та проведення судово- бухгалтерської експертизи [1].

В умовах швидкозмінного законодавства України виникає потреба в дослідженні особливостей, які необхідно врахувати при проведенні судово-бухгалтерської експертизи, в нашому випадку - стану та операцій з основними засобами.

На початку судово-експертного дослідження відбувається дослідження зібраних у справі матеріалів, зокрема даних бухгалтерського, податкового, статистичного обліку та звітності, їх аналізі та узагальненні у висновках експертів. Методика експертного дослідження операцій з основними засобами полягає в перевірці та порівнянні балансових (звітних) даних про залишки основних засобів з даними синтетичного та аналітичного обліку. При цьому бухгалтерські записи звіряються з первинними документами про надходження та вибуття основних засобів [2].

До формальних ознак, згідно з якими експерти вирізняють підробки в первинних документах оформлення операцій з основними засобами, відносять:

- складання первинних документів із порушенням встановленої форми;
- не заповнення, недооформлення первинних облікових документів та документів звітності;
- взаємна невідповідність окремих реквізитів в одному або в кількох взаємопов'язаних бухгалтерських документах (наприклад в інвентарній картці обліку основних засобів та в інвентарному списку основних засобів дані пооб'єктного обліку не співпадають, не співпадають код та назва підприємства);
- підпис бухгалтерських документів посадовими, матеріально відповідальними особами, які не мають права підпису;
- відсутність у бухгалтерських документах необхідних печаток, штампів [3].

Також при здійсненні судово-бухгалтерської експертизи операцій з основними засобами необхідною є перевірка правильності віднесення окремих об'єктів до основних засобів, перевірка правильності нарахування амортизації, своєчасність та повнота віднесення їх до витрат підприємства та визначення впливу операцій з основними засобами на оподаткований прибуток підприємства.

Експерту-бухгалтеру необхідно пам'ятати, що за основними

засобами справедлива вартість визначається в разі: безкоштовної передачі основних засобів: якщо основні засоби отримані внаслідок бартерних операцій: якщо основні засоби передані як внесок до статутного капіталу.

Аналізуючи етапи проведення судово-бухгалтерської експертизи стану та операцій з основними засобами, було висвітлено два основні. Початковий етап, на якому відбувається дослідження експертом-бухгалтером зібраних у справі матеріалів, та етап встановлення відповідності відображення в бухгалтерському обліку операцій з основними засобами вимогам чинних нормативних актів з бухгалтерського обліку та звітності.

Успіх експертизи багато залежить, як було здійснено планування проведення експертизи. Ефективне планування передбачає розподіл обов'язків з-поміж експертів, щоб вони відповідали їхній кваліфікації та досвіду для досягнення найліпших результатів.

Література:

1. Кірей К.М. Особливості проведення судово-бухгалтерської експертизи стану та операцій з основними засобами / К.М. Кірей, Г.Ю. Коблянська // Формування ринкових відносин в Україні. – 2012. – №6(133). – С 191-195.
2. Ужва А.М. Методика проведення судово-бухгалтерської експертизи операцій з основними засобами / А.М. Ужва, В.С. Коханчук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – №10. – С 1-6.
3. Гуцаленко Л.В., Михальчишина Л.Г., Сидорчук В.М., Пентюк І.К. Судово-бухгалтерська експертиза. [Текст]: Навч. посіб./ . Гуцаленко Л.В., Михальчишина Л.Г., Сидорчук В.М., Пентюк І.К. - К.: Центр учбової літератури, 2011. – 348 с.

УДК 657

Шендригоренко Марина
Криворізький економічний інститут

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Кредиторська заборгованість - це грошові кошти, які тимчасово залучені установою, підприємством, організацією і підлягають поверненню відповідним фізичним або юридичним особам, у яких вони запозичені і яким вони не виплачені.

Слід вказати, що кредиторська заборгованість являється зобов'язаннями підприємства. Вона може виникнути:

за авансами одержаними, коли продавець товарно – матеріальних цінностей отримав передоплату і з будь - яких причин затримує їх відвантаження без погодження з покупцем (кредитором);

щодо отриманих товарів (робіт, послуг), коли покупець затримує оплату без погодження з продавцем (кредитором);

за кредитами (позиками), що не повернені в установлені договором строки тощо.

В економічній літературі науковцями не виділено загального підходу до характеристики зобов'язань підприємства, хоча окремі якісні ознаки наводяться у П(С)БО 11[1].

Згідно з П(С)БО 11 зобов'язання визнається, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигід у майбутньому внаслідок його погашення [1].

Кредиторська заборгованість має великий вплив на фінансові результати підприємства та на господарську діяльність, загалом. Для підвищення фінансової результативності всіх видів діяльності та забезпечення платоспроможності підприємствам необхідно прискорити кругообіг оборотного капіталу. Тому, для того щоб ефективно використовувати позикові кошти адміністрації підприємства необхідно навчитися правильно управляти ними.

Стратегія управління кредиторською заборгованістю, на наш погляд, має виходити з рішення таких першочергових задач - максимізації прибутку підприємства, мінімізації витрат, досягнення динамічного підвищення економічних показників діяльності підприємства та конкурентоспроможності його продукції на ринку збуту.

Фінансування даних задач повинне бути досягнуте в повному обсязі. Для цього, після використання всіх власних джерел фінансуванн, повинні бути в заданому обсязі притягнуті й позикові кошти кредиторів. Але треба врховувати, що найбільш вагомим обмежуючим фактором у процесі планування використання позикового капіталу необхідно вважати його вартість, яка повинна дозволяти зберегти рентабельність бізнесу на достатньому рівні.

При дієвому управлінні кредитними ресурсами кредиторська заборгованість може стати додатковим та відносно дешевим джерелом залучення ресурсів. Саме через те, як будуються відносини з

контрагентами, узгоджуються умови договорів, контролюються строки поставки та оплати залежить ефективність використання отриманих ресурсів.

На нашу думку, управління кредиторською заборгованістю повинно характеризуватися наступними основними принципами: обґрунтованістю вибору форми заборгованості з метою мінімізації відсоткових виплат на придбання матеріальних цінностей; недопущення утворення простроченої заборгованості.

З метою удосконалення організації обліку кредиторської заборгованості пропонується здійснити наступні заходи: створити на підприємстві в межах комп'ютеризованої програми інформаційну базу кредиторської заборгованості учасників розрахунків; систематизувати механізм проведення взаємозаліків, поступово скорочуючи обсяги заборгованості тощо.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» [Текст]: [затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000р. №20]. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <<http://rada.gov.ua>>

УДК 371.314

Яблочнікова Ірина

Інститут вищої освіти НАПН України

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ ОСВІТИ

У зв'язку із переходом до капіталістичних форм господарювання фінансова освіта стала досить актуальною. Нині велика кількість ВНЗ здійснюють підготовку бакалаврів, спеціалістів і магістрів-фінансистів. Щорічно ринок праці поповнюється фахівцями із фінансів і кредиту. Але, в даному випадку, всупереч філософським законам, кількість не переходить у якість. Рівень знань, умінь та навичок дипломованих фінансистів, як правило, є досить низьким. Ця проблема протягом більш ніж двох десятиків років активно обговорюється педагогічною спільнотою пострадянського простору. Теорії й практиці організації процесів підготовки фінансистів було присвячені дисертаційні дослідження різних рівнів. Однак проблема і понині досі актуальна.

Певні дослідники стверджували, що її вирішення знаходиться лише у нормативно-організаційній площині, та більшість недоліків професійної підготовки, цілком можливо виправити шляхом переходу вищої освіти до дворівневої структури, у відповідності до прийнятої у Європі концепції. Виші, керуючись принципами Болонської декларації, здійснили форматування структури й змісту навчальних програм, зорієнтувавши їх на випуск бакалаврів і магістрів. При цьому сукупність предметів, що вивчаються майбутніми фінансистами, майже не змінилася, а лише певним чином було зміщено акценти у розподілі навантаження випускних курсів.

Об'єктивним критерієм оцінки реалізованих змін у структурі підготовки фінансистів є реакція на них окремих груп роботодавців і ринку праці. Реалізовані дослідження дозволяють зробити висновок, що суттєвих зрушень такі новації та організаційні заходи не дали. Як і раніше, приватний бізнес, банки, державні установи продовжують витрачати великі суми на перепідготовку й підвищення кваліфікації фінансистів. Роботодавці звертають увагу на те, що випускники, як правило, не мають елементарних практичних навичок і умінь; не володіють інформаційними технологіями для реалізації діяльності фінансиста; не орієнтуються у наявних ризиках і не вміють оцінювати їх можливі наслідки. Крім того, відсутня відповідальність за доручену справу і не усвідомлюється масштаб можливих збитків, обумовлених навіть не значними, на перший погляд, помилками й прорахунками.

На нашу думку, такий стан справ обумовлено недостатньою увагою практичній складовій процесу підготовки фінансистів у ВНЗ. Безумовно, теоретичні знання є базисом, без якого не можливе формування професіоналу. Але, роботодавців, як правило, цікавить, що саме вміє добре робити претендент на вакантну посаду, і яку практичну користь він зможе принести організації чи установі, здійснюючи трудову діяльність. Бізнес нині готовий платити велику зарплатню тим працівникам, що весь час підвищують професійний рівень, наполегливо інтелектуально працюють, вміють організувати себе і колег для роботи в єдиній команді, спроможні спілкуватися з колегами з інших країн та активно обмінюватися із ними досвідом.

ВНЗ й далі продовжують зосереджуватись на теоретичних аспектах навчальних дисциплін, організовуючи практичні заняття фінансистів у формі класичних семінарів, в ході яких обговорюється викладений на лекціях матеріал чи оцінюється підготовка рефератів.

Практика в більшості навчальних закладів проводиться формально, а так звані звіти студентів з практики не містять інформації, що свідчить про набуті навички виконання функціональних обов'язків на певному робочому місці. В свою чергу, викладачі, які або самі ніколи не працювали фінансистами, або ж давно не проходили підвищення кваліфікації безпосередньо у фінансових установах, не у змозі сформулювати актуальні навички й уміння.

Що ж можна зробити, щоб змінити ситуацію із забезпеченням якості професійної підготовки фінансистів у ВНЗ? Потребує змін не тільки структура навантаження, а й забезпечення його орієнтації в практичну площину та стимулювання удосконалення викладацького складу. Необхідно звести до мінімуму кількість предметів, не пов'язаних із майбутньою діяльністю й таких, що дублюють навчання у середній школі. Крім того, не має сенсу перетворювати економічний ВНЗ на установу, в якій реалізують спроби з майбутніх фінансистів зробити філософів, соціологів чи політологів. Для цього в наявності є досить велика кількість гуманітарних факультетів вишів. Потребу у таких знаннях фахівець може задовольнити продовживши навчання на магістерській програмі, чи на курсах підвищення кваліфікації.

На перших курсах бакалавріату потрібно сформулювати основні поняття у фінансовій сфері й дати можливість «пірнути» у вир майбутньої професії, постійно спілкуючись із людьми, що реально працюють у відповідних організаціях й установах. Тоді молоді люди душе швидко зможуть оцінити, вірність свого професійного вибору і що саме є важливим для подальшого розвитку й кар'єрного зростання.

УДК 631.16.001

Ярославський Анатолій

Науковий керівник: **Томчук Олена**

Вінницький національний аграрний університет

ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА: ТРАКТУВАННЯ ПОНЯТТЯ

Фінансовий стан підприємства є найважливішою, узагальнюючою характеристикою ефективності функціонування підприємства. Використання інструментів фінансового аналізу та

оцінки у цілях економічного управління підвищить обґрунтованість і надійність управлінських рішень, забезпечить методологічну єдність системи оцінки стану підприємства як внутрішніми, так і зовнішніми учасниками економічного процесу.

Для оцінки фінансового стану підприємства важливим є визначення самого поняття «фінансовий стан підприємства», оскільки на ньому базується вся діяльність підприємства, та вирішується його майбутнє в ринковому середовищі та конкурентному.

Існує безліч трактувань цього поняття. Більшість науковців повторюють трактування сутності «фінансового стану підприємства» за методикою інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій. Вони визначають це поняття як комплексне, що характеризується системою показників, які відображають наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємства.

Дане визначення не зовсім точно відображає зміст поняття «фінансовий стан», оскільки воно не може бути результатом взаємодії певних фінансових відносин, від яких залежить фінансова спроможність підприємства щодо забезпечення своєї поточної діяльності. подальшого розвитку, погашення лише короткострокових чи і довгострокових зобов'язань, а по друге основою даного поняття повинна бути не комплексність, а реальна можливість забезпечення як свого розвитку так і погашення певних зобов'язань.

Більш обґрунтованим визначенням порівняно з даним, є трактування тих авторів, що підкреслюють відображення у понятті «фінансовий стан», якісної сторони виробничої і фінансової діяльності, хоча й з деякими відмінностями. До таких можна віднести тлумачення М.Я. Дем'яненка, В.В. Осмоловського. М.Ф. Коробова та інших.

Одним з найповніших визначень поняття «фінансового стану підприємства» наведено у фінансовому словнику-довіднику за редакцією М.Я. Дем'яненка, де серед його характеристик на перший план виступає якісна сторона діяльності підприємства [1].

У Осмоловського В.В. при визначенні поняття «фінансового стану підприємства» на першому місці також виділено комплексність даного поняття. Основну увагу звернено не тільки на забезпеченості необхідними фінансовими ресурсами, що є важливим, а й на доцільності та ефективності їх розміщення і використання,

платоспроможності підприємства та фінансовій стійкості [2].

Досить повним і ширшим поняттям ніж «фінансовий стан підприємства», є визначення сутності даного поняття у М.Я. Коробова - це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика якості його діяльності [3].

Фінансовий стан, на думку Маркар'яна Е.А., Герасименка Г.П та Маркар'яна С.Е., є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства. Таке трактування поняття фінансового стану не розкриває його сутності, а вказує тільки на один з елементів фінансового стану – платоспроможність [4].

Визначення авторів «Фінансового словника» А.Г. Загороднього, Г.Л. Вознюка, Т.С. Смовженка хоча і більш широке, але теж не повною мірою визначає сутність даного поняття [5].

Поддєрьогін А.М. визначає, що фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому на нього впливають усі ці види діяльності підприємства [6].

Тому з вищевказаного можна підтвердити, що фінансовий стан – це одна з найважливіших характеристик діяльності підприємства.

Література

1. Дем'яненко М.Я. Фінансовий словник-довідник. За ред. Дем'яненка М.Я. / М.Я. Дем'яненко, Ю.Я. Лузан // – К.: ІАЕУААН, 2005. – 507с.
2. Осмоловский В.В. Теория анализа хозяйственной деятельности / В.В. Осмоловский – Минск: Новое знание. – 2006. –188 с.
3. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств / М.Я. Коробов. – Навч. посіб. – К.: Знання, КОО, 2006. – 378 с.
4. Макарьян Э.А. Финансовый анализ / Макарьян Э.А., Герасименко Г.П., Макарьян С.Э. – Учеб. пособ. 4-е изд., испр. – М.: ИД ФБК ПРЕСС, 2006. – 235 с.
5. Загородній А.Г. Фінансовий словник. / Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. // 3-те вид. випр. та допов. – К.: Знання, 2004. – 294 с.
6. Поддєрьогін А.М. Финанси підприємств / Поддєрьогін А.М. Білик М.Д., Буряк Л.Д. – Підручник: 5-те видання, перероб. та допов. – К.: КНЕУ. – 2004. – 546 с.

Комп'ютерний набір:

Риковська Л.О.

Верстка:

Риковська Л.О.

Підп. До друку 25.11.15 р.
Формат 60x84 1/16. Папір офс.
Ум. друк. арк. 9,2. Тираж 300 прим. Зам. 419

Редакційно-видавничий відділ
Луцького національного технічного університету
Луцьк, 43018, вул. Львівська, 75
Друк – РВВ ЛНТУ